

FRØYA KOMMUNE

KOMMUNESTYRET		Saksliste
Møtested: Kommunestyresalen, Frøya herredshus	Møtedato: 23.09.2015	Kl. 10.00

Møteinnkalling

Medlemmene innkalles herved til overnevnte møte. Forfall må straks meldes til informasjonen, Tlf 72 46 32 00 eller til postmottak@froya.kommune.no
Varamedlemmer møter etter nærmere beskjed.

Kl. 10.00 Status SIO ved Bjørn Buan

Sakliste:

Saksnr.	Arkivsaksnr. Innhold
93/15	15/1306 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 26.08.15
94/15	15/1299 GODKJENNING AV KOMMUNESTYREVALGET FOR PERIODEN 2015-2019
95/15	13/1353 REGULERINGSENDRING - VALEN BOLIGFELT
96/15	15/1008 SLUTTBEHANDLING - REGULERINGSENDRING FOR DEL AV GNR. 16, BNR. 2
97/15	15/1134 HØRING OM EIENDOMSBSKATNING AV ARBEIDSMASKINER MV. I VERK OG BRUK
98/15	15/1133 RESSURSKREVENDE TJENESTER TIL ENKELTBUKER. FINANSIERING
99/15	15/1177 KVARTALSRAPPORT - 2.KVARTAL 2015
100/15	15/1307 ORDFØRERENS ORIENTERING
101/15	15/1308 RÅDMANNENS ORIENTERING

Sistranda, 17.09.15

Berit Flåmo
Ordfører

Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

Saksdokumentene er lagt ut til offentlig ettersyn på følgende steder:

Frøya herredshus og www.froya.kommune.no.

Melding til medlemmene:

Det bes om at spørsmål som ønskes besvart under møtet må være overlevert ordfører/leder med kopi til politisk sekretariat senest 1 uke før møtet, fortrinnsvis på e-post. Dette med bakgrunn i en mer effektiv møteavvikling.

Ap og Høyre har anledning til gruppemøte på møtedagen, kl. 08.00 **i møterom A**. Nøkkel fås i OSK.

Borgelig gruppe har anledning til gruppemøte på møtedagen, kl. 08.00 i møterom B.

Sv har anledning til gruppemøte på møtedagen, kl. 08.00. Ta kontakt med OSK for ledig kontor.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato: 23.09.2015	Arkivsaksnr: 15/1306	Sak nr: 93/15
Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug	Arkivkode:	Gradering:

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
93/15	Kommunestyret	23.09.2015

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 26.08.15

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 26.08.15 godkjennes som framlagt.

Vedlegg:

Protokoll fra møte 26.08.15.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
23.09.2015	15/1299	94/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Siv-Tove Skarshaug		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
13/15	Valgstyret	15.09.2015
94/15	Kommunestyret	23.09.2015

GODKJENNING AV KOMMUNESTYREVALGET FOR PERIODEN 2015-2019

Forslag til vedtak:

Kommunestyrevalget i Frøya kommune for perioden 2015 – 2019 godkjennes.

Vedlegg:

Møteprotokoll fra møte i valgstyret 15.09.15.

Saksopplysninger:

- Kommunestyret treffer vedtak om kommunestyrevalget er gyldig.
- Kommunestyre skal kjenne kommunestyrevalget i kommunen ugyldig hvis det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på fordelingen av mandatene mellom listene og som det ikke er muli gå rette.
- Hvis kommunestyret kjenner valget ugyldig, skal det sendes melding til departementet, som påbyr omvalg.
- Bestemmelsen i kommuneloven § 59 om lovlighetskontroll gjelder tilsvarende. Fristen for å fremme begjæring om lovlighetskontroll er likevel sju dager etter at kommunestyret har truffet vedtak etter første kulepunkt.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
23.09.2015	13/1353	95/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Jogeir Mikalsen	PLAN 14/4 og 13/3 m.fl.	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
112/13	Hovedutvalg for forvaltning	05.12.2013
27/14	Hovedutvalg for forvaltning	20.03.2014
36/14	Kommunestyret	27.03.2014
47/14	Kommunestyret	30.04.2014
58/15	Hovedutvalg for forvaltning	25.06.2015
86/15	Hovedutvalg for forvaltning	17.09.2015
95/15	Kommunestyret	23.09.2015

REGULERINGSENDRING -VALEN BOLIGFELT

Hovedutvalg for forvaltnings innstilling til kommunestyret:

Frøya kommune egengodkjenner reguleringsendring for Valen boligfelt med plankart, datert 12.06.2015, bestemmelser, datert 17.06.2015 og beskrivelse datert 22.11.2013.
Vedtaket fattes i medhold av PBL § 12-14

Vedlegg:

1. Bestemmelser, datert 17.06.2015
2. Beskrivelse, datert 22.11.2013
3. Plankart, datert 12.06.2015
4. Søknad om reguleringsendring med beskrivelse av endringer som er foreslått, datert 15.06.2015
5. Skisser som viser endringer
6. Eksempel på hus som viser mønehøyder
7. Uttalelse fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, datert 18.08.2015
8. Uttalelse fra Sør-Trøndelag Fylkeskommune, datert 14.07.2015

Saksopplysninger:

Hovedutvalg for forvaltning vedtok den 25.06.2015 å legge reguleringsendringen av Valen boligfelt med forslag til plankart datert 12.06.2015 og bestemmelser datert 17.06.2015 ut til høring og offentlig ettersyn

Valen boligfelt er et privat regulert boligområde beregnet for 30-40 boliger alt etter hvordan feltene utnyttes. Kystplan AS har vært brukt som konsulent i planarbeidet og det har gjennom hele arbeidet med planen blitt lagt stor vekt på friområder og områder for leik. Tiltakshaver innrømmer at de ikke har vært oppmerksomme nok på størrelse på de enkelte boligfeltene, og ser nå at felt G og D er regulert for små i forhold til tenkt utnyttelse i reguleringsplanen.

Tiltakshaver opplyser at i de forutsetninger de har lagt er det tenkt tilsammen 7 hus på de to feltene D og G. Dette blir vanskelig å gjennomføre uten at feltene utvides. Feltene er tilsammen på 2,9 daa, noe som gjør at den enkelte tomt blir veldig liten. I tillegg er det lagt i bestemmelsene for flere av feltene at «detaljert situasjonsplan skal utarbeides før første byggetiltak igangsettes». Dette punktet kan bli vanskelig å oppfylle, da feltene sannsynligvis ikke vil bli bebygd av en stor utbygger, men av enkeltpersonen. Erfaringer med tomtefelt der dette er gjort på Frøya tilsier at kommunen etterhvert vil få mange dispensasjonssøknader dersom detaljert situasjonsplan kreves ved første byggetiltak, jf. f.eks. Dyrvik boligfelt. Tiltakshaver har vært i kontakt med endel byggefirmaer i forbindelse med tomtene som de allerede vet vil bli solgt. Gjennom disse kontaktene ser de at mønehøydene i reguleringsplanen er lagt noe lavt i forhold til tillatt mønehøyde.

Informasjon om endringer

Omsøkt endring i generelle bestemmelser:

Endringer i kravet om at «Ved første byggetiltak skal det utarbeides en detaljert situasjonsplan som skal vise hvordan hele området skal utnyttes, tomter og husplassering, tas ut. Dette blir erstattet med et krav om planlegging av tomtegrenser for hvert område ved første byggetiltak innenfor hvert felt.

Omsøkt endring av mønehøyder:

En gjennomgang av dette gjør at vi søker om følgende endring av mønehøyder:

På flate tomter tillates det å føre opp bygninger på inntil 2 etg med mønehøyde inntil 8 meter.

På skråtomter tillates det å føre opp bygninger på inntil 2 etg pluss sokkel med maksimal mønehøyde inntil 9 meter. Mønehøyder måles ut fra gjennomsnittlig planert terreng.

Generelt legges boliger så lavt som mulig i terrenget.

Omsøkt endring i tomteinndeling for delt G og D:

Frem til d.d. er det gjort avtaler med 5 husbyggere, 2 på felt G og sannsynligvis 2 på felt D. Vedlagt følger derfor også ønsket tomteinndeling for disse to feltene.

I de opprinnelige bestemmelsene står det følgende om felt D:

Innenfor dette området kan det bygges flerboligbygg eller boliger med tilhørende garasjeanlegg. Ved første byggetiltak skal det utarbeides en detaljert situasjonsplan som skal vise hvordan hele området skal utnyttes, tomter og husplassering. Maks mønehøyde settes til 27 m.o.h.

Omsøkt endring felt D:

I vedlagt kart for omsøkt endring av felt D framgår at feltet ønskes utvidet, og endret til å gjelde 4 enkeltstående tomter for eneboliger/tomannsboliger. Dette gjør at endel av området avsatt til leik inngår i tomteområdet, men dette erstattes fullt ut, jf. vedlagt kart. I og med at det er satt av rikelige friområder i selve reguleringsplanen, kan vi ikke se at en liten reduksjon av dette er en forringelse av området. Området Valen Espneset har forøvrig også andre store arealer til friområder/rekreasjon i umiddelbar nærhet.

I opprinnelig plans bestemmelser står det følgende om felt G:

Maks mønehøyde er satt til 30,0 m.o.h. Ved første byggetiltak i området skal det utarbeides en detaljert situasjonsplan som skal vise hvordan hele området skal utnyttes, tomter og husplassering.

Omsøkt endring felt G:

De to interessentene i felt G har engasjert arkitekt, og begge planlegger forholdsvis lave «funkishus». Plassering av disse to husene er umulig i feltet, samtidig som de krever et areal som gjør utnyttelsesgraden mindre enn vi har forutsatt.

Felt G søkes utvidet, jf. vedlagt kart, samtidig som det detaljreguleres til tre eneboligtomter. Også for dette feltet ber vi om at kun tomtegrensene settes ved første byggetiltak. Utvidelse av felt G vil i veldig liten grad berøre naboer og utbyggere forøvrig. Samlet sett er Valen boligfelt planlagt med store arealer til fellesformål, samt at plana fortsatt viser to områder avsatt til lekeformål, samt at bestemmelsene sier at det skal etableres et nærlekeområde innenfor felt A.

Omsøkt reguleringsendring vil ikke føre til at området utvides med hensyn til antall boliger, og endrer dermed ingen av de andre forutsetningene som er lagt i reguleringen.

Vurdering:

Uttalelse fra Fylkesmannen og Fylkeskommunen:

Fylkesmannen mener det er uheldig å omdisponere friområder til boliger i et såpass stort boligområde som Valen. Det er viktig å ivareta åpne friområder mellom de enkelte delfeltene. Det forutsettes at en trygg på- og avstigning av skolebuss sikres.

Fylkeskommunen har ingen avgjørende merknader til reguleringsendringen og viser til at statens vegvesen uttaler seg om forholdet til Fv. 412.

Statens vegvesen har ikke uttalt seg i saken enda. Høringsfristen er utløpt.

Administrasjonens vurdering:

Administrasjonen har ingen innvendinger til reguleringsendringen, da målet er å få en best mulig plan som passer terreng og utbyggere. En plan ønskes alltid å være så god at det ikke trengs å søkes dispensasjon fra planen i ettertid. De aktuelle tiltakene som nå gjøres virker å tilpasse planen mer mot de faktiske behov samtidig som helheten i planen opprettholdes.

Administrasjonen tilrår at forslag til plankart, datert 12.06.2015, bestemmelser, datert 17.06.2015 og beskrivelse datert 22.11.2013 egengodkjennes i medhold av PBL § 12-14.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
23.09.2015	15/1008	96/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Andreas Kvingedal	GNR 16/2	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
88/15	Hovedutvalg for forvaltning	17.09.2015
96/15	Kommunestyret	23.09.2015

SLUTTBEHANDLING - REGULERINGSENDRING FOR DEL AV GNR. 16, BNR. 2

Hovedutvalg for forvaltnings innstilling til kommunestyret:

Frøya kommunestyre egengodkjenner reguleringsplan for deler av Gnr. 16, bnr. 2, Kverva med beskrivelse, plankart og bestemmelser datert 11.09.2015.

Vedtaket fattes i medhold til PBL §12-12.

Vedlegg:

Plankart
Reguleringsbestemmelser
Planbeskrivelse
Uttalelse fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, datert 18.08.2015
Uttalelse fra Statens Vegvesen, datert 13.07.2015
Uttalelse fra Sør-Trøndelag Fylkeskommune, datert 21.08.2015

Saksopplysninger:

I mars 2009 ble det fremmet ny privat reguleringsplan for deler av Gnr. 16, bnr. 2 på Kverva. Planen omfattet 6 boligtomter med tilhørende småbåthavn og veganlegg. Planen ble utlagt til offentlig ettersyn og det kom inn innsigelse fra Fylkesmannen vedr. de 4 boligtomtene lengst øst i området. Fylkesmannen kunne godkjenne de boligene som var planlagt helt vest i området opp mot eksisterende bebyggelse på Kverva.

Hovedutvalget/kommunestyret egengodkjente imidlertid planen slik den var fremmet med alle 6 boligene. Dette medførte at det ble megling hos Fylkesmannen. Meglingen føret ikke frem, da Fylkesmannen stod fast på sin holdning til de 4 tomtene helt øst i området.

Saken ble så behandlet på nytt i kommunestyret og kommunen anket avgjørelsen til Miljøverndepartementet. Saken ble oversendt til departementet den 28.06.2010 fra Fylkesmannen og ved brev fra departementet datert 21.06.2011 fikk Fylkesmannen oversendt den endelige beslutning som lyder som følger:

Miljøverndepartementet stadfester ikke reguleringsplan for del av Gnr. 16, bnr. 2, Kverva i Frøya kommune. Bygging av 4 bolighus vil hindre muligheten for allmenn ferdsel langs sjøen og gi uheldige inngrep i landskapet, og det finnes alternative muligheter for å plassere bolighus i området. Innsigelsen fra fylkesmannen tas dermed til følge.

Videre sier departementet at kommunen må gjøre endringer i planen for å godkjenne de to boligtomtene det ikke er innsigelse til. Det har etter denne avgjørelsen vært møter med grunneier vedrørende det området som kan godkjennes som boligtomt, samt også møter med Fylkesmannen om muligheter for en liten justering av grensen mot øst når det gjelder det boligarealet som kan godkjennes. Dette har Fylkesmannen akseptert så lenge man begrenser dette arealet til dalsøkket like øst for arealet.

Med dette som bakgrunn fremmet så grunneier en reguleringsendring som i hovedsak bygger på den opprinnelige delen av planen som ikke omfattes av innsigelsen fra fylkesmannen, men hvor grensa er skjøvet litt mot øst, slik fylkesmannen kan akseptere.

Vurdering:

Det foreligger nå et forslag til endring av planen som ble behandlet i hovedutvalget i møte den 25.06.2015 og hvor det ble vedtatt at endringen kunne legges ut på høring. Høringsfrist var satt til 21.08.2015 og ved høringsfristens utløp var det innkommet 3 høringsuttalelser.

Sør-Trøndelag Fylkeskommune:

Har ingen vilkår for egengodkjenning, men forutsetter at planbeskrivelsen og reguleringsbestemmelsene oppdateres/endres i forhold til tidligere plan. DE minner også om den generelle adkomsthetsplikten etter §8 i kulturminneloven.

Statens Vegvesen:

Har ingen merknader til planen.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag:

Fylkesmannen har ingen innsigelse til planen, men forutsetter at plandokumenter oppdateres og at bestemmelsene bør inneholde krav til maks. høyde og utnyttelse. Videre må det synliggjøres om det er behov for ny ROS-analyse, samt at planbeskrivelsen må knyttes til forrige prosess i saken.

Det foreligger nå planbeskrivelse som viser hele planprosessen fra oppstarten i 2009 og med den behandling denne planen ble underlagt. Det samme gjelder bestemmelsene som nå er tilpasset det nye plankartet og som fastsetter både byggehøyde og ikke minst utnyttelsesgrad på tomten. Slik planforslaget nå fremstår, så er dette i tråd med det endelige vedtaket som ble fattet av Miljøverndepartementet i juni 2011.

Rådmannen tilrår at reguleringsplanen for del av Gnr. 16, bnr. 2, Kverva m/bestemmelser egengodkjennes som fremlagt.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
23.09.2015	15/1134	97/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Arthur Gipling	232 &13	

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
137/15	Formannskapet	15.09.2015
97/15	Kommunestyret	23.09.2015

HØRING OM EIENDOMSBESKATNING AV ARBEIDSMASKINER MV. I VERK OG BRUK

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Frøya kommune viser til Finansdepartementets høringsnotat av 18.06.2015, og avgir følgende høringsuttalelse:

Frøya kommunes primære standpunkt er at en endring av eiendomsskatteloven slik som beskrevet i høringsnotat fra Finansdepartementet ikke kan støttes. Kommunens syn begrunnes slik:

- En omlegging som beskrevet medfører betydelige bortfall i inntekter for kommunene. For Frøya kommune sitt vedkommende medfører endret regelverk et inntektsbortfall på ca. 1,1 millioner.
- Inntektsbortfallet er ikke foreslått finansiert. Det innebærer at kommunene må redusere sine utgifter gjennom kutt i tjenesteproduksjonen.
- Grensesnittet mellom hva som skal inngå i skattegrunnlaget og hva som ikke skal inngå oppleves lite gjennomtenkt, og kan virke konkurransevridende.
 - Vannkraftanlegg skal betale skatt som i dag, mens det ut fra forslaget ser ut som vindkraftanlegg i det vesentlige fritas for beskatning
 - Overføringslinjer for elektrisk kraft inngår i skattegrunnlaget, mens overføringslinjer for data fritas.

Frøya kommunes sekundære standpunkt er at iverksettelse av den nye ordningen må utsettes inntil:

- Kommunene som rammes av endringen i form av lavere inntekt fra eiendomsskatt blir kompensert gjennom økte overføringer fra staten.
- Det gis en grundigere gjennomgang og avklaring på hvilken metode som skal benyttes for å avgrense hva som skal inngå i skattegrunnlaget for dagens ”verk og bruk”, og hva som skal trekkes ut. Særlig bør det nye regelverket avklare den eiendomsskatterettslige stillingen til vindkraftverk, samt ulike overføringslinjer.

Formannskapetets behandling i møte 15.09.15:

Rep. Aleksander Sørensen fremmet følgende forslag til nytt alternativ 2:

«Frøya kommune støtter departementets forslag om at arbeidsmaskiner m.v. i verk og bruk skal trekkes ut av grunnlaget for beregning av eiendomsskatt.»

Votering:

Rådmannens forslag:

Alternativ 1 oppi mot alternativ 2:

Alternativ 1 vedtatt med 6 mot 1 stemme
avgitt av rep. Aleksander Sørensen.

Rep. Aleksander Sørengs forslag til nytt alternativ 2:

Frøya kommune støtter departementets forslag om at arbeidsmaskiner m.v. i verk og bruk skal trekkes ut av grunnlaget for beregning av eiendomsskatt.

Falt med 6 mot en stemme *avgitt rep. av Aleksander Søreng.*

Forslag til vedtak:

Alternativ 1.

Frøya kommune viser til Finansdepartementets høringsnotat av 18.06.2015, og avgir følgende høringsuttalelse:

Frøya kommunes primære standpunkt er at en endring av eiendomsskatteloven slik som beskrevet i høringsnotat fra Finansdepartementet ikke kan støttes. Kommunens syn begrunnes slik:

- En omlegging som beskrevet medfører betydelige bortfall i inntekter for kommunene. For Frøya kommune sitt vedkommende medfører endret regelverk et inntektsbortfall på ca. 1,1 millioner.
- Inntektsbortfallet er ikke foreslått finansiert. Det innebærer at kommunene må redusere sine utgifter gjennom kutt i tjenesteproduksjonen.
- Grensesnittet mellom hva som skal inngå i skattegrunnlaget og hva som ikke skal inngå oppleves lite gjennomtenkt, og kan virke konkurransevridende.
 - Vannkraftanlegg skal betale skatt som i dag, mens det ut fra forslaget ser ut som vindkraftanlegg i det vesentlige fritas for beskatning
 - Overføringslinjer for elektrisk kraft inngår i skattegrunnlaget, mens overføringslinjer for data fritas.

Frøya kommunes sekundære standpunkt er at iverksettelse av den nye ordningen må utsettes inntil:

- Kommunene som rammes av endringen i form av lavere inntekt fra eiendomsskatt blir kompensert gjennom økte overføringer fra staten.
- Det gis en grundigere gjennomgang og avklaring på hvilken metode som skal benyttes for å avgrense hva som skal inngå i skattegrunnlaget for dagens ”verk og bruk”, og hva som skal trekkes ut. Særlig bør det nye regelverket avklare den eiendomsskatterettslige stillingen til vindkraftverk, samt ulike overføringslinjer.

Alternativ 2:

Frøya kommune viser til Finansdepartementets høringsnotat av 18.6.2015, og avgir følgende høringsuttalelse:

Frøya kommune støtter departementets forslag om at arbeidsmaskiner m.v. i verk og bruk skal trekkes ut av grunnlaget for beregning av eiendomsskatt.

Det nye regelverket må avklare hvilken metode som skal benyttes for å avgrense hva som skal inngå i skattegrunnlaget for dagens ”verk og bruk”, og hva som skal trekkes ut. Særlig bør det nye regelverket avklare den eiendomsskatterettslige stillingen til vindkraftverk, samt ulike overføringslinjer.

Vedlegg:

- Finansdepartementets høringsnotat
- Høringsuttalelse KS
- Svar på Frøya kommune sin søknad om utsettelse av høringsfristen
- Høringsuttalelse Nettverk fjord- og kystkommuner (NFKK)
- Høringsuttalelse Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner (LNVK)
- Liste over selskap med eiendomsskatt 2015
- Svar på spørreskjema eiendomsskatteinntekter fra verk og bruk til KS

Saksopplysninger:

Frøya kommunestyre vedtok i sak 00/2328 å innføre eiendomsskatt på verker og bruk fra og med skatteåret 2000, med hjemmel i Lov om eiendomsskatt til kommunene av 6. juni 1975 nr. 29 §§ 2 og 3. Skattetakstnemnda foretok i 2011 en ny taksering av verker og bruk som gjelder for perioden 2012 – 2022. Norkart Geoservice AS (i dag Eskin AS) ble innleid som profesjonell part til å forestå taksering av de største bedriftene samt anlegg i sjø.

I likhet med mange andre kommuner og etter råd fra Norkart Geoservice AS, valgte skattetakstnemnda å holde produksjonsutstyr og installasjoner utenfor i beregningen av grunnlaget for eiendomsskatt. Dette ble gjort med bakgrunn i omfanget av tidligere klager på taksering av produksjonsutstyr samt hvorvidt installasjoner og arbeidsmaskiner mv. skal anses å inngå i eiendomsskattegrunnlaget, beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering, hvor flere faktorer skal hensyntas. Etter rettspraksis skal det særlig legges vekt på hvor integrert arbeidsmaskinene mv. er, omkostningene ved eventuelt å flytte disse og mulighetene for alternativ bruk av bygningene. Gjeldende regel og praksis om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. har blitt kritisert fra ulikt hold. Det anføres at det er vanskelig å forholde seg til regelverket både for kommunene og de eiendomsskattepliktige. Vanskelighetene knytter seg både til regelens skjønnsmessige innhold, og manglende forutsigbarhet knyttet til praktiseringen av regelen.

Utskrivningsgrunnlaget på eiendomsskatt utgjør i dag en årlig inntekt for Frøya kommune på kr 3.944.877,-

Departementet foreslår å endre reglene om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk. Endringene som foreslås skal gi bedre forutberegnelighet for skattyter og ligningsmyndighetene, samtidig som den vil innebære en betydelig en lettelse i skattebyrden for mange industrielle bedrifter. Høringsuttalelsen er et resultat av at regjeringen i Sundvolden-erklæringen ga uttrykk for et ønske om å fjerne eiendomsskatten på maskiner. Bakgrunnen er at dagens regelverk oppleves som uforutsigbare og byr på vanskelige skjønnsmessige vurderinger for ligningsmyndighetene. Dette har resultert i en rekke klagesaker og tvister i rettssystemet.

Finansdepartementets forslag:

I forslaget fra Finansdepartementets presenteres det to ulike forslag til endringer i eiendomsskattereglene:

1. Frita produksjonsutstyr og – installasjoner fra eiendomsbeskatning, men beholde verk og bruk som eget avskrivningsalternativ. I dette alternativet er det gjort anslag på at Frøya kommune får en inntektsreduksjon i eiendomsskatt på ca. kr 1.100.000,-
2. Fjerne verk og bruk som egen kategori i eiendomsskatten.
Etter det første alternativet fjernes produksjonsutstyr og -installasjoner fra eiendomsskattegrunnlaget. Verk og bruk beholdes i midlertid som et selvstendig utskrivningsgrunnlag. Alternativ to foreslår å fjerne verk og bruk som egen kategori i eiendomsskatten. Verk og bruk vil etter dette alternativet bli skattlagt som alminnelig næringseiendom.
Dette alternativet betyr at Frøya kommune vil måtte innføre eiendomsskatt på all næringseiendom i kommunen.

Departementet har ikke tatt stilling til alternativene, og avventer en nærmere vurdering til høringsrunden er avsluttet.

Ingen av de foreslåtte endringene vil påvirke eiendomsskatten som utskrives på vannkraftanlegg. Vannkraftanlegg er omfattet av begrepet "verk og bruk" i eiendomsskatteloven, men følger andre verdsettelsesregler basert på anleggets avkastning. Eiendomsskatt som utskrives på vindkraftanlegg er omfattet av forslaget.

Departementet har ikke lagt frem forslag til ikrafttredelsestidspunkt, men vil ta stilling til dette etter at høringsrunden er avsluttet.

Provenyvirkningene av endringene i eiendomsbeskatning er ikke vurdert av departementet, men det pekes på at det vil kunne gi betydelige skattelettelser for industrielle bedrifter, herunder også vindkraftanlegg.

I likhet med flere andre kommuner, så har det ikke vært mulig for Frøya kommune å overholde fristen for gi en høringsuttalelse siden høringsperioden er avholdt i en periode med utstrakt ferieavvikling. Med bakgrunn i dette sendte Frøya kommune en søknad til Finansdepartementet om utsettelse av høringsfristen. Søknad om utsettelse av høringsfrist til 24.09.2015 ble innvilget.

Frøya kommune har den 24.06.2015 gitt en tilbakemelding til KS og redegjort for effekten av lovforslaget. 222 kommuner andre kommuner har også gjort dette, og KS har med bakgrunn i dette gitt en høringsuttalelse til lovforslaget.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
23.09.2015	15/1133	98/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Beathe Sandvik Meland		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
36/15	Hovedutvalg for drift	18.08.2015
89/15	Kommunestyret	26.08.2015
98/15	Kommunestyret	23.09.2015

RESSURSKREVENDE TJENESTER TIL ENKELTBUKER. FINANSIERING

Hovedutvalgets innstilling til kommunestyret:

1. Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 010315.
2. Virksomheten pleie og omsorg tilføres 5 376 000,- Av dette vil 3 500 800 være refunderbart påfølgende år. Midlene tas fra disposisjonsfond for inneværende år som pr. 180815 er på 4.060.341,-
3. Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016-2020

Behandling:

Hovedutvalgets behandling møte 18.08.15:

Følgende omforente forslag til nytt vedtak ble fremmet:

1. Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 010315.
2. Virksomheten pleie og omsorg tilføres 5 376 000,- Av dette vil 3 500 800 være refunderbart påfølgende år. Midlene tas fra disposisjonsfond for inneværende år som pr. 180815 er på 4.060.341,-
3. Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016-2020

Forslag til vedtak:

Vedtaket ersatter vedtak gjort i samme sak i kommunestyret 26.08.15

1. Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 01.03.15
2. Pleie og omsorgstjenesten styrkes med kr 1.875.000- og øremerkes enkeltbruker. Midlene tas fra disposisjonsfondet. Disponibel sum i disposisjonsfond per 16.09.15 er kr. 12 546 602,00
Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016 – 2020

Saksopplysninger:

Saken ble behandlet i Frøya kommunestyre 26.08.15, med følgende vedtak:

1. Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 01.03.15
2. Rådmann bes komme tilbake til kommunestyret vedr. finansiering av den økte årsverksrammen i sakens pkt. 3 som HFD innstilling.
3. Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016 – 2020

Hovedutvalgets innstilling til kommunestyret var som følger:

1. *Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 010315.*
2. *Virksomheten pleie og omsorg tilføres 5 376 000,- Av dette vil 3 500 800 være refunderbart påfølgende år. Midlene tas fra disposisjonsfond for inneværende år som pr. 180815 er på 4.060.341,-*
3. *Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016-2020*

Vurdering:

Etter samtale og gjennomgang med fylkesmannen på hvordan utgifter til ressurskrevende brukere skal budsjetteres, er det nå klarlagt at det er **mellomlegget** mellom kommunens faktiske utgift og refusjon (80 %) som skal budsjetteres. Det er også klarlagt at midlene skal tas fra drift eller evt. fond. Disse kan ikke låneopptas.

Rådmann beklager at feil disponibelt beløp i disp.fond ble oppgitt til HFD i august 2015. Riktig disponiblet beløp er pr dato kr 12 546 602.

Rådmannens foreslår ut fra disse nye opplysninger at kr 1 872.000 tas fra disposisjonsfondet for inneværende år, og legges inn i Pleie og omsorgstjenestens driftsrammer i økonomiplanperioden.

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
23.09.2015	15/1177	99/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Beathe Sandvik Meland		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
133/15	Formannskapet	25.08.2015
92/15	Kommunestyret	26.08.2015
99/15	Kommunestyret	23.09.2015

KVARTALSRAPPORT - 2. KVARTAL 2015

Forslag til vedtak:

Kvartalsrapport 2. kvartal godkjennes som vedlagt

Vedlegg:

Kvartalsrapport 2. kvartal 2015

Saksopplysninger:

Etter en nøye gjennomgang og kvalitetssikring av tallene legger rådmannen nå frem en ny versjon av kvartalsrapport, 2. kvartal 2015.

Driftsresultatet for hele kommunen i 2. kvartal viser et merforbruk på kr 124 000 kr.

Vurdering:

Totalt regskapsmessig mindreforbruk inkl finans er på 16 800 000 kr, sammenlignet mot budsjett - et mindreforbruk på 5 549 549 kr

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
23.09.2015	15/1307	100/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Siv-Tove Skarshaug		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
100/15	Kommunestyret	23.09.2015

ORDFØRERENS ORIENTERING

FRØYA KOMMUNE

Kommunestyret		Møtebok
Møtedato:	Arkivsaksnr:	Sak nr:
23.09.2015	15/1308	101/15
Saksbehandler:	Arkivkode:	Gradering:
Siv-Tove Skarshaug		

Saken skal behandles i følgende utvalg:		
101/15	Kommunestyret	23.09.2015

RÅDMANNENS ORIENTERING

Referatsak ang. kommunebarometer 2015 med fokus på grunnskole.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug
Arkivsaksnr.: 15/1306

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 26.08.15

Forslag til vedtak:

Vedlegg:

Protokoll fra møte 26.08.15.

FRØYA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Kommunestyret:			
Møtested:	Møtedato:	Møtetid:	Av utvalgets medlemmer møtte
Kommunestyresalen, Frøya herredshus	26.08.2015	10.00 – 12.30	18 av 23
Fra og med sak:	79/15		
Til og med sak:	92/15		

Faste representanter i Kommunestyret i perioden 2011 – 2015

<u>Arbeiderpartiet:</u> Berit Flåmo Kristin Reppe Storø Vida Zubaite-Bekken Helge Borgen Gunn Heidi Hallaren Frode Reppe Eli Ann Karlsen Pål Terje Bekken Elin A. Wahlvåg Torill Pettersen	<u>Sosialistisk Venstreparti:</u> Ola Vie <u>Fremskrittspartiet:</u> Olaf Reppe Jarl Arthur Dyrvik Vivian Dolen Sørдал Aleksander Søreng Peggy Alise Johansen	<u>Høyre:</u> Martin Nilsen Heidi Glørstad Nielsen <u>Senterpartiet:</u> Bjørnar Espnes <u>Venstre:</u> Arvid Hammernes Vibeke Franck Sehm Edvin Paulsen Lillian Holm
---	--	---

Faste representanter med forfall:

<u>Arbeiderpartiet:</u> Helge Borgen Frode Reppe Pål Terje Bekken Elin A. Wahlvåg	<u>Sosialistisk Venstreparti:</u> Ola Vie <u>Fremskrittspartiet:</u> Aleksander Søreng Peggy Alise Johansen	<u>Høyre:</u> Heidi Glørstad Nielsen <u>Senterpartiet:</u> Bjørnar Espnes <u>Venstre:</u> Vibeke Franck Sehm Edvin Paulsen Lillian Holm
--	---	---

Vararepresentanter som møtte:

<u>Arbeiderpartiet:</u> Ann Kristin Kristoffersen Torbjørn Taraldsen Tore Myrseth	<u>Sosialistisk Venstreparti:</u> Ingen <u>Fremskrittspartiet:</u> Terje Grytvik	<u>Høyre:</u> Kjartan Ervik <u>Venstre:</u> Halgeir Arild Hammer Ingrid Skjærstein Johansen
---	---	---

Merknader:

1. Innkalling til møte og sakliste ble enstemmig godkjent.
2. Rådmann ber om å trekke tilleggsak 92/15.
3. Gjennomgang av kommunebarometeret v/Mona Åsen.
4. Grete Bakken Hoem holdt en kort orientering ang. revidert fremdriftsplan for kommunedelplanen.
5. Saker som ble behandlet av formannskapet etter kommuneloven §13 i sommer ble omdelt.

Underskrift:

Berit Flåmo
Ordfører

Kjartan Ervik
Protokollunderskriver

Siv-Tove Skarshaug
Sekretær

HOVEDUTSKRIFT

Utvalg : Kommunestyret
Møtedato: 26.08.2015

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Innhold
79/15	15/1157	GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 18.06.15
80/15	14/1225	2. GANGS BEHANDLING - GODKJENNING AV PLANPROGRAM FOR REVISJON AV KOMMUNEDELPLAN FOR SISTRANDA
81/15	15/939	HØRING OM SAMMENSLÅING AV TINGRETTER
82/15	15/1101	FRØYA KOMMUNE OG RESERVERTE KONTRAKTER INNEN ANSKAFFELESOMRÅDET
83/15	15/910	SØKNAD OM SERVERINGS- OG SKJENKEBEVILLING KJEILA KRO & GJESTEGIVERI AS
84/15	14/1188	KLAGE PÅ ANTAGELSE AV ANBUD BOLIGER VANSKELIGSTILTE
85/15	14/1163	SLUTTBEHANDLING - REGULERINGSPLAN FOR INNTIAN SMÅBÅTHAVN
86/15	14/1371	GODKJENNING AV KJØPEKONTRAKT - TOMT TIL FOTBALLHALL
87/15	15/1041	THM INVEST AS - TILLEGGSAREAL PÅ RABBEN(RORBUA)
88/15	15/1102	SØKNAD OM KJØP AV FAST EIENDOM - MATRIKKELNR 1620 - GNR 15 BNR 101
89/15	15/1133	Unntatt offentlighet OfI § 13 RESSURSKREVENDE TJENESTER TIL ENKELTBruKER.
90/15	15/1158	ORDFØRERENS ORIENTERING
91/15	15/1159	RÅDMANNENS ORIENTERING
92/15	15/1177	KVARTALSRAPPORT - 2. KVARTAL 2015

79/15

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRA MØTE 18.06.15

Vedtak:

Protokoll fra møte 18.06.15 godkjennes som framlagt.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra møte 18.06.15 godkjennes som framlagt.

80/15

2. GANGS BEHANDLING - GODKJENNING AV PLANPROGRAM FOR REVISJON AV KOMMUNEDELPLAN FOR SISTRANDA

Vedtak:

Frøya kommunestyre fastsetter «Planprogram til kommunedelplan for Sistranda, Frøya kommune», med følgende endringer:

- Konsekvensene for fylkesveg 714 må tas med i planprogrammet, samt ivaretagelse av kollektivtrafikk og universell utforming. Dette må medtas under infrastruktur.
- Det må medtas et eget tema om forurensning, heri også evt. forurenset grunn i planområdet.
- Under punkt 4.1 i planprogrammet bør teksten endres i samsvar med vedtak i brukerrådet.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Frøya kommunestyre fastsetter «Planprogram til kommunedelplan for Sistranda, Frøya kommune», med følgende endringer:

- Konsekvensene for fylkesveg 714 må tas med i planprogrammet, samt ivaretagelse av kollektivtrafikk og universell utforming. Dette må medtas under infrastruktur.
- Det må medtas et eget tema om forurensning, heri også evt. forurenset grunn i planområdet.
- Under punkt 4.1 i planprogrammet bør teksten endres i samsvar med vedtak i brukerrådet.

81/15

HØRING OM SAMMENSLÅING AV TINGRETTER

Vedtak:

Frøya kommune ønsker ikke å stille seg bak Justis- og beredskapsdepartementets forslag om sammenslåing av Sør-Trøndelag tingrett og Fosen tingrett på bakgrunn av viktigheten med å opprettholde arbeidsplasser i distriktene.

Vedtatt med 11 mot 7 stemmer.

Kommunestyretsbehandling i møte 26.08.15:

Frp/V fremmet følgende forslag til vedtak:

«Rådmannens innstilling til formannskapet 11.08.15 pkt 1:

1. Frøya kommune stiller seg positiv til Justis- og beredskapsdepartementets forslag og stiller seg bak en sammenslåing av Sør-Trøndelag tingrett og Fosen tingrett»

Falt med 11 mot 7 stemmer *avgitt av Frp, Venstre ved rep. Arvid Hammernes og Ingrid Skjærstein Johansen og Høyre ved rep. Martin Nilsen*

Forslag til vedtak:

Formannskapets innstilling til kommunestyret:

Frøya kommune ønsker ikke å stille seg bak Justis- og beredskapsdepartementets forslag om sammenslåing av Sør-Trøndelag tingrett og Fosen tingrett på bakgrunn av viktigheten med å opprettholde arbeidsplasser i distriktene.

Vedtatt med 4 mot 3.

82/15

FRØYA KOMMUNE OG RESERVERTE KONTRAKTER INNEN ANSKAFFESESOMRÅDET

Vedtak:

1. Frøya kommune vil innen alle anskaffelsesområder aktivt gjøre bruk av Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) § 3- 12 som gir mulighet til å begrense konkurranser til arbeidsmarkedstiltaksbedrifter.
2. Innen følgende anskaffelsesområder skal bruk av FOA § 3- 12 alltid vurderes:
 - Vaskeri
 - Utenomhusarbeid
 - KantinedriftUnntak for bruk av reservert kontrakt innen disse områdene skal begrunnes i anskaffelsesprotokollen.
3. Vedtaket iverksettes med virkning fra 01.10.2015.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommune vil innen alle anskaffelsesområder aktivt gjøre bruk av Forskrift om offentlige anskaffelser (FOA) § 3- 12 som gir mulighet til å begrense konkurranser til arbeidsmarkedstiltaksbedrifter.
2. Innen følgende anskaffelsesområder skal bruk av FOA § 3- 12 alltid vurderes:
 - Vaskeri
 - Utenomhusarbeid
 - KantinedriftUnntak for bruk av reservert kontrakt innen disse områdene skal begrunnes i anskaffelsesprotokollen.
3. Vedtaket iverksettes med virkning fra 01.10.2015

SØKNAD OM SERVERINGS- OG SKJENKEBEVILLING KJEILA KRO & GJESTEGIVERI AS**Vedtak:**

- Keila kro & gjestegiveri innvilges serveringsbevilling etter Lov om Serveringsvirksomhet (serveringsloven) § 3.
- Keila kro & gjestegiveri innvilges skjenkebevilling for skjenking av øl, rusbrus, vin og brennevin.
- Bevillingene gjelder inne i Sjøblomstens lokaler i 2 etasje med uteområde, og tv-stue/allrom i 3. etasje og ute på kaia jfr tegninger.
- Skjenketiden fastsettes i samsvar med retningslinjer for kommunens arbeid med saker etter alkoholloven, K-sak nr 145/09, av 26.11.09.
- Raymond Berge f. 03.09.80 godkjennes som skjenkestyrer. Han har avlagt og bestått kunnskapsprøven om alkoholloven.
- Jan Ingar Berge f. 03.05.55 som er en av eierne har avlagt og bestått etablererprøven for serveringsvirksomhet.
- Bevillingen gis fra kommunestyrets vedtak og ut bevillingsperioden 30.06.20, med forbehold om inngått avtale om overdragelse av Sjøblomsten Kysthotell Mausund går i orden innen utgangen av november 2015.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

- Keila kro & gjestegiveri innvilges serveringsbevilling etter Lov om Serveringsvirksomhet (serveringsloven) § 3.
- Keila kro & gjestegiveri innvilges skjenkebevilling for skjenking av øl, rusbrus, vin og brennevin.
- Bevillingene gjelder inne i Sjøblomstens lokaler i 2 etasje med uteområde, og tv-stue/allrom i 3. etasje og ute på kaia jfr tegninger.
- Skjenketiden fastsettes i samsvar med retningslinjer for kommunens arbeid med saker etter alkoholloven, K-sak nr 145/09, av 26.11.09.
- Raymond Berge f. 03.09.80 godkjennes som skjenkestyrer. Han har avlagt og bestått kunnskapsprøven om alkoholloven.
- Jan Ingar Berge f. 03.05.55 som er en av eierne har avlagt og bestått etablererprøven for serveringsvirksomhet.
- Bevillingen gis fra kommunestyrets vedtak og ut bevillingsperioden 30.06.20, med forbehold om inngått avtale om overdragelse av Sjøblomsten Kysthotell Mausund går i orden innen utgangen av november 2015.

KLAGE PÅ ANTAGELSE AV ANBUD BOLIGER VANSKELIGSTILTE**Vedtak:**

Klage av 27.05.2015 fra Norgeshus Snekkerservice Frøya tas ikke til følge. Frøya kommunes beslutning om tildeling av kontrakt til Boinnova fastholdes.

Enstemmig.

Kommunestyrets behandling i møte 26.08.15:

Rep. Olaf Reppe ba om vurdering av sin habilitet da svoger er en av tilbyderne. *Rep. Olaf Reppe* ble vurdert innhabil

Rep. Arvid Hammernes ba om vurdering av sin habilitet da han var med på åpning av tilbudene. *Rep. Arvid Hammernes* ble vurdert habil.

Rep. Torill Pettersen, daglig leder i frøya næringsforum, ba om vurdering av sin habilitet da en medlemsbedrift er part i saken. *Rep. Torill Pettersen* ble vurdert habil.

Forslag til vedtak:

Klage av 27.05.2015 fra Norgeshus Snekkerservice Frøya tas ikke til følge. Frøya kommunes beslutning om tildeling av kontrakt til Boinnova fastholdes.

Enstemmig.

85/15

SLUTTBEHANDLING - REGULERINGSPLAN FOR INNTIAN SMÅBÅTHAVN

Vedtak:

1. Frøya kommunestyre egengodkjenner reguleringsplan for Inntian småbåthavn med beskrivelse, plankart og bestemmelser datert 10.04.2015 med følgende endringer:
 - Reguleringsbestemmelsene § 4 pkt. nr. 4 tas ut.
 - I reguleringsbestemmelsene § 3 pkt. 1 tilføyes følgende setning:» Det tillates ikke innredet rom for varig opphold.»
 - Sjøområdet på yttersiden av moloene/småbåthavna inkludert fyllingsfot omreguleres til «Trafikkområde i sjø».Vedtaket fattes i medhold til PBL § 12-12.
2. Det forutsettes at endringer i pkt. 1 opprettes før endelig kunngjøring av planen.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

1. Frøya kommunestyre egengodkjenner reguleringsplan for Inntian småbåthavn med beskrivelse, plankart og bestemmelser datert 10.04.2015 med følgende endringer:
 - Reguleringsbestemmelsene § 4 pkt. nr. 4 tas ut.
 - I reguleringsbestemmelsene § 3 pkt. 1 tilføyes følgende setning:» Det tillates ikke innredet rom for varig opphold.»
 - Sjøområdet på yttersiden av moloene/småbåthavna inkludert fyllingsfot omreguleres til «Trafikkområde i sjø».Vedtaket fattes i medhold til PBL § 12-12.
2. Det forutsettes at endringer i pkt. 1 opprettes før endelig kunngjøring av planen.

Enstemmig.

86/15

GODKJENNING AV KJØPEKONTRAKT - TOMT TIL FOTBALLHALL

Vedtak:

Kommunestyret godkjenner fremlagte kjøpekontrakt for kjøp av del av eiendommen Gnr. 21, bnr. 1 som ligger i grensen mot Sistranda idrettsplass(Golan).
Kjøpesummen finansieres midlertidig ved bruk av ubundet kapitalfond mot tilbakeføring ved finansiering av fotballhallen/klatrehallen.
Kommunestyret tar forbehold om at prosjektet for fotballhall/klatrehall gjennomføres og at kjøpet ikke gjennomføres før prosjektet er endelig vedtatt og finansiert.

Enstemmig.

Forslag til vedtak:

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret godkjenner fremlagte kjøpekontrakt for kjøp av del av eiendommen Gnr. 21, bnr. 1 som ligger i grensen mot Sistranda idrettsplass(Golan).

Kjøpesummen finansieres midlertidig ved bruk av ubundet kapitalfond mot tilbakeføring ved finansiering av fotballhallen/klatrehallen.

Kommunestyret tar forbehold om at prosjektet for fotballhall/klatrehall gjennomføres og at kjøpet ikke gjennomføres før prosjektet er endelig vedtatt og finansiert.

87/15

THM INVEST AS - TILLEGGSAREAL PÅ RABBEN(RORBUA)

Vedtak:

Frøya kommune ser svært positivt på planene til THM Invest AS om å anlegge småbåthavn på Rabben. Kommunen vil derfor selge nødvendig tilleggstomt inklusive bestående naust, slik at det er mulig å utbygge småbåthavnen.

Følgende forutsetninger legges til grunn for salget:

1. Pris på naust og grunnareal fastlegges ved takst av godkjent takseringsfirma som oppnevnes etter enighet mellom selger og kjøper.
2. Det fremlegges en fremdriftsplan og en detaljplan for utbygging av småbåthavnen med tilhørende parkeringsareal og servicefaciliteter.
3. Kjøper forplikter seg til å avsette 5 % av totalt antall småbåtplasser til gjesteplasser. Kjøper forplikter seg videre til å delta i omlegging av avkjørsel til Fv. 714 sammen med naboeiendommen(Byggeriet), slik at man får en felles avkjørsel til Byggeriet, «Rorbua-eiendommen» og småbåthavnen.
4. Endelig kjøpesum godkjennes av formannskapet.

Enstemmig.

Kommunestyrets behandling i møte 26.08.15:

Rep. Terje Grytvik ba om vurdering av sin habilitet da han er ansatt i et av selskapene i saken. *Rep. Terje Grytvik* ble vurdert habil.

Forslag til vedtak:

Frøya kommune ser svært positivt på planene til THM Invest AS om å anlegge småbåthavn på Rabben. Kommunen vil derfor selge nødvendig tilleggstomt inklusive bestående naust, slik at det er mulig å utbygge småbåthavnen.

Følgende forutsetninger legges til grunn for salget:

1. Pris på naust og grunnareal fastlegges ved takst av godkjent takseringsfirma som oppnevnes etter enighet mellom selger og kjøper.
2. Det fremlegges en fremdriftsplan og en detaljplan for utbygging av småbåthavnen med tilhørende parkeringsareal og servicefaciliteter.
3. Kjøper forplikter seg til å avsette 5 % av totalt antall småbåtplasser til gjesteplasser. Kjøper forplikter seg videre til å delta i omlegging av avkjørsel til Fv. 714 sammen med naboeiendommen(Byggeriet), slik at man får en felles avkjørsel til Byggeriet, «Rorbua-eiendommen» og småbåthavnen.
4. Endelig kjøpesum godkjennes av formannskapet.

SØKNAD OM KJØP AV FAST EIENDOM - MATRIKKELNR 1620 - GNR 15 BNR 101**Vedtak:**

Frøya kommune selger ca. 2400 m² av sin eiendom Gnr. 15, bnr. 101 til Øypall AS, slik som omsøkt. Det forutsettes at eiendommen blir utnyttet i henhold til mottatte søknad og at bygging igangsettes innen 2 år fra vedtaksdato. Videre forutsettes at nødvendig dispensasjon gis fra reguleringsplan og kommuneplanens arealdel.

Kjøpesummen fastlegges til kr.50,- m² for råtomt. Refusjon for vei, vann og kloakk settes til kr.139,- m² Kjøper betaler alle omkostninger i forbindelse med eiendomsoverdragelsen, samt tilknytningsavgift for vann og avløp i henhold til regulativ.

Enstemmig

Kommunestyrets behandling i møte 26.08.15:

Følgende forslag til endret vedtak ble fremmet av Ap/H:

«Kjøpesummen fastlegges til kr.50,- m² for råtomt. Refusjon for vei, vann og kloakk settes til kr.139,- m² Kjøper betaler alle omkostninger i forbindelse med eiendomsoverdragelsen, samt tilknytningsavgift for vann og avløp i henhold til regulativ.»

Forslag til vedtak:

Formannskapetets innstilling til kommunestyret:

Frøya kommune selger ca. 2400 m² av sin eiendom Gnr. 15, bnr. 101 til Øypall AS, slik som omsøkt. Det forutsettes at eiendommen blir utnyttet i henhold til mottatte søknad og at bygging igangsettes innen 2 år fra vedtaksdato. Videre forutsettes at nødvendig dispensasjon gis fra reguleringsplan og kommuneplanens arealdel.

Kjøpesummen fastlegges til kr.50,- m² for råtomt. Refusjon for vei, vann og kloakk settes til kr.100,-m² Kjøper betaler alle omkostninger i forbindelse med eiendomsoverdragelsen, samt tilknytningsavgift for vann og avløp i henhold til regulativ.

Enstemmig

RESSURSKREVENDE TJENESTER TIL ENKELTBruKER.**Vedtak:**

1. Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 01.03.15
2. Rådmann bes komme tilbake til kommunestyret vedr. finansiering av den økte årsverksrammen i sakens pkt. 3 som HFD innstilling.
3. Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016 – 2020

Kommunestyrets behandling i møte 26.08.15:

Følgende omforent forslag til nytt pkt 2 ble fremmet:

«Rådmann bes komme tilbake til kommunestyret vedr finansiering av den økte årsverksrammen i saken PKT 3 som HFD innstilling»

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 01.03.15
2. Virksomheten pleie og omsorg tilføres 5 376 000,- Av dette vil 3 500 800 være refunderbart påfølgende år. Midlene tas fra disposisjonsfond for inneværende år som pr 18.08.15 er på 4 060 341,-
3. Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016 – 2020

90/15

ORDFØRERENS ORIENTERING

Vedtak:

- Aqua- nor: Frøya kommune hadde stand sammen med Hitra og Trondheim kommuner. Mange var innom stand. Ordfører var der hele uken
- Sommeren forholdsvis rolig. Noen henvendelser vedr ATB og kommunikasjon i øyrekka.
- Fiskerikonferanse den 21 september i kulturhuset. Arrangeres av Frøya kommune, Frøya næringsforum, Råfiskelaget og Hitra næringsforening.

Dette er en oppfølging etter fiskeridebatten i kommunestyremøtet

91/15

RÅDMANNENS ORIENTERING

Vedtak:

- Prosessen med å utvikle det interkommunale samarbeidet innen Barnevern er i gang, både i samarbeid med Hitra og i egen regi for å ivareta de ansatte. Målet er iverksetting fra 1.2.16
- All i det nye kommunestyret vil få nye iPADer. De gamle kan kjøpes ut for kr. 1000,-. De som ikke blir kjøpt ut vil bli brukt i barnehage og småtrinn barneskole.
- Sykefraværet er på vei oppover. Rådmannen vil ha et særskilt fokus på problemstillingen, og det vil bli lagt opp til dialogmøte med virksomhetsledere og tillitsvalgte for å sammen lage en strategi for hvordan imøtekomme utfordringen.
- Flyktningkonsulenten var i formannskapet og orienterte om status. 2 menn fra Eritrea er kommet og er allerede i arbeid. 11 nye ventes i løpet av en uke.
- Prosjektet Administrativ utvikling er nær slutføring. Siste fellessamling blir i løpet av

92/15

KVARTALSRAPPORT - 2. KVARTAL 2015

Vedtak:

Saken kvartalsrapport 2. kvartal 2015 trekkes.

Enstemmig.

Behandling:

Kommunestyrets behandling i møte 26.08.15:

Rådmannen ba om å få trekke saken da den ikke var godt nok kvalitetssikret.

Forslag til vedtak:

Kvartalsrapport 2. kvartal 2015 godkjennes som vedlagt

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug
Arkivsaksnr.: 15/1299

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:
Valgstyret Kommunestyret

GODKJENNING AV KOMMUNESTYREVALGET FOR PERIODEN 2015-2019

Forslag til vedtak:

Kommunestyrevalget i Frøya kommune for perioden 2015 – 2019 godkjennes.

Vedlegg:

Møteprotokoll fra møte i valgstyret 15.09.15.

Saksopplysninger:

Vurdering:

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015

Valgprotokoll for valgstyret - Kommunestyrevalget 2015

Kommune: Frøya

Fylke: Sør-Trøndelag

År: 2015

A Administrative forhold

A1 Valgstyret

Valgstyrets sekretær: Sørdal Annie

E-postadresse: annie.sordal@froya.kommune.no

Telefon: 41554678

Medlemmer (inkl. møtende varamedlemmer):

Navn	Funksjon
Flåmo Berit Olga	Leder
Nilsen Martin Arnfinn	Nestleder
Storø Kristin Reppe	Medlem
Borgen Helge Arnfinn	Medlem
Sørdal Vivian Dolen	Medlem
Søreng Aleksander	Medlem
Hammernes Arvid Agnar	Medlem
Hallaren Gunn Heidi	Varamedlem
Espnes Bjørnar	Varamedlem
Sehm Vibeke Franck	Varamedlem

A2 Valgtinget

Stemmekretser og tid:

Navn på alle kretsene i kommunen

Krets	Åpningstid søndag	Åpningstid mandag
Nordskag		10:00 – 20:00
Nabeita		10:00 – 20:00
Sistranda	15:00 – 18:00	10:00 – 20:00
Neset		10:00 – 20:00
Dyrøy		10:00 – 20:00
Øyrekka	15:00 – 18:00	10:00 – 18:00

B Foreløpig opptelling av forhåndsstemmer

B1 Behandling av mottatte forhåndsstemmer

B1.1 Totalt mottatte forhåndsstemmer

	Antall stemmegivninger	
	Forkastet	Godkjente
Antall forhåndsstemmegivninger innenriks fra 1. juli til 9. august (tidlig-stemmegivning)	0	2
Antall forhåndsstemmegivninger innenriks fra 10. august	0	487
Antall brevstemmer utenriks	0	0
Antall øvrige forhåndsstemmegivninger utenriks og på Svalbard og Jan Mayen	0	1
Antall i beredskapskonvolutt	0	0
Sum mottatte forhåndsstemmer	0	490
Totalt antall	490	

B1.2 Behandlede forhåndsstemmegivninger

Forkastelser	Innenriks	Utenriks
Velger ikke i manntall §10-1(1) a)(§10-1(1) a)	0	0
Ikke mulig å identifisere velgeren §10-1(1) b)(§10-1(1) b)	0	0
Stemmegivningen ikke avgitt i rett tid §10-1(1) c)(§10-1(1) c)	0	0
Stemmegivningen var ikke levert rett stemmemottaker §10-1(1) d)(§10-1(1) d)	0	0
Noe tyder på at omslagskonvolutten har vært åpnet §10-1(1) e)(§10-1(1) e)	0	0
Velgeren har allerede fått godkjent en stemmegivning §10-1(1) f)(§10-1(1) f)	0	0
Stemmegivningen kom for sent frem §10-1(1) g)(§10-1(1) g)	0	0
Velgeren er ikke innført i manntallet i kommunen § 10-1a (1) a)(§ 10-1a (1) a)	0	0
Velgeren har allerede avgitt godkjent stemmegivning § 10-1a (1) c)(§ 10-1a (1) c)	0	0
Sum forkastede forhåndsstemmegivninger	0	0
Godkjente forhåndsstemmegivninger (skal være lik sum av B2.1.1 og B2.2.1)	490	
Totalt antall forhåndsstemmegivninger	490	

B2 Foreløpig opptelling av forhåndsstemmer

B2.1 Startet senest 4 timer før valglokalene stenger

B2.1.1 Behandlede forhåndsstemmesedler

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	468
Blanke	—	2
Tvilsomme	—	1
Total	470	471

B2.1.2 Partifordelte forhåndsstemmesedler

Parti	Antall
Fremskrittspartiet	56
Arbeiderpartiet	205
Venstre	90
Høyre	26
Miljøpartiet De Grønne	15
Kristelig Folkeparti	17
Senterpartiet	44
Sosialistisk Venstreparti	15
Totalt antall partifordelte stemmesedler	468

B2.1.3 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (B2.1.1) og foreløpig opptelling og evt. andre forhold)

Avvik på 1 forklares ved at det er avgitt 1 tvilsom stemmegivning.

B2.2 Opptalt etter at valglokalet stengte (lagt til side og sent innkomne)

B2.2.1 Behandlede forhåndsstemmesedler

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	20
Blanke	—	0
Tvilsomme	—	0
Total	20	20

B2.2.2 Partifordelte forhåndsstemmesedler

Parti	Antall
Fremskrittspartiet	1
Arbeiderpartiet	8
Venstre	2
Høyre	1
Miljøpartiet De Grønne	4
Kristelig Folkeparti	0
Senterpartiet	1
Sosialistisk Venstreparti	3
Totalt antall partifordelte stemmesedler	20

B2.2.3 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (B2.2.1) og foreløpig opptelling og evt. andre forhold)

--

C Foreløpig opptelling av valgtingsstemmer

C1 Oversikt over stemmegivninger mottatt i alle kretser

Stemmekrets	Sted for foreløpig opptelling	Kryss i manntall		Opptalte stemmer		
		Søndag	Mandag	Stemmesedler i urne	I særskilt omslag	Fremmede
Nordskag	Hos valgstyret	0	231	231	0	8
Nabeita	Hos valgstyret	0	301	301	0	5
Sistranda	Hos valgstyret	50	223	273	0	62
Neset	Hos valgstyret	0	241	241	0	0
Dyrøy	Hos valgstyret	0	126	126	0	0
Øyrekka	Hos valgstyret	69	32	101	0	0
Sum		119	1 154	1 273	0	75
Sum		1 273				

C1.1 Merknad

C2 Foreløpig opptelling hos stemmestyrene

Det er ikke foretatt foreløpig opptelling hos stemmestyrene:

C3 Stemmegivninger - Valgting

C3.1 Stemmegivning i særskilt omslag

Godkjente	0
Forkastet	1
Total	1

C3.2 Forkastede stemmegivninger i særskilt omslag

Velger ikke i kommunens manntall §10-2(1) a)(§10-2(1) a)	0
Velger hadde forhåndsstemt/avgitt allerede godkjent stemme §10-2(1) c)	1
Total	1

C3.3 Fremmede stemmegivninger

Godkjente	78
Forkastet	0
Total	78

C3.4 Forkastede Fremmede stemmegivninger

Velger ikke i kommunens manntall §10-2(1) a)(§10-2(1) a)	0
Velger hadde forhåndsstemt/avgitt allerede godkjent stemme §10-2(1) c)	0
Total	0

C4 Foreløpig opptelling hos valgstyret

C4.1 Antall valgtingstemmesedler i urne

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	1 265
Blanke	—	7
Tvilsomme	—	1
Total	1 273	1 273

C4.2 Partifordelte valgtingsstemmesedler i urne

Parti	Antall
Fremskrittspartiet	134
Arbeiderpartiet	639
Venstre	225
Høyre	108
Miljøpartiet De Grønne	23
Kristelig Folkeparti	23
Senterpartiet	59
Sosialistisk Venstreparti	54
Totalt antall partifordelte stemmesedler	1 265

C4.3 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (C4.1) og foreløpig opptelling og evt. andre forhold)

--

C4.4 Antall stemmesedler i særskilt omslag

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	0
Blanke	—	0
Tvilsomme	—	0
Total	0	0

C4.5 Partifordelte stemmesedler i særskilt omslag

Parti	Antall
Fremskrittspartiet	0
Arbeiderpartiet	0
Venstre	0
Høyre	0
Miljøpartiet De Grønne	0
Kristelig Folkeparti	0
Senterpartiet	0
Sosialistisk Venstreparti	0
Totalt antall partifordelte stemmesedler	0

C4.6 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (C4.4) og foreløpig opptelling og evt. andre forhold)

--

C4.7 Antall Fremmede stemmesedler

	Kryss i manntall	Ant. sedler
Godkjente	—	78
Blanke	—	0
Tvilsomme	—	0
Total	78	78

C4.8 Partifordelte stemmesedler - Fremmede stemmesedler

Parti	Antall
Fremskrittspartiet	11
Arbeiderpartiet	46
Venstre	6
Høyre	4
Miljøpartiet De Grønne	1
Kristelig Folkeparti	0
Senterpartiet	5
Sosialistisk Venstreparti	5
Totalt antall partifordelte stemmesedler	78

C4.9 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom kryss i manntall (C4.7) og foreløpig opptelling og evt. andre forhold)

--

D Endelig opptelling

D1 Forhåndsstemmer

D1.1 Opptalte forhåndstemmesedler

Type	Godkjente	Blanke	Forkastet	Total
Opptalt etter at valglokalet stengte (lagt til side og sent innkomne)	20	0	0	20
Opptalt minst fire timer før valglokalet stenger:	468	2	1	471
Total antall opptalte forhåndstemmesedler	488	2	1	491

D1.2 Forkastede stemmesedler

Type forkastelse	Startet senest 4 timer før valglokalene stenger	Opptalt etter stenging
Seddelen manglet off. stempel §10-3(1) a)	1	0
Det fremgår ikke hvilket valg stemmeseddelen gjelder §10-3(1) b) (§10-3	0	0
Det fremgår ikke hvilket parti eller gruppe velgeren har stemt på §10-3(1)	0	0
Partiet eller gruppen stiller ikke liste §10-3(1) d) (§10-3(1) d)	0	0
Totalt antall forkastede stemmesedler	1	0

D1.3 Godkjente stemmesedler fordelt på parti

Parti	Endelig
Fremskrittspartiet	57
Arbeiderpartiet	213
Venstre	92
Høyre	27
Miljøpartiet De Grønne	19
Kristelig Folkeparti	17
Senterpartiet	45
Sosialistisk Venstreparti	18
Totalt antall partifordelte stemmesedler	488

D1.4 Avvik mellom foreløpig og endelig opptelling

Parti	Foreløpig	Endelig	Avvik
Fremskrittspartiet	57	57	0
Arbeiderpartiet	213	213	0
Venstre	92	92	0
Høyre	27	27	0
Miljøpartiet De Grønne	19	19	0
Kristelig Folkeparti	17	17	0
Senterpartiet	45	45	0
Sosialistisk Venstreparti	18	18	0
Totalt antall partifordelte stemmesedler	488	488	0

D1.5 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom foreløpig og endelig opptelling av forhåndsstemmer.)

D2 Valgtingsstemmer

D2.1 Opptalte valgtingstemmesedler

Type	Godkjente	Blanke	Forkastet	Total
Ordinære	1 266	7	0	1 273
Særskilt	0	0	0	0
Fremmede	78	0	0	78
Total antall opptalte valgtingstemmesedler	1 344	7	0	1 351

D2.2 Forkastede valgtingsstemmesedler

Type forkastelse	Ordinære	Særskilt	Fremmede	Total
Seddelen manglet off. stempel §10-3(1) a)	0	0	0	0
Det fremgår ikke hvilket valg stemmeseddelen gjelder §10-3(1) b)(§10-3(1) b)	0	0	0	0
Det fremgår ikke hvilket parti eller gruppe velgeren har stemt på §10-3(1) c) (§10-3(1) c)	0	0	0	0
Partiet eller gruppen stiller ikke liste §10-3(1) d)(§10-3(1) d)	0	0	0	0
Totalt forkastede stemmesedler	0	0	0	0

D2.3 Godkjente stemmesedler fordelt på parti

Parti	Endelig
Fremskrittspartiet	145
Arbeiderpartiet	685
Venstre	231
Høyre	113
Miljøpartiet De Grønne	24
Kristelig Folkeparti	23
Senterpartiet	64
Sosialistisk Venstreparti	59
Totalt antall partifordelte stemmesedler	1 344

D2.4 Avvik mellom foreløpig og endelig opptelling

Parti	Foreløpig	Endelig	Avvik
Fremskrittspartiet	145	145	0
Arbeiderpartiet	685	685	0
Venstre	231	231	0
Høyre	112	113	1
Miljøpartiet De Grønne	24	24	0
Kristelig Folkeparti	23	23	0
Senterpartiet	64	64	0
Sosialistisk Venstreparti	59	59	0
Totalt antall partifordelte stemmesedler	1 343	1 344	1

D2.5 Merknad

(Årsak til evt. differanse mellom foreløpig og endelig opptelling av valgtingsstemmer)

D3 Total oversikt

Parti	Forhånd	Valgting	Total
Fremskrittspartiet	57	145	202
Arbeiderpartiet	213	685	898
Venstre	92	231	323
Høyre	27	113	140
Miljøpartiet De Grønne	19	24	43
Kristelig Folkeparti	17	23	40
Senterpartiet	45	64	109
Sosialistisk Venstreparti	18	59	77
Totalt antall partifordelte stemmesedler	488	1 344	1 832

E Valgoppgjør ved kommunestyrevalget

E1 Mandatfordeling

E1.1 Beregning av listestemmetall og antall mandater til listene

Fremskrittspartiet		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 202 x 23		4646
Slengere:	Mottatt:	24
	Avgitt:	27
Listestemmetall:		4643
1. div	1.4	3 316,428571
2. div	3.0	1 547,666667
3. div	5.0	928,600000
4. div	7.0	663,285714
5. div	9.0	515,888889
6. div	11.0	422,090909
7. div	13.0	357,153846
8. div	15.0	309,533333
9. div	17.0	273,117647
10. div	19.0	244,368421
11. div	21.0	221,095238
12. div	23.0	201,869565
13. div	25.0	185,720000
14. div	27.0	171,962963
15. div	29.0	160,103448
16. div	31.0	149,774194
17. div	33.0	140,696970
18. div	35.0	132,657143

Arbeiderpartiet		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 898 x 23		20654
Slengere:	Mottatt:	64
	Avgitt:	193
Listestemmetall:		20525
1. div	1.4	14 660,714286
2. div	3.0	6 841,666667
3. div	5.0	4 105,000000
4. div	7.0	2 932,142857
5. div	9.0	2 280,555556
6. div	11.0	1 865,909091
7. div	13.0	1 578,846154
8. div	15.0	1 368,333333
9. div	17.0	1 207,352941
10. div	19.0	1 080,263158
11. div	21.0	977,380952

12. div	23.0	892,391304
13. div	25.0	821,000000
14. div	27.0	760,185185
15. div	29.0	707,758621
16. div	31.0	662,096774
17. div	33.0	621,969697
18. div	35.0	586,428571
19. div	37.0	554,729730
20. div	39.0	526,282051

Venstre		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 323 x 23		7429
Slengere:	Mottatt:	96
	Avgitt:	70
Listestemmetall:		7455
1. div	1.4	5 325,000000
2. div	3.0	2 485,000000
3. div	5.0	1 491,000000
4. div	7.0	1 065,000000
5. div	9.0	828,333333
6. div	11.0	677,727273
7. div	13.0	573,461538
8. div	15.0	497,000000
9. div	17.0	438,529412
10. div	19.0	392,368421
11. div	21.0	355,000000
12. div	23.0	324,130435
13. div	25.0	298,200000
14. div	27.0	276,111111
15. div	29.0	257,068966
16. div	31.0	240,483871
17. div	33.0	225,909091
18. div	35.0	213,000000
19. div	37.0	201,486486
20. div	39.0	191,153846
21. div	41.0	181,829268
22. div	43.0	173,372093
23. div	45.0	165,666667
24. div	47.0	158,617021
25. div	49.0	152,142857
26. div	51.0	146,176471
27. div	53.0	140,660377

Høyre		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 140 x 23		3220
Slengere:	Mottatt:	122
	Avgitt:	24
Listestemmetall:		3318
1. div	1.4	2 370,000000
2. div	3.0	1 106,000000
3. div	5.0	663,600000
4. div	7.0	474,000000
5. div	9.0	368,666667
6. div	11.0	301,636364
7. div	13.0	255,230769
8. div	15.0	221,200000
9. div	17.0	195,176471
10. div	19.0	174,631579
11. div	21.0	158,000000
12. div	23.0	144,260870
13. div	25.0	132,720000
14. div	27.0	122,888889
15. div	29.0	114,413793
16. div	31.0	107,032258
17. div	33.0	100,545455

Miljøpartiet De Grønne		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 43 x 23		989
Slengere:	Mottatt:	24
	Avgitt:	21
Listestemmetall:		992
1. div	1.4	708,571429
2. div	3.0	330,666667
3. div	5.0	198,400000
4. div	7.0	141,714286
5. div	9.0	110,222222
6. div	11.0	90,181818
7. div	13.0	76,307692
8. div	15.0	66,133333
9. div	17.0	58,352941
10. div	19.0	52,210526
11. div	21.0	47,238095
12. div	23.0	43,130435

Kristelig Folkeparti		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 40 x 23		920
Slengere:	Mottatt:	12
	Avgitt:	4
Listestemmetall:		928
1. div	1.4	662,857143
2. div	3.0	309,333333
3. div	5.0	185,600000
4. div	7.0	132,571429
5. div	9.0	103,111111
6. div	11.0	84,363636
7. div	13.0	71,384615
8. div	15.0	61,866667
9. div	17.0	54,588235
10. div	19.0	48,842105
11. div	21.0	44,190476
12. div	23.0	40,347826
13. div	25.0	37,120000
14. div	27.0	34,370370
15. div	29.0	32,000000
16. div	31.0	29,935484
17. div	33.0	28,121212

Senterpartiet		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 109 x 23		2507
Slengere:	Mottatt:	38
	Avgitt:	27
Listestemmetall:		2518
1. div	1.4	1 798,571429
2. div	3.0	839,333333
3. div	5.0	503,600000
4. div	7.0	359,714286
5. div	9.0	279,777778
6. div	11.0	228,909091
7. div	13.0	193,692308
8. div	15.0	167,866667
9. div	17.0	148,117647
10. div	19.0	132,526316
11. div	21.0	119,904762

Sosialistisk Venstreparti		
Antall stemmesedler x antall kst.repr.= 77 x 23		1771
Slengere:	Mottatt:	42
	Avgitt:	56
Listestemmetall:		1757
1. div	1.4	1 255,000000
2. div	3.0	585,666667
3. div	5.0	351,400000
4. div	7.0	251,000000
5. div	9.0	195,222222
6. div	11.0	159,727273
7. div	13.0	135,153846
8. div	15.0	117,133333
9. div	17.0	103,352941
10. div	19.0	92,473684
11. div	21.0	83,666667
12. div	23.0	76,391304

Mandatene ble fordelt som følger:

Mandat nr.:	Parti:	Kvotient:
1	Arbeiderpartiet	14 660,714286
2	Arbeiderpartiet	6 841,666667
3	Venstre	5 325,000000
4	Arbeiderpartiet	4 105,000000
5	Fremskrittspartiet	3 316,428571
6	Arbeiderpartiet	2 932,142857
7	Venstre	2 485,000000
8	Høyre	2 370,000000
9	Arbeiderpartiet	2 280,555556
10	Arbeiderpartiet	1 865,909091
11	Senterpartiet	1 798,571429
12	Arbeiderpartiet	1 578,846154
13	Fremskrittspartiet	1 547,666667
14	Venstre	1 491,000000
15	Arbeiderpartiet	1 368,333333
16	Sosialistisk Venstreparti	1 255,000000
17	Arbeiderpartiet	1 207,352941
18	Høyre	1 106,000000
19	Arbeiderpartiet	1 080,263158
20	Venstre	1 065,000000
21	Arbeiderpartiet	977,380952
22	Fremskrittspartiet	928,600000
23	Arbeiderpartiet	892,391304

E2 Kandidatkåring

E2.1 Beregning av stemmetillegg og personstemmer

Valglistens navn: Fremskrittspartiet						
Antall stemmesedler: 202						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Aleksander Søreng **	50,50	85,00	9,00	144,50	1
3	Hans Kristian Werkland **	50,50	13,00	3,00	66,50	2
2	Bjørnar Gisle Grytvik **	50,50	13,00	2,00	65,50	3
4	Terje Grytvik *	50,50	3,00	0,00	53,50	4
6	Mona Elisabeth Olsen Skarsvåg *	0,00	23,00	3,00	26,00	5
8	Håkon Wahl *	0,00	10,00	2,00	12,00	6
5	Björgvin Einar Ervik *	0,00	5,00	2,00	7,00	7
12	Åsmund Hammervold *	0,00	5,00	0,00	5,00	8
16	Odd Arne Sørдал *	0,00	4,00	1,00	5,00	9
9	Lena Reppen Søreng	0,00	3,00	1,00	4,00	10
10	Jan Ivar Tanemsmo	0,00	4,00	0,00	4,00	11
15	Bjørn Ole Sandvik	0,00	3,00	1,00	4,00	12
11	Lisa Oddny Fillingsnes Grytvik	0,00	3,00	0,00	3,00	13
17	Harald Magne Lund	0,00	2,00	0,00	2,00	14
18	Randi Sletta	0,00	2,00	0,00	2,00	15
7	Evaldas Mikunas	0,00	1,00	0,00	1,00	16
13	Lars Bremnes	0,00	1,00	0,00	1,00	17
14	Magne Harald Werkland	0,00	0,00	0,00	0,00	18

Valglistens navn: Arbeiderpartiet						
Antall stemmesedler: 898						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Berit Flåmo **	224,50	341,00	33,00	598,50	1
3	Kristin Reppe Storø **	224,50	105,00	5,00	334,50	2
2	Pål Terje Bekken **	224,50	89,00	2,00	315,50	3
5	Gunn Heidi Kristiansen Hallaren **	0,00	70,00	3,00	73,00	4

Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
8	Torbjørn Måsøval **	0,00	60,00	3,00	63,00	5
14	Geir Egil Meland **	0,00	50,00	0,00	50,00	6
13	Vida Zubaite-Bekken **	0,00	48,00	1,00	49,00	7
7	Heidi Taraldsen **	0,00	45,00	2,00	47,00	8
20	Sigrun Sumstad Sørдал **	0,00	44,00	1,00	45,00	9
9	Ann Kristin Antonsen Kristoffersen **	0,00	41,00	0,00	41,00	10
4	Arne Ervik **	0,00	37,00	3,00	40,00	11
16	Helge Arnfinn Borgen **	0,00	32,00	0,00	32,00	12
11	Randi Rabben *	0,00	30,00	1,00	31,00	13
18	Eli Ann Karlsen *	0,00	23,00	2,00	25,00	14
6	Harald Lassen *	0,00	22,00	2,00	24,00	15
17	Sveinung Gundersen *	0,00	23,00	1,00	24,00	16
10	Roar Hammernes *	0,00	23,00	0,00	23,00	17
19	Oddvar Espnes *	0,00	19,00	2,00	21,00	18
12	Gustav Gjevik *	0,00	16,00	3,00	19,00	19
15	Anne Katrine Finne *	0,00	17,00	0,00	17,00	20

Valglistens navn: Venstre						
Antall stemmesedler: 323						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Arvid Agnar Hammernes **	80,75	123,00	36,00	239,75	1
2	Ingrid Skjærstein Johansen **	0,00	43,00	8,00	51,00	2
3	Ola Agnar Grønskag **	0,00	36,00	11,00	47,00	3
6	Trond Harald Iversen **	0,00	39,00	5,00	44,00	4
27	Tove Merete Vedal *	0,00	40,00	4,00	44,00	5
5	Halgeir Arild Hammer *	0,00	37,00	5,00	42,00	6
20	Harald Ole Aursøy *	0,00	28,00	4,00	32,00	7
4	Edvin August Paulsen *	0,00	22,00	3,00	25,00	8
8	Nina Beate Sørård *	0,00	24,00	1,00	25,00	9
10	Robert Kløven *	0,00	20,00	2,00	22,00	10
11	Susan Sæther *	0,00	15,00	3,00	18,00	11
15	Bente Flaahammer	0,00	13,00	1,00	14,00	12

Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
9	Per Johan Johansen	0,00	8,00	5,00	13,00	13
26	Magne Johansen	0,00	13,00	0,00	13,00	14
16	Svein Erlandsen	0,00	12,00	0,00	12,00	15
24	Tore Gåsø	0,00	10,00	2,00	12,00	16
19	Tron Krutvik	0,00	10,00	1,00	11,00	17
7	Ole Thorleif Sandvik	0,00	10,00	0,00	10,00	18
13	Elisabeth Hammerstad Jensen	0,00	9,00	1,00	10,00	19
21	Ellen Marie Hansen	0,00	10,00	0,00	10,00	20
25	Eva Foss	0,00	10,00	0,00	10,00	21
12	Arne Olav Bjørnnes	0,00	8,00	0,00	8,00	22
14	Fritz Magne Rudolfson	0,00	8,00	0,00	8,00	23
22	Jørund Olav Børset Foss	0,00	7,00	1,00	8,00	24
23	Christine Vatn	0,00	6,00	2,00	8,00	25
18	Gunn-Beate Hansen	0,00	6,00	1,00	7,00	26
17	Laila Oddrun Wedø	0,00	6,00	0,00	6,00	27

Valglistens navn: Høyre						
Antall stemmesedler: 140						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Martin Arnfinn Nilsen **	35,00	25,00	15,00	75,00	1
3	Remy Andre Strømskag **	0,00	30,00	18,00	48,00	2
6	Tone Måsøval *	0,00	20,00	14,00	34,00	3
5	Eskil Bekken *	0,00	19,00	11,00	30,00	4
8	Kristin Furunes Strømskag *	0,00	17,00	13,00	30,00	5
9	Kjartan Ervik *	0,00	13,00	10,00	23,00	6
15	Espen Håvard Hauan *	0,00	17,00	6,00	23,00	7
7	Anders Gåsø	0,00	11,00	8,00	19,00	8
12	Geir Karsten Furberg	0,00	10,00	7,00	17,00	9
2	Lilly Josefine Gården	0,00	9,00	5,00	14,00	10
4	Tim Roger Jarwson Wærø	0,00	11,00	2,00	13,00	11
13	Stig Tore Sørli	0,00	6,00	6,00	12,00	12
16	Geir Roger Vestvik Wærø	0,00	9,00	3,00	12,00	13

Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
14	Eirik Johansen Bjørgan	0,00	7,00	3,00	10,00	14
11	Tore Dreiås	0,00	5,00	0,00	5,00	15
10	Kurt Johan Patric Lundevall	0,00	1,00	1,00	2,00	16
17	Lars Østen Nordgård	0,00	2,00	0,00	2,00	17

Valglistens navn: Miljøpartiet De Grønne						
Antall stemmesedler: 43						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Grethe Cassandra Nordheim	10,75	12,00	11,00	33,75	1
2	Tove Iren Berge Knutsen	0,00	4,00	4,00	8,00	2
5	Kristin Torgersen	0,00	5,00	3,00	8,00	3
3	Edith Tanke Hallaren	0,00	4,00	2,00	6,00	4
12	Steinar Sivertsen	0,00	4,00	2,00	6,00	5
7	Ellen Sandbugt	0,00	2,00	2,00	4,00	6
11	Gerard Rooker	0,00	3,00	0,00	3,00	7
4	Bente Evasdatter Lillevold	0,00	2,00	0,00	2,00	8
6	Gry Lisbeth Everine Johansen	0,00	2,00	0,00	2,00	9
8	Henrik Sofus Hallaren	0,00	1,00	0,00	1,00	10
10	Rune Håvard Ytterland	0,00	1,00	0,00	1,00	11
9	Bjørn Mathisen	0,00	0,00	0,00	0,00	12

Valglistens navn: Kristelig Folkeparti						
Antall stemmesedler: 40						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Arent Værnes Fiske	10,00	9,00	5,00	24,00	1
4	Jorun Børset Foss	0,00	6,00	0,00	6,00	2
5	Manish Kumar	0,00	2,00	3,00	5,00	3
8	Arne Martin Hammervold	0,00	5,00	0,00	5,00	4
2	Ingjerd Thorsen	0,00	2,00	2,00	4,00	5

Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
3	Andreas Trøen	0,00	2,00	1,00	3,00	6
10	Vidar Nævdal	0,00	2,00	0,00	2,00	7
16	Lena Hammervold	0,00	2,00	0,00	2,00	8
6	Ingunn Helene Holmen	0,00	1,00	0,00	1,00	9
9	Elizabeth Kumar	0,00	0,00	1,00	1,00	10
12	Gunveig Kvervavik	0,00	1,00	0,00	1,00	11
7	Anna Bårdseng	0,00	0,00	0,00	0,00	12
11	Frits Håkon Johansen	0,00	0,00	0,00	0,00	13
13	Wenche Elin Foss Hammervold	0,00	0,00	0,00	0,00	14
14	Lolly Hakkebo	0,00	0,00	0,00	0,00	15
15	Arnfinn Jan Thomsen	0,00	0,00	0,00	0,00	16
17	Mary Elisabeth Johansen	0,00	0,00	0,00	0,00	17

Valglistens navn: Senterpartiet						
Antall stemmesedler: 109						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Knut Arne Strømøy **	27,25	38,00	18,00	83,25	1
2	Stian Pachov *	0,00	14,00	6,00	20,00	2
3	Lene Dahlø Skarsvåg *	0,00	10,00	7,00	17,00	3
9	Bjørnar Inge Espnes *	0,00	12,00	1,00	13,00	4
6	Janne Synnøve Espnes *	0,00	10,00	1,00	11,00	5
8	Jorunn Randi Skarsvåg	0,00	10,00	0,00	10,00	6
10	Alf Magne Skarsvåg	0,00	8,00	2,00	10,00	7
7	Sten Erik Strømskag Arntzen	0,00	6,00	1,00	7,00	8
5	Vegar Skarsvåg	0,00	3,00	1,00	4,00	9
4	Johan Eldar Wigan	0,00	2,00	1,00	3,00	10
11	Jan Arild Skarsvåg	0,00	3,00	0,00	3,00	11

Valglistens navn: Sosialistisk Venstreparti						
Antall stemmesedler: 77						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Ola Vie **	19,25	21,00	12,00	52,25	1
3	Eskil Sandvik *	0,00	13,00	4,00	17,00	2
8	Randi Foss Fjærli *	0,00	7,00	8,00	15,00	3
5	Torbjørn Reppe *	0,00	8,00	4,00	12,00	4
9	Bjørn Reppe *	0,00	7,00	4,00	11,00	5
2	Anne Marit Grønvik Schüpbach	0,00	5,00	5,00	10,00	6
12	Gudrun Kristiansen	0,00	9,00	1,00	10,00	7
4	Brit Ingeborg Hestnes Vie	0,00	4,00	3,00	7,00	8
6	Ann Karin Ellevseth	0,00	2,00	1,00	3,00	9
7	Jan Arve Gaustad	0,00	3,00	0,00	3,00	10
10	Oddveig Johanne Fossmo Gaustad	0,00	2,00	0,00	2,00	11
11	Grete Rosenkrands Erlandsen	0,00	1,00	0,00	1,00	12

E2.2 Valgte representanter og vararepresentanter

Valglistens navn: Fremskrittspartiet		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Aleksander Søreng **	1975
2	Hans Kristian Werkland **	1997
3	Bjørnar Gisle Grytvik **	1954
4	Terje Grytvik *	1957
5	Mona Elisabeth Olsen Skarsvåg *	1974
6	Håkon Wahl *	1970
7	Björgvin Einar Ervik *	1945
8	Åsmund Hammervold *	1925
9	Odd Arne SørDAL *	1957
10	Lena Reppen Søreng	1972
11	Jan Ivar Tanemsmo	1958
12	Bjørn Ole Sandvik	1964
13	Lisa Oddny Fillingsnes Grytvik	1958
14	Harald Magne Lund	1962
15	Randi Sletta	1935
16	Evaldas Mikunas	1966
17	Lars Bremnes	1950
18	Magne Harald Werkland	1951

Valglistens navn: Arbeiderpartiet		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Berit Flåmo **	1961
2	Kristin Reppe Storø **	1962
3	Pål Terje Bekken **	1958
4	Gunn Heidi Kristiansen Hallaren **	1966
5	Torbjørn Måsøval **	1948
6	Geir Egil Meland **	1959
7	Vida Zubaite-Bekken **	1974
8	Heidi Taraldsen **	1955
9	Sigrun Sumstad SørDAL **	1990
10	Ann Kristin Antonsen Kristoffersen **	1968
11	Arne Ervik **	1964
12	Helge Arnfinn Borgen **	1946
13	Randi Rabben *	1962

Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
14	Eli Ann Karlsen *	1957
15	Harald Lassen *	1966
16	Sveinung Gundersen *	1953
17	Roar Hammernes *	1975
18	Oddvar Espnes *	1951
19	Gustav Gjevik *	1950
20	Anne Katrine Finne *	1951

Valglistens navn: Venstre		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Arvid Agnar Hammernes **	1955
2	Ingrid Skjærstein Johansen **	1960
3	Ola Agnar Grønskag **	1947
4	Trond Harald Iversen **	1983
5	Tove Merete Vedal *	1970
6	Halgeir Arild Hammer *	1955
7	Harald Ole Aursøy *	1947
8	Edvin August Paulsen *	1949
9	Nina Beate Sjørgård *	1970
10	Robert Kløven *	1966
11	Susan Sæther *	1963
12	Bente Flaahammer	1958
13	Per Johan Johansen	1962
14	Magne Johansen	1962
15	Svein Erlandsen	1948
16	Tore Gåsø	1952
17	Tron Krutvik	1976
18	Ole Thorleif Sandvik	1962
19	Elisabeth Hammerstad Jensen	1964
20	Ellen Marie Hansen	1961
21	Eva Foss	1963
22	Arne Olav Bjørnnes	1967
23	Fritz Magne Rudolfsen	1965
24	Jørund Olav Børset Foss	1992
25	Christine Vatn	1984
26	Gunn-Beate Hansen	1993
27	Laila Oddrun Wedø	1947

Valglistens navn: Høyre		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Martin Arnfinn Nilsen **	1947
2	Remy Andre Strømskag **	1975
3	Tone Måsøval *	1980
4	Eskil Bekken *	1968
5	Kristin Furunes Strømskag *	1978
6	Kjartan Ervik *	1978
7	Espen Håvard Hauan *	1980
8	Anders Gåsø	1986
9	Geir Karsten Furberg	1966
10	Lilly Josefine Gården	1945
11	Tim Roger Jarwson Wærø	1989
12	Stig Tore Sørli	1975
13	Geir Roger Vestvik Wærø	1968
14	Eirik Johansen Bjørgan	1991
15	Tore Dreiås	1969
16	Kurt Johan Patric Lundevall	1969
17	Lars Østen Nordgård	1972

Valglistens navn: Miljøpartiet De Grønne		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Grethe Cassandra Nordheim	1968
2	Tove Iren Berge Knutsen	1962
3	Kristin Torgersen	1958
4	Edith Tanke Hallaren	1959
5	Steinar Sivertsen	1958
6	Ellen Sandbugt	1966
7	Gerard Rooker	1966
8	Bente Evasdatter Lillevold	1960
9	Gry Lisbeth Everine Johansen	1974
10	Henrik Sofus Hallaren	1958
11	Rune Håvard Ytterland	1983
12	Bjørn Mathisen	1951

Valglistens navn: Kristelig Folkeparti		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Arent Værnes Fiske	1994
2	Jorun Børset Foss	1950
3	Manish Kumar	1969
4	Arne Martin Hammervold	1946
5	Ingjerd Thorsen	1978
6	Andreas Trøen	1987
7	Vidar Nævdal	1955
8	Lena Hammervold	1956
9	Ingunn Helene Holmen	1946
10	Elizabeth Kumar	1978
11	Gunveig Kvervavik	1945
12	Anna Bårdseng	1955
13	Frits Håkon Johansen	1939
14	Wenche Elin Foss Hammervold	1956
15	Lolly Hakkebo	1935
16	Arnfinn Jan Thomsen	1938
17	Mary Elisabeth Johansen	1942

Valglistens navn: Senterpartiet		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Knut Arne Strømøy **	1957
2	Stian Pachov *	1973
3	Lene Dahlø Skarsvåg *	1972
4	Bjørnar Inge Espnes *	1949
5	Janne Synnøve Espnes *	1970
6	Jorunn Randi Skarsvåg	1942
7	Alf Magne Skarsvåg	1961
8	Sten Erik Strømskag Arntzen	1953
9	Vegar Skarsvåg	1993
10	Johan Eldar Wingan	1953
11	Jan Arild Skarsvåg	1962

Valglistens navn: Sosialistisk Venstreparti		
Nr.:	Representantens navn:	Fødselsår:
1	Ola Vie **	1962
2	Eskil Sandvik *	1977
3	Randi Foss Fjærli *	1957
4	Torbjørn Reppe *	1960
5	Bjørn Reppe *	1949
6	Anne Marit Grønvik Schüpbach	1948
7	Gudrun Kristiansen	1966
8	Brit Ingeborg Hestnes Vie	1966
9	Ann Karin Ellevseth	1960
10	Jan Arve Gaustad	1953
11	Oddveig Johanne Fossmo Gaustad	1959
12	Grete Rosenkrands Erlandsen	1948

Underskrifter:

Dato: 15 september 2015

Leder: Britt Flåmo

Øvrige medlemmer:

Mutterillu

Kristin Reppe Storø

Åge Reppe

Ann Hømmen

Vivian Dolen Sørhaug

Alvund Sørensen

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Jogeir Mikalsen
m.fl.

Arkiv: PLAN 14/4 og 13/3

Arkivsaksnr.: 13/1353

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Hovedutvalg for forvaltning
Kommunestyret

REGULERINGSENDRING - VALEN BOLIGFELT

Vedtak:

Forslag til vedtak:

Frøya kommune egengodkjenner reguleringsendring for Valen boligfelt med plankart, datert 12.06.2015, bestemmelser, datert 17.06.2015 og beskrivelse datert 22.11.2013.
Vedtaket fattes i medhold av PBL § 12-14

Vedlegg:

1. Bestemmelser, datert 17.06.2015
2. Beskrivelse, datert 22.11.2013
3. Plankart, datert 12.06.2015
4. Søknad om reguleringsendring med beskrivelse av endringer som er foreslått, datert 15.06.2015
5. Skisser som viser endringer
6. Eksempel på hus som viser mønehøyder
7. Uttalelse fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, datert 18.08.2015
8. Uttalelse fra Sør-Trøndelag Fylkeskommune, datert 14.07.2015

Saksopplysninger:

Hovedutvalg for forvaltning vedtok den 25.06.2015 å legge reguleringsendringen av Valen boligfelt med forslag til plankart datert 12.06.2015 og bestemmelser datert 17.06.2015 ut til høring og offentlig ettersyn

Valen boligfelt er et privat regulert boligområde beregnet for 30-40 boliger alt etter hvordan feltene utnyttes. Kystplan AS har vært brukt som konsulent i planarbeidet og det har gjennom hele arbeidet med planen blitt lagt stor vekt på friområder og områder for leik. Tiltakshaver innrømmer at de ikke har vært oppmerksomme nok på størrelse på de enkelte boligfeltene, og ser nå at felt G og D er regulert for små i forhold til tenkt utnyttelse i reguleringsplanen.

Tiltakshaver opplyser at i de forutsetninger de har lagt er det tenkt tilsammen 7 hus på de to feltene D og G. Dette blir vanskelig å gjennomføre uten at feltene utvides. Feltene er tilsammen på 2,9 daa, noe som gjør at den enkelte tomt blir veldig liten. I tillegg er det lagt i bestemmelsene for flere av feltene at «detaljert situasjonsplan skal utarbeides før første byggetiltak igangsettes». Dette punktet kan bli vanskelig å oppfylle, da feltene sannsynligvis ikke vil bli bebygd av en stor utbygger, men av enkeltpersonen. Erfaringer med tomtfelt der dette er gjort på Frøya tilsier at kommunen etterhvert vil få mange dispensasjonssøknader dersom detaljert situasjonsplan kreves ved første byggetiltak, jf. f.eks. Dyrvik boligfelt. Tiltakshaver har vært i kontakt med endel byggefirmaer i forbindelse med tomtene som de allerede vet vil bli solgt. Gjennom disse kontaktene ser de at mønehøydene i reguleringsplanen er lagt noe lavt i forhold til tillatt mønehøyde.

Informasjon om endringer

Omsøkt endring i generelle bestemmelser:

Endringer i kravet om at «Ved første byggetiltak skal det utarbeides en detaljert situasjonsplan som skal vise hvordan hele området skal utnyttes, tomter og husplassering, tas ut. Dette blir erstattet med et krav om planlegging av tomtegrenser for hvert område ved første byggetiltak innenfor hvert felt.

Omsøkt endring av mønehøyder:

En gjennomgang av dette gjør at vi søker om følgende endring av mønehøyder:

På flate tomter tillates det å føre opp bygninger på inntil 2 etg med mønehøyde inntil 8 meter.

På skråtomter tillates det å føre opp bygninger på inntil 2 etg pluss sokkel med maksimal mønehøyde inntil 9 meter. Mønehøyder måles ut fra gjennomsnittlig planert terreng.

Generelt legges boliger så lavt som mulig i terrenget.

Omsøkt endring i tomteinndeling for delt G og D:

Frem til d.d. er det gjort avtaler med 5 husbyggere, 2 på felt G og sannsynligvis 2 på felt D. Vedlagt følger derfor også ønsket tomteinndeling for disse to feltene.

I de opprinnelige bestemmelsene står det følgende om felt D:

Innenfor dette området kan det bygges flerboligbygg eller boliger med tilhørende garasjeanlegg. Ved første byggetiltak skal det utarbeides en detaljert situasjonsplan som skal vise hvordan hele området skal utnyttes, tomter og husplassering. Maks mønehøyde settes til 27 m.o.h.

Omsøkt endring felt D:

I vedlagt kart for omsøkt endring av felt D framgår at feltet ønskes utvidet, og endret til å gjelde 4 enkeltstående tomter for eneboliger/tomannsboliger. Dette gjør at endel av området avsatt til leik inngår i tomteområdet, men dette erstattes fullt ut, jf. vedlagt kart. I og med at det er satt av rikelige friområder i selve reguleringsplanen, kan vi ikke se at en liten reduksjon av dette er en forringelse av området. Området Valen Espneset har forøvrig også andre store arealer til friområder/rekreasjon i umiddelbar nærhet.

I opprinnelig plans bestemmelser står det følgende om felt G:

Maks mønehøyde er satt til 30,0 m.o.h. Ved første byggetiltak i området skal det utarbeides en detaljert situasjonsplan som skal vise hvordan hele området skal utnyttes, tomter og husplassering.

Omsøkt endring felt G:

De to interessentene i felt G har engasjert arkitekt, og begge planlegger forholdsvis lave «funkishus». Plassering av disse to husene er umulig i feltet, samtidig som de krever et areal som gjør utnyttelsesgraden mindre enn vi har forutsatt.

Felt G søkes utvidet, jf. vedlagt kart, samtidig som det detaljreguleres til tre eneboligtomter. Også for dette feltet ber vi om at kun tomtegrensene settes ved første byggetiltak. Utvidelse av felt G vil i veldig liten grad berøre naboer og utbyggere forøvrig. Samlet sett er Valen boligfelt planlagt med store arealer til fellesformål, samt at plana fortsatt viser to områder avsatt til lekeformål, samt at bestemmelsene sier at det skal etableres et nærlekeområde innenfor felt A.

Omsøkt reguleringsendring vil ikke føre til at området utvides med hensyn til antall boliger, og endrer dermed ingen av de andre forutsetningene som er lagt i reguleringen.

Vurdering:

Uttalelse fra Fylkesmannen og Fylkeskommunen:

Fylkesmannen mener det er uheldig å omdisponere friområder til boliger i et såpass stort boligområde som Valen. Det er viktig å ivareta åpne friområder mellom de enkelte delfeltene. Det forutsettes at en trygg på- og avstigning av skolebuss sikres.

Fylkeskommunen har ingen avgjørende merknader til reguleringsendringen og viser til at statens vegvesen uttaler seg om forholdet til Fv. 412.

Statens vegvesen har ikke uttalt seg i saken enda. Høringsfristen er utløpt.

Administrasjonens vurdering:

Administrasjonen har ingen innvendinger til reguleringsendringen, da målet er å få en best mulig plan som passer terreng og utbyggere. En plan ønskes alltid å være så god at det ikke trengs å søkes dispensasjon fra planen i ettertid. De aktuelle tiltakene som nå gjøres virker å tilpasse planen mer mot de faktiske behov samtidig som helheten i planen opprettholdes.

Administrasjonen tilrår at forslag til plankart, datert 12.06.2015, bestemmelser, datert 17.06.2015 og beskrivelse datert 22.11.2013 egengodkjennes i medhold av PBL § 12-14.

BESTEMMELSER DETALJEREGULERING
VALEN BOLIGFELT 14/4 og 13/3 m.fl.
I FRØYA KOMMUNE
Planid: 1620201305

Revidert: 17.06.2015

AVGRENSING

Det regulerte området er vist med reguleringsgrensen på plankartet datert: 12.06.2015

FORMÅL SOM ER MED I REGULERINGSPLANEN

Området reguleres til følgende formål, med feltangivelser som vist på plankartet;

Pbl § 12,5.pkt	1	BEBYGGELSE OG ANLEGG
Pbl § 12,5.pkt	2	SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR
Pbl § 12,5.pkt	3	GRØNNSTRUKTUR
Pbl § 12,5.pkt	5	LANDBRUK- NATUR- OG FRILUFTSFORMÅL
Pbl § 12,5.pkt	6	BRUK OG VERN AV SJØ-OG VASSDRAG
Pbl § 12,6		HENSYNSONER

§1 BEBYGGELSE OG ANLEGG

Boligbebyggelse

Felles for boligbebyggelse

1. Innenfor området kan det bygges og fradeles tomter til eneboliger, rekke, kjedehus eller annen flerboligbygg.
2. Det kan bygges garasje/bod/uthus og fellesanlegg. Disse byggene kan settes opp inntil 1m fra tomtegrensen.
3. På flate tomter tillates det å føre opp bygninger på inntil 2 etg med mønehøyde inntil 8 meter.
På skråtomter tillates det å føre opp bygninger på inntil 2 etg pluss sokkel med maksimal mønehøyde inntil 9 meter. Mønehøyder måles ut fra gjennomsnittlig planert terreng. Generelt legges boliger så lavt som mulig i terrenget.
4. Ingen bygninger kan plasseres over felles vann/avløpsledninger
5. Før tillatelse til tiltak blir gitt, skal det utarbeides en situasjonsplan som viser:
 - Hovedbygningens plassering
 - Eventuell fremtidig garasje/uthus
 - Vann/avløp fra tilkoblingspunkt til huskropp
 - Parkeringsareal
 - Byggegrense
 - Eiendomsgrenser
 - Eventuelt fellesbygg/funksjoner eks. avfallshåndtering.
 - Adkomst til området
6. Bygning for beboelse tillates ikke oppført under eller like ved høyspenningsledningen før den er fjernet.
7. Prinsippene om universal utforming skal følges så langt det er praktisk mulig.

Område A

1. Ved første byggetiltak i området skal tomteplasseringer og utnyttelse forøvrig av feltet beskrives.
2. Samme plan skal vise plassering av en nærlekeplass for området
3. Det stilles krav om universell utforming

Område B

1. Maks BYA settes til 45% av tomta

Område C

1. Ved første byggetiltak i området skal tomteinndeling for hele området beskrives.

Område D

1. Innenfor dette området kan det bygges eneboliger, flerboligbygg eller boliger med tilhørende garasjeanlegg
2. Ved første byggetiltak i området skal tomteinndeling for hele området beskrives.

Område E

2. Ved første byggetiltak i området skal tomteinndeling for hele området beskrives.
3. Bestemmelsesområdet #2: innenfor dette området er maks mønehøyde satt til 26 moh

Område F

1. Innenfor dette området kan det bygges flerboligbygg eller eneboliger.
2. Ved første byggetiltak i området skal tomteinndeling for hele området beskrives.
3. Rekkefølge: før det kan gjøres tiltak i området må eksisterende vannledning flyttes.

Område G

1. Ved første byggetiltak i området skal tomteinndeling for hele området beskrives.

Område H

1. Maks BYA settes til 45% av tomta.

Annen næring

1. Innenfor dette området kan det oppføres bygninger og anlegg som naturlig hører til drift av stedes næringsvirksomhet.
2. Det tillates ikke støygenererende industri i området
3. Maks mønehøyde på bygg er satt til 13 moh
4. Innenfor området skal det settes av et areal for avløpsanlegg til boligfeltet. Arealets eksakte plassering gjøres i samråd med grunneier.

Bolig/Forsamlingslokale

1. Innenfor området kan det oppføres bolig og forsamlingslokale
2. Det tillates med bygninger og anlegg som naturlig hører til drift av forsamlingslokalet
3. Det tillates å sette opp garasje og uthus
4. Maks mønehøyde settes til 31 moh
5. Ingen bygninger kan plasseres over felles vann/avløpsledninger
6. Før tillatelse til tiltak blir gitt, skal det utarbeides en situasjonsplan som viser:
 - Hovedbygningens plassering
 - Eventuell fremtidig garasje/uthus
 - Vann/avløp fra tilkoblingspunkt til huskropp
 - Parkeringsareal
 - Byggegrense
 - Eiendomsgrenser
 - Eventuelt fellesbygg/funksjoner eks. avfallshåndtering.
 - Adkomst til området

Naust

1. I disse områdene kan det bygges naust
2. Byggegrense er satt til dagens bygningskropp

Lekeplass

1. Det tillates å sette opp installasjoner som naturlig hører med på en lekeplass
2. Lekeplassene skal gis en tiltalende utforming og behandling som gir mulighet for ulike typer lek i ulike årstider.
3. Nedgraving av høvspenningskabel tillates ikke på lekearealene.
4. Rekkefølge: Når 5 boenheter er etablert innenfor området A skal det etableres en egen lekeplassen for dette området.
Når området B og C er utbygget skal L1 være etablert
Når 4 eneboliger er oppført i området H skal L2 være etablert

§2 SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

Kjøreveg

1. Byggegrense mot Fv 412 er satt til 15 m
2. Adkomstveier i boligfeltet skal ha en kjørebredde på min. 4 m.
3. Nye veier inn i området skal legges slik at det blir minst mulig skjæringer og fyllinger.

Annen veggrunn

Dette er fyllinger/skjæring i tilknytning til vei

Alle fyllinger og skjæringer skal tilsåes og gis et tiltalende utseende.

Annen veggrunn – grøntareal

Det tillates å opparbeide en busstopp /ventelomme på dette arealet, videre tillates det å sette opp et enkelt bussskur.

Vann avløp

1. All ny bebyggelse innenfor området skal tilknyttes offentlig vannforsyning i samsvar med plan- og bygningslovens § 65. All ny bebyggelse skal tilkobles avløpsanlegg i samsvar med plan- og bygningslovens § 66 og utført i samsvar med Forurensingsloven med tilhørende forskrifter
2. Fellesledninger, kummer og annet nødvendig utstyr skal plasseres på en slik måte at dette ikke virker skjemmende.
3. Påkoblingspunkt på de kommunale ledningene skal anvises av Frøya kommune
4. Alle boliger skal være tilknyttet slamavskiller, felles eller enkeltanlegg. Slamavskillerens form og størrelse avgjøres i den enkelte byggesak.
5. Slamavskiller kan etter avtale med grunneier plasseres utenfor tomten.
6. Overvann skal gå via overvannsledning og ut i bekk/sjø.
7. Det skal etableres minimum en brannkum i boligfeltet. Plasseringen skal være tilnærmet midt i boligfeltet.
8. Det skal monteres tilstrekkelig lufteventiler for vann

§3 GRØNNSTRUKTUR

Turveg

1. Det tillates opparbeidet tursti i området der det er avmerket i kartet. Det tillates oppført mindre konstruksjoner langs turveien for å lette tilgjengeligheten.
2. Bestemmelsesområdet #1: Berget innenfor dette området må fjernes for å sikre god nok sikt før turveien kan knyttes til hovedveien.
3. Rekkefølge. Turvei T5 kan benyttes som adkomstvei inn til området C, D og E inntil avkjørsel Av3 med tilhørende vei er etablert.

Friområder

Innenfor området kan det settes opp konstruksjoner som fremmer det sosiale fellesskapet, eks. bål plass, benker, gapahuk osv

§5 LANDBRUK- NATUR- OG FRILUFTSFORMÅL

Friluftsliv

Friluftsområdet skal ikke beplantes eller behandles på en slik måte at det er til hinder for områdets bruk som friluftsområdet

§6 BRUK OG VERN AV SJØ OG VASSDRAG

Friluftsliv i sjø og vassdrag

Innenfor disse områdene tillates ikke etablering av arbeid eller tiltak som vil forringe fiske-, natur- og friluftsområder.

HENSYNSONER

Frisikt

Innenfor dette området skal det ikke etableres installasjoner eller beplantninger som hindrer sikt mot offentlig veg.

ANDRE FORHOLD

1. Ingen tomt må beplantes med trær eller busker som etter bygningsrådets skjønn kan være sjenerende for offentlig ferdsel.
2. Gjerde for å skjerme mot beitedyr rundt bolig kan settes opp og bekostes av eieren av fritidsboligen. Gjerde skal utformes på en slik måte at de holder beitedyr ute. Gjerdehøyde må ikke overstige 1,0 meter inklusiv sokkel. Det henvises ellers til gjerdeloven.
I tilfeller hvor det forekommer utgravde masser skal disse henlegges på steder der de ikke virker skjemmende.

BESKRIVELSE REGULERINGSPLAN FOR VALEN BOLIGFELT

Plan id: 1620201305

22. NOVEMBER 2013
KYSTPLAN AS

Innholdsfortegnelse

FORMÅL.....	2
Oppdragsgiver.....	2
Hensikt.....	2
Beskrivelse av planområdet.....	2
Dagens bruk av planområdet.....	2
Forhold til overordnede planer.....	3
Kartgrunnlag.....	3
HOVEDINNHold.....	4
Formålsområder.....	5
Boliger.....	5
Bolig/forsamlingslokale (Bebyggelse og anleggsformål kombinert).....	8
Naust.....	8
Annen næring.....	8
Lekeplasser (L).....	8
Kjørevei/avkjørsel.....	9
Friområde (F).....	9
Turveier (T):.....	10
Annen veigrunn grøntareal.....	10
Tema.....	10
Høyspenningsanlegg:.....	10
Vann/avløp.....	10
Utsikt.....	11
Båtplasser.....	11
VIRKNING.....	12
Kunngjøring /oppstart.....	12
Sektormyndigheter.....	12
Naboer / berørte parter.....	12
Landbruksinteresser.....	12
Ros – analyse.....	12
Naturmangfoldloven.....	13
Vedlegg:.....	13

FORMÅL

Oppdragsgiver

Kystplan AS har fått i oppdrag av Pål Storø å foreta en regulering av eiendommene 14/4 og 13/7 Valen i Frøya kommune.

Hensikt

Grunneier ønsker å tilrettelegge for boliger i sjønært området. Intensjonen i planen er å dekke de forskjellige boligbehovene som man har i løpet av et livsløp. Planen inneholder muligheter for rekkehus, større eneboliger og leiligheter. I umiddelbar nærheten ligger bedriften Salmar, som har mange ansatte med behov for et sted å bo. Mange av disse ønsker også å etablere seg på Frøya med egen enebolig.

Beskrivelse av planområdet

Området avgrenses mellom FV412 og sjøen. I sørvest grenser planen mot et lite industriområde, og i nordøst mot småbåthavn.

Midt i området er det en topp som er dekket med tett furuskog.

Øvrige området består av myr og berggrunn, med lavt voksende vegetasjon.

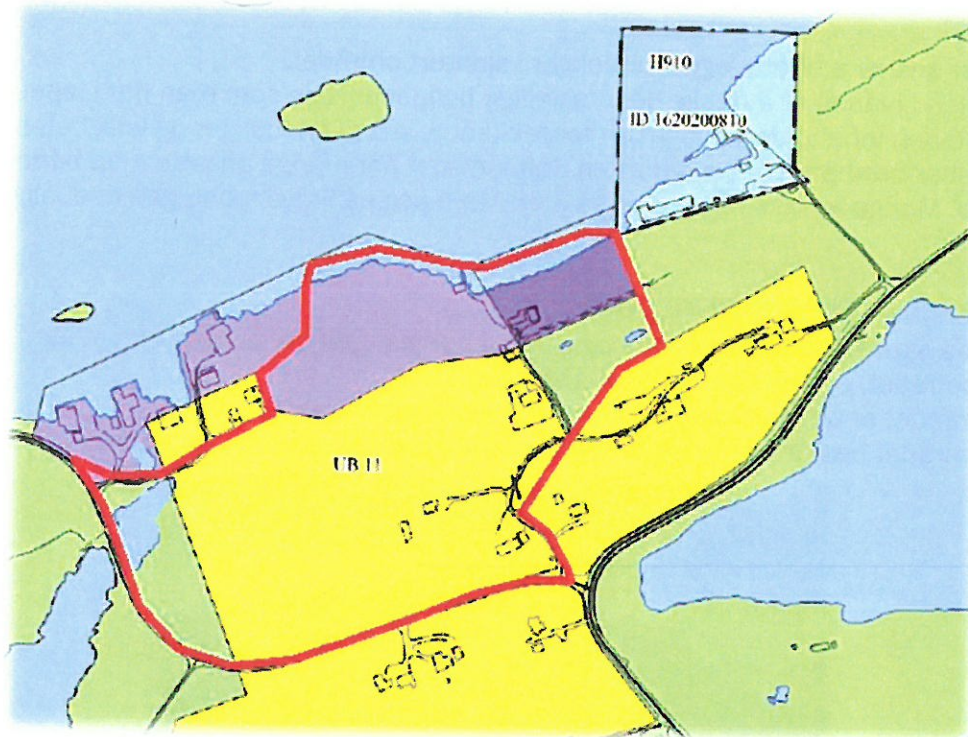
Dagens bruk av planområdet

Det er flere bygninger i planen. Dette er bolighus, «gammelskolen», (som fungerer som kombinert bolig/grendehus) og våningshuset med fjøs på hovedbruket. Videre er det et naust. Området mot sjø brukes i dag som beite til sau. Det er to adkomstveier inn til området i dag.

Forhold til overordnede planer

Området er i kommuneplanen for Frøya avsatt til boligformål, LNF og industri. I nord/øst grenser planen mot eksisterende reguleringsplan som omhandler bla småbåthavn.

I planforslaget vil noe av arealet som i fremtiden var tenkt til industri utgå. Dette arealet vil da bli «flyttet» /byttet mot et nytt areal som ligger på andre siden av tilførselsveien AV2

Kartgrunnlag

Det er ikke gjort endringer i FKB data.

Hovedvannledningen er lagt inn i Va-skissen etter tegninger tilsendt fra Frøya kommune.

HOVEDINNHold

Man ønsker en fleksibel reguleringsplan som gir åpning for muligheter. Dette gjelder etappevis utbygging og muligheter til å bygge flere typer boliger innenfor samme reguleringsplan.

Enkelte områder i planen er regulert ned til tomt nivå. Mens i andre områder har man valgt å utsette beslutningen om utformingen til nærmere byggeprosessen. I disse områdene stilles det krav om detaljert situasjonsplan i forbindelse med byggesøknad.

Det går høyspenningsledninger på tvers over planen. Disse skal føres i kabel og legges i jord. Planforslaget har derfor ikke tatt hensyn til høyspenningsledningene.

Prinsipper:

De eksisterende tiltakene i området som ikke omfatter tiltakshavers eiendom ønsker man uforandret. Både med hensyn til utforming og byggegrenser. Bestemmelsene på disse tomtene skal utformes på en slik måte at dagens bolig kan bygge opp igjen på nytt.

Byggegrense: Fra FV412 15m fra senterlinjen vei.

2 m byggegrense mot friområder, lekeareal og turvei.

4 m byggegrense (gjeldende regelverk) mot annen bolig, hovedvei og eksisterende bygninger.

Garasje/uthus kan bygges inntil 1m fra tomtengrense.

Formålsområder

Bollgør

Forslaget åpner for en ny utbygging på mellom 30-40 nye boligenheter, Det er selvfølgelig avhengig av hvordan man velger å utnytte de enkelte områdene. Fordelingen er følgende:

- 10 større eneboligtomter

- 7 -8 mindre men eksklusive eneboligtomter.

- Ca. 20-35 små enheter i rekke/kjede hus eller i leiligheter

Område A: Området er forholdsvis flatt og egner seg utmerket til tett bebyggelse Solrike tomter med utsikt mot et lite vann.

Området må sees på i en helhet.

Sammen med første byggesøknad skal det legges frem en detaljert situasjonsplan som viser hvordan hele arealet skal utnyttes. Det stilles krav om at det skal opparbeides en nærlekeplass innenfor området.

OMRÅDET A

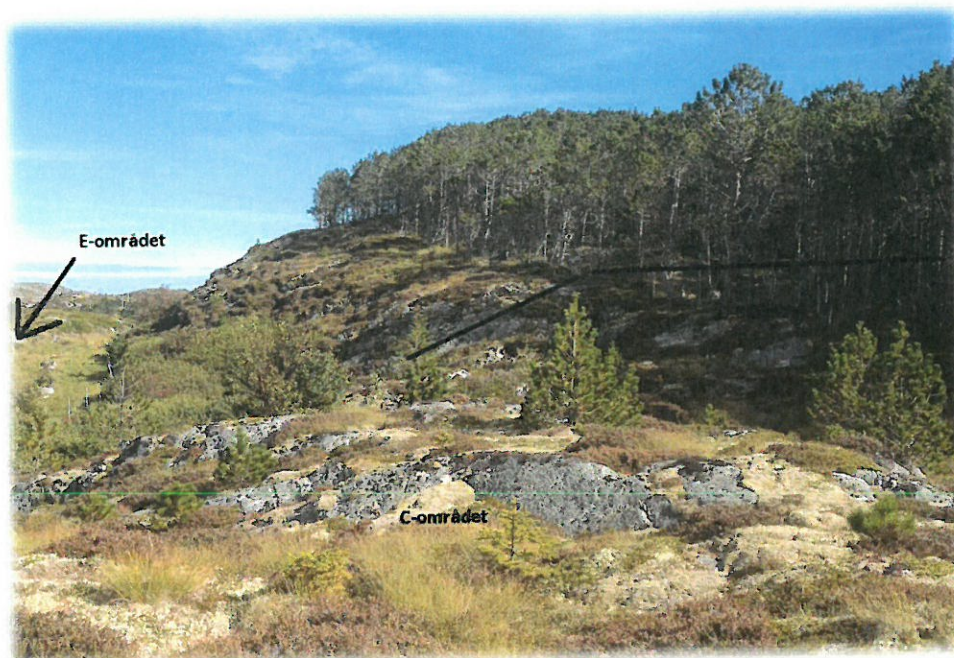
Område B: Området består av 4 enkeltstående eneboligtomter. Forholdsvis flate tomter og lett opparbeidet. Solrike tomter med noe utsikt.

Område C: Dette området ligger på en bergrygg med utsikt over industriområdet og videre mot havet. Dette området må bearbeides en del før utbygging. Egner seg utmerket til mindre eneboliger

Området må sees på i en helhet. Solrikt område med flott utsikt.

Sammen med første byggesøknad skal det legges frem en detaljert situasjonsplan som viser hvordan hele arealet skal utnyttes.

Område D: Dette området ligger mot berget. Egner seg godt til flerboligbygg i to etasjer. Det må påberegnes en del sprengning i bakkant av området. Mindre solfylt området og delvis begrenset utsikt.

Område E: Egner seg utmerket til små eneboliger. Dette området må bearbeides en del før utbygging, men kan gi noen flotte utsiktstomter. Området må sees på i en helhet. Solrikt området med mulighet for noen flotte utsiktstomter. Hovedvannledningen ligger inne i området, langs sti. Denne må hensynstas.

Det er nødvendig med differensiert høyde på området, slik at det er lagt inn bestemmelsesområde (#2)

Sammen med første byggesøknad skal det legges frem en detaljert situasjonsplan som viser hvordan hele arealet skal utnyttes.

Det er utarbeidet skisser som viser hvordan området kan utnyttes, disse er vedlagt. Disse viser er kun veiledende informasjon.

Område F: Ligger på et platå, som en naturlig forlengelse av eksisterende enebolig 13/8 . Solrik plassering med meget flott utsikt. Området kan deles i mindre tomter og bebygges med tilhørende selvstendig eneboliger. Hovedvannledningen går igjennom dette området og må flyttes.

Sammen med første byggesøknad skal det legges frem en detaljert situasjonsplan som viser hvordan hele arealet skal utnytte.

Område G: Ligger på et platå ovenfor området F. Solrik og meget flott utsikt. Området kan deles i mindre tomter og bebygges med tilhørende selvstendig eneboliger. For å unngå uønsket silhuett bør bygningene være så lave som mulig, selv om nye bygg kommer på samme høyde som eksisterer bebyggelse. Grunnen er bakgrunnen. Høyden bak ligger på ca 30 moh. anbefaler planert terreng til 24 moh. til sammenligning er «gammelskolen» ved siden av en mønehøyde på 34 moh

Område H: Dette området består av 6 store eneboligtomter. Man har valgt å lage en egen tomt for hvert av de eksisterende byggene. Området er godt skjermet for vær og vind, men har begrenset sol og utsiktsforhold.

Området H

Bolig/forsamlingslokale (Bebyggelse og anleggsformål kombinert)

Dette er «gammelskolen» som i dag fungerer som forsamlingslokale med utleieenheter i 2 etg.

Området reguleres til kombinertformål bolig og forsamlingslokale.

Naust

Det er et eksisterende naust i området. Det er lagt inn byggegrense rundt dagens bygningskropp.

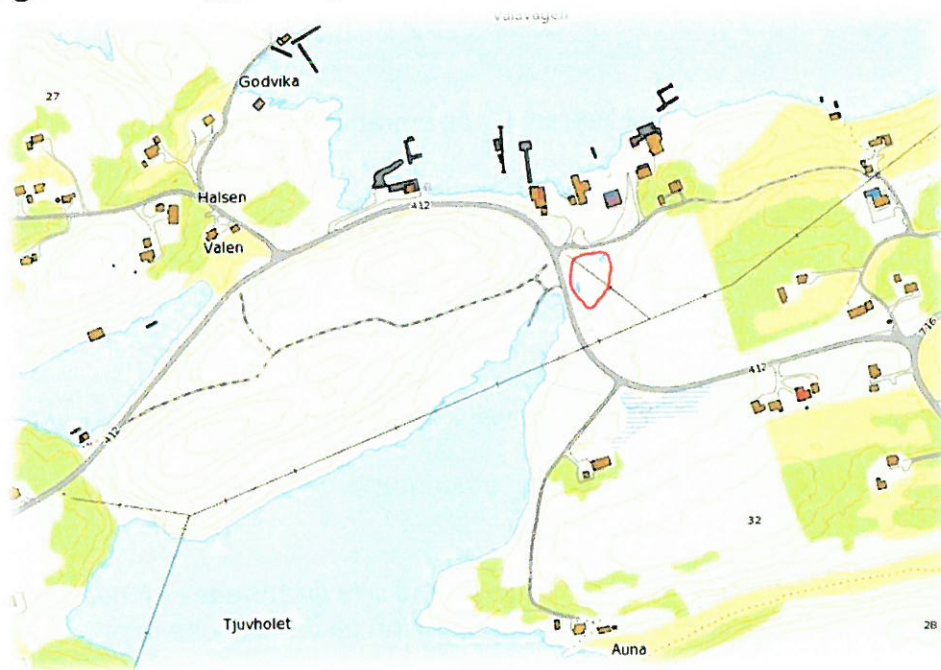
Annen nærling

Dette er et restareal etter at man bygget ny vei til Hjertøya. Dette er det laveste punkter i planen og her samles det seg vann. Området er tenkt fylt igjen, slik at det kan brukes i forbindelse eksisterende industriområdet som ligger utenfor planavgrensningen. Området kan brukes til lager og det kan settes opp lagerbygg. Det må ikke utføres produksjon i området som generere støy.

Høyden på tiltak må reguleres, slik at den ikke sperrer utsikt til boligene.

I området kan nødvendig kommunalteknisk anlegg etableres for drift av boligfeltet.

Plassering av dette anlegget skal gjøres i samråd med grunneier.

Lekeplasser (L)

Det må anlegges lekeareal for mindre og større barn. Samtidig er det viktig at de voksne også kan samles på slike områder.

Lekearealene ligger inn mot friarealet, sentralt rundt den høyeste toppen i planen.

L1. Denne lekeplassen vil ligge på en høyde og vil naturlig dele boligområdet. På høyden er det en naturlig samlingsplass, og litt nedenfor ligger er flott området som er godt egnet for lekeplass for mindre barn. De største trærne her bør bevares.

Lekeareal L2 og området H

L2. lekeplass som ligger på opparbeidet gressareal, egnet til fotball-løkke.
I området A, må det legges inn en nærleikeplass, med tanke for mindre barn.

Kjørevei/avkjørsel

Det er lagt opp til en ny avkjørsel og ca 500 meter ny vei.
 I tillegg vil en benytte seg av eksisterende veinett og to avkjørsler. (men bare en av disse (AV1) skal brukes til bolig.
 Det er lagt inn muligheter for forbedring og utbedring av de eksisterende veitraseen.
 Eksempel ved «gammelskolen».

Veibredde innenfor planområdet er satt til 4 m med 1 m grøftbredde på hver side.
 Eventuell større skråningsutslag vil kunne komme inn på den enkelte tomt

For å skape fleksibilitet har man lagt inn muligheter for å bruke alternativ avkjørsel/vei AV2 til deler av området i en begrenset tidsperiode. Denne veien kan brukes i en overgangsperiode som adkomst til deler av området C, D og E. Da over Sti5. Når AV3 er bygget skal veien stenges fysisk for kjøretøy for å unngå unødvendig trafikk
 Rekkefølgebestemmelse.
 Frisiktlinje mot FV412 er satt til 90x6 meter. Basert på fartsgrense 80 km/t

Frilområde (F)

Disse områdene skal fungere som en trivselsfaktor for boligfeltet. Samlingsplass og friluftslivsaktiviteter er viktige elementer. I disse områdene kan man sette opp anordninger som fremmer friluftslivinteressen og trivselen i nærområdet.

Turveier (T):

Dette er «snarveier» og turveier i området som allerede eksisterer og som er planlagt. I området ligger en gammel ferdselsvei. Den ønsker man fortsatt å bruke som vei eller tursti.

Så langt det lar seg gjøre har man tilstrebet å legge ledningsnett i stiene. Dette gjør at man for fremtiden vet hvor ledningsnett er plassert og man har mulighet å opparbeide stiene på samme tidspunktet som ledningsnett blir etablert.

Stiene er lagt i tilknytning til Lekeplassene og friområdene. Videre kan disse benyttes for komme seg trygt til busstoppen.

Stiene kan tilrettelegges med grusing, planering og mindre konstruksjoner som gjør tilgjengeligheten lettere.

På T6 er det lagt inn en rekkefølgebestemmelse i #1. Stien kan ikke knyttes sammen med veien før siktforholdene er utbedret. Dette betyr i korthet at en «knaus» må sprenges bort først for å øke trafiksikkerheten.

Annen velgrunn grøntareal

Busstopp: I området for annen veggrunn-grøntareal kan det anlegges busstopp.

Stisystemet i planen gjør at man kan gå til bussholdeplassen uten å bruke hovedveien.

Tema**Høyspenningsanlegg:**

Det er ikke tatt hensyn til fareområdet for høyspenningsanlegg i denne planen. Dette er fordi kablene er planlagt lagt i jorda i forbindelse med utbygging av området.

Vann/avløp

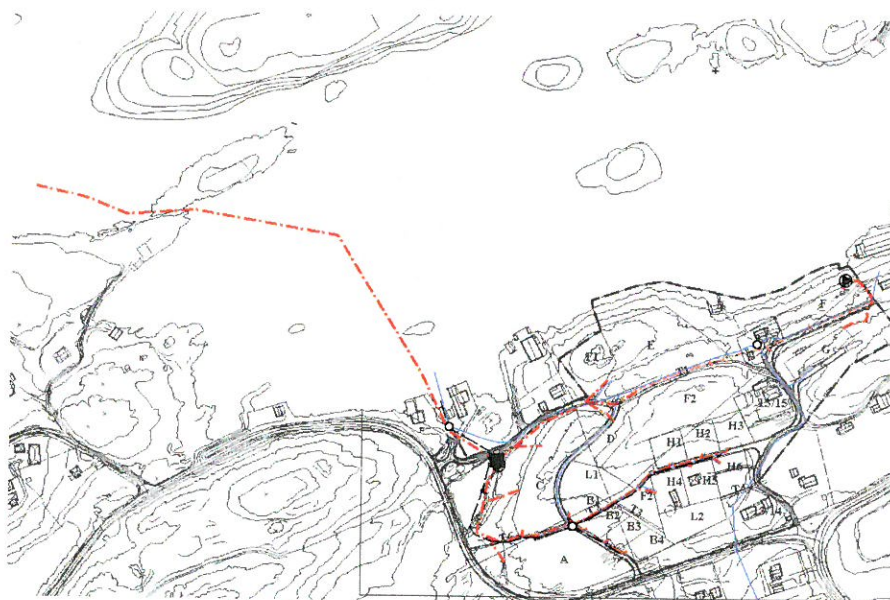
Det er utarbeidet en skisse som viser prinsippene for hvordan man vil løse vann og avløpet i område. Når området skal bygges ut, må vann/avløp prosjekteres på grunnlag av denne skissen.

Ledningstraseer skal i hovedsak gå i planlagt vei eller sti. Høyspenningskabel skal i hovedsak gå i samme traseer som øvrige ledninger i planen

Vann: Hovedvannledningen går igjennom planområdet. Planen tar hensyn til dette, men på enkelte områder er det planlagt flytting av ledningen for å gi plass for boligtomter. Rekkefølgebestemmelse.

Vannbrønn

I området ligger det flere oppmurte brønner som er brukt til samling av vann. Disse har man ikke tatt hensyn til, da alle har kommunalt vann.

Forslag plassering utslippsledning

Avløp følger i eksisterende bekk i området, stier og veitraseer.

Avløp skal føres til felles slamavskiller og videre ut i sjø

Planområdet ligger mot Valavågen. Denne vågen er omkranset av holmer og skjær som skjærer mot storhavet utenfor. Dette gjør at utskifting av vannet er dårligere og utslippet må derfor legges nokså langt ut for å komme til et område med akseptabelt utskifting. Det er mulig man må bruke pumpe på utslippsvannet. Dette må prosjekteres i forbindelse med byggesøknaden.

En ser videre for seg en løsning med pumpeledning som går fra området F og til selvfallsledning ned mot felles slamavskiller.

Overvann føres i ledning frem til bekk eller ut i sjø.

Utsikt

De fleste områdene har gode utsiktsforhold, men når man fortetter i et område kan man ikke unngå at dette går på bekostning av utsikten for noen tomtene.

Området A og C vil komme så høyt opp at de vil se over næringsområdet.

Båtplasser

Det er ikke lagt opp til båtplasser i denne planen. Det henvises til områder utenfor planområdet. Eksempel naboeiendommen har opparbeidet felles småbåthavn.

VIRKNING

Kunngjøring / oppstart

Forhåndskonferanse ble avholdt i Frøya kommune sine lokaler 19.02.2013
Det ble videre avholdt et møte med sektormyndighetene 29.04.2013
Kunngjøringen er gjort i avisen Hitra-Frøya 18.06.2013. Det ble lagt ut på Kystplan AS sin hjemmeside 14.06.2013. Innspillfrist var satt til 04.07.2013

Sektormyndigheter

Planen er sendt til foreløpig høring hos Kystverket, Fylkesmannen, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Statens Vegvesen.
Se vedlegg med sammendrag

Naboer / berørte parter

Varsel til naboer og berørte parter ble sendt samtidig sektormyndigheter og kunngjøringen og frist til uttalelse. 04.07.2013
Det er ikke kommet merknader til saken

Landbruksinteresser

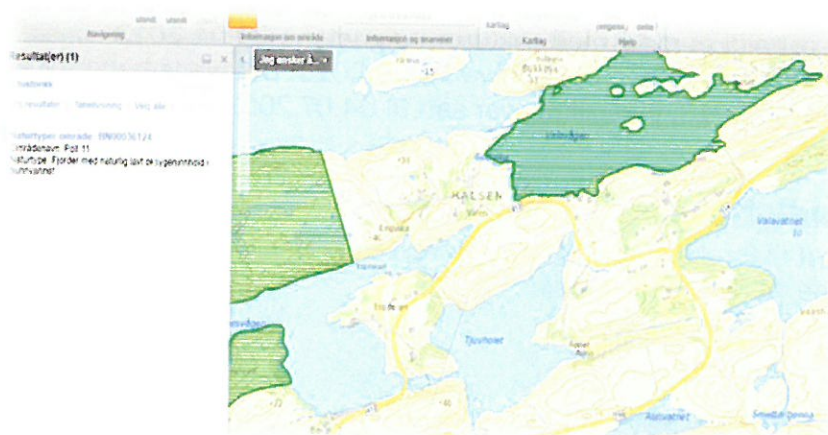
På området er det ikke blitt drevet landbruk på mange, mange år. En smal stripe mot sjøen blir i dag brukt til beite for sau.

Ros – analyse

En har undersøkt data på skrednett.no. Det er ikke registrert data i dette området som går på fare for skred, ras av stein, jord og leire.

Naturbasen:

En har sjekket i naturbasen for prioriterte naturtyper, artsdata og kulturlandskap . Har ikke funnet noen registreringer i planområdet, men Valavågen er registrert i naturbasen med en fjord med naturlig lite oksygeninnhold.

Havnivåstigning:

Området som skal bebygges ligger på ca 10 m.o.h og oppover.

Unntaket er det nye industriområdet som må planeres opp til et akseptabelt nivå. Dette arealet ligger for øvrig et godt stykke inne på land.

Konklusjon: Det er ikke planlagt nye tiltak i området som kommer i berøring med havnivåstigning.

Naturmangfoldloven

Området er maksimalt utnyttet etter at de planlagte tiltakene er utført. De nye tomtene ligger slik til at det i liten sannsynlighet for ytterligere flere tomter. Planen vil derfor ikke gi sterke føringer for fremtidig arealdisponering.

Naturmangfoldet blir i liten grad berørt. Vannansamlingen som ligger i fordypningen ved hovedveien er den eneste vannforekomsten i planområdet.

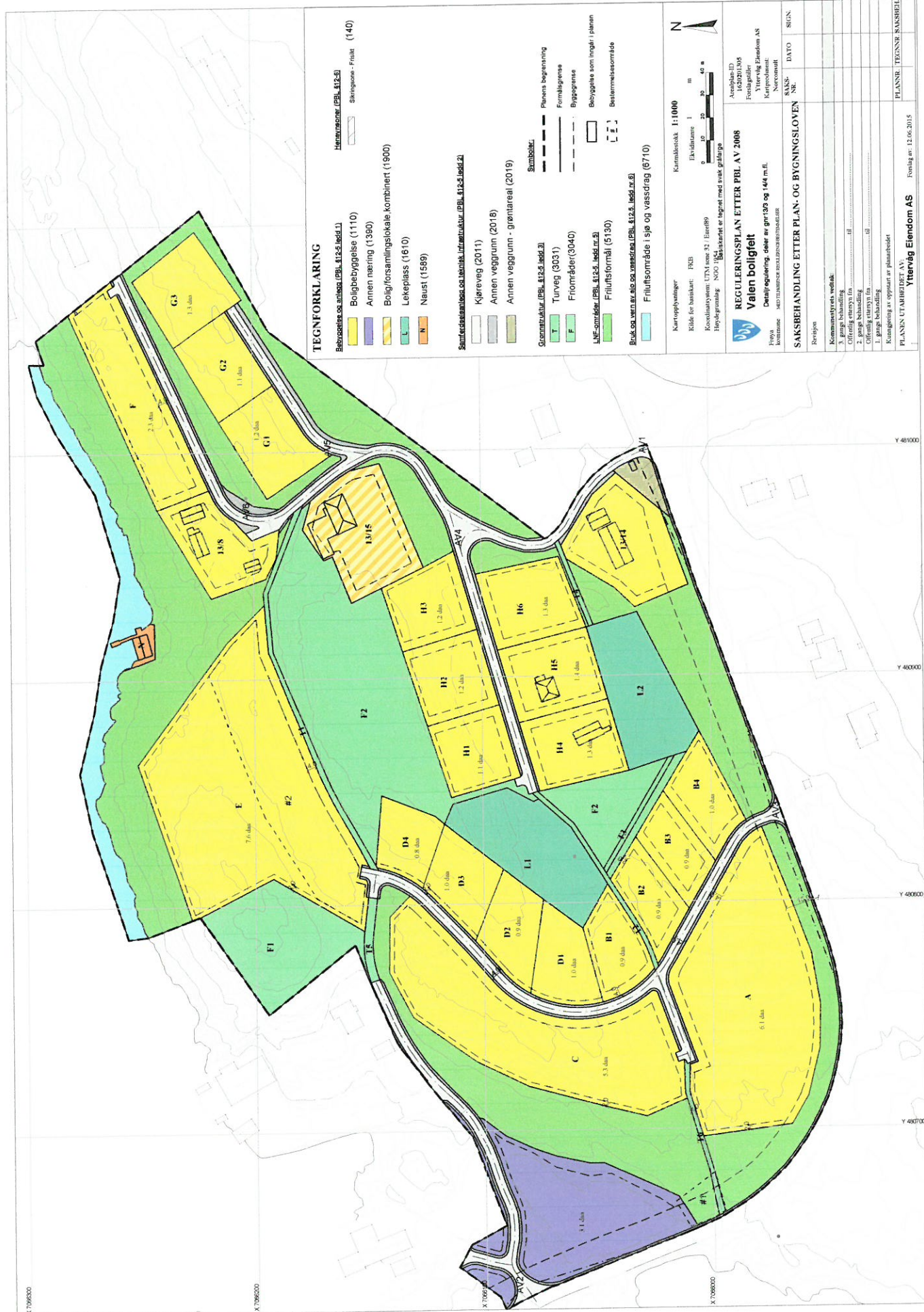
Vedlegg:

Sammendrag uttalelse fra sektormyndighetene.

Skisser området E

3d modell over området

Temakart

FRØYA KOMMUNE	Dato: 18/6-15
Arkiv: PLAN	Ref: 3236/15
Saksbehandler: JOM	Jnr: 13/1353-28
Kassasjant:	Dato:

Søknad om omregulering av deler av Valen boligfelt og detaljregulering av område D og G i Valen boligfelt

Valen boligfelt er et privat regulert boligområde beregnet for 30-40 boliger alt etter hvordan feltene utnyttes.

Kystplan AS har vært brukt som konsulenter i planarbeidet.

I hele området har det blitt lagt stor vekt på friområder og områder for lek.

Desverre har vi som privatpersoner ikke vært oppmerksomme nok på størrelse på de enkelte boligfeltene, og ser nå at felt G og D er regulert for små i forhold til tenkt utnyttelse, jfr vedlagt reguleringsplan.

I de forutsetninger vi har lagt er det tenkt tilsammen 7 hus på disse to feltene. Dette ser vi blir vanskelig å gjennomføre uten at feltene utvides. Feltene er tilsammen på 2,9 daa, noe som gjør at den enkelte tomta blir veldig liten.

I tillegg er det lagt i bestemmelsene for flere av feltene at detaljert situasjonsplan skal utarbeides før første byggetiltak igangsettes.

Dette punktet kan bli vanskelig å oppfylle, da feltene sannsynligvis ikke vil bli bebygd av en stor utbygger, men av enkeltpersoner.

Erfaringer med tomtefelt der dette er gjort på Frøya tilsier at kommunen etterhvert vil få mange dispensasjonssøknader dersom detaljert situasjonsplan kreves ved første byggetiltak, jfr feks Dyrvik boligfelt.

Vi har vært i kontakt med endel byggefirmaer i forbindelse med tomtene som vi allerede vet vil bli solgt. Gjennom disse kontaktene ser vi at vi i vår reguleringsplan har lagt oss noe lavt i forhold til tillatt mønehøyde.

Vedlagt søknaden ligger eksempler på hus fra et byggefirma som viser mønehøyder.

Omsøkt endring:

Ber om at detaljert situasjonsbeskrivelse endres til at tomtegrensene for hele delfeltet settes ved første byggetiltak, jfr vedlagte forslag til endrede bestemmelser.

Omsøkt endring av mønehøyder:

En gjennomgang av dette gjør at vi søker om følgende endring av mønehøyder, jfr vedlagte bestemmelser:

På flate tomter tillates det å føre opp bygninger på inntil 2 etg med mønehøyde inntil 8 meter.

På skråtomter tillates det å føre opp bygninger på inntil 2 etg pluss sokkel med maksimal mønehøyde inntil 9 meter. Mønehøyder måles ut fra gjennomsnittlig planert terreng.
Generellt legges boliger så lavt som mulig i terrenget.

Tomteinndeling for delt G og D:

Frem til d.d har vi avtale med 5 husbyggere, 2 på felt G og sannsynligvis 2 på felt D. Vedlagt følger derfor også ønsket tomteinndeling for disse to feltene.

I opprinnelig plans bestemmelse står det følgende om felt D:

Felt D:

Innenfor dette området kan det bygges flerboligbygg eller boliger med tilhørende garasjeanlegg. Ved første byggetiltak skal det utarbeides en detaljert situasjonsplan som skal vise hvordan hele området skal utnyttes, tomter og husplassering. Maks mønehøyde settes til 27 m.o.h.

Omsøkt endring:

I vedlagt kart for omsøkt endring av felt D fremgår at feltet ønskes utvidet, og endret til å gjelde 4 enkeltstående tomter for eneboliger/ tomannsboliger. Dette gjør at endel av området avsatt til leik inngår i tomteområdet, men dette erstattes fullt ut, jfr vedlagt kart.

I og med at det er satt av rikelige friområder i selve reguleringsplana, kan vi ikke se at en liten reduksjon av dette er en forringelse av området. Området Valen /Espneset har forøvrig også andre store arealer til friområder/ rekreasjon i umiddelbar nærhet.

I opprinnelig plans bestemmelser står det følgende om felt G:

Felt G:

Maks mønehøyde er satt til 30,0 m.o.h. Ved første byggetiltak i området skal det utarbeides en detaljert situasjonsplan som skal vise hvordan hele området skal utnyttes, tomter og husplassering.

Omsøkt endring:

De to intressentene i felt G har engasjert arkitekt, og begge planlegger forholdsvis lave «funkishus». Plassering av disse to husene er umulig i feltet, samtidig som de krever et areal som gjør utnyttelsesgraden mindre enn vi har forutsatt.

Felt G søkes utvidet, jfr vedlagt kart, samtidig som det detaljreguleres til tre eneboligtomter.

Også for dette feltet ber vi om at kun tomtegrensene sette ved første byggetiltak.

Utvidelse av felt G vil i veldig liten grad berøre naboer og utbyggere forøvrig.

Samlet sett er Valen boligfelt planlagt med store arealer til fellesformål, samt at plana fortsatt viser to områder avsatt til lekeformål, samt at bestemmelsene sier at det skal etableres et nærlekeområde innefor felt A.

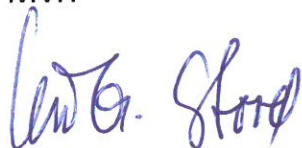
Omsøkt reguleringsendring vil ikke føre til at området utvides med hensyn til antall boliger, og endrer dermed ingen av de andre forutsetningen som er lagt i reguleringen.

Vi har ikke lagt ved dokumenter fra søknaden om detaljregulering av Valen boligfelt. Dersom kommunen ønsker noen av vedleggene i forrige søknad ber vi om å bli kontaktet, og vil selvfølgelig bidra med disse.

Vedlegg:

Endrede bestemmelser for Valen Boligfelt
Nytt plankart

Mvh

Pål Georg Storø

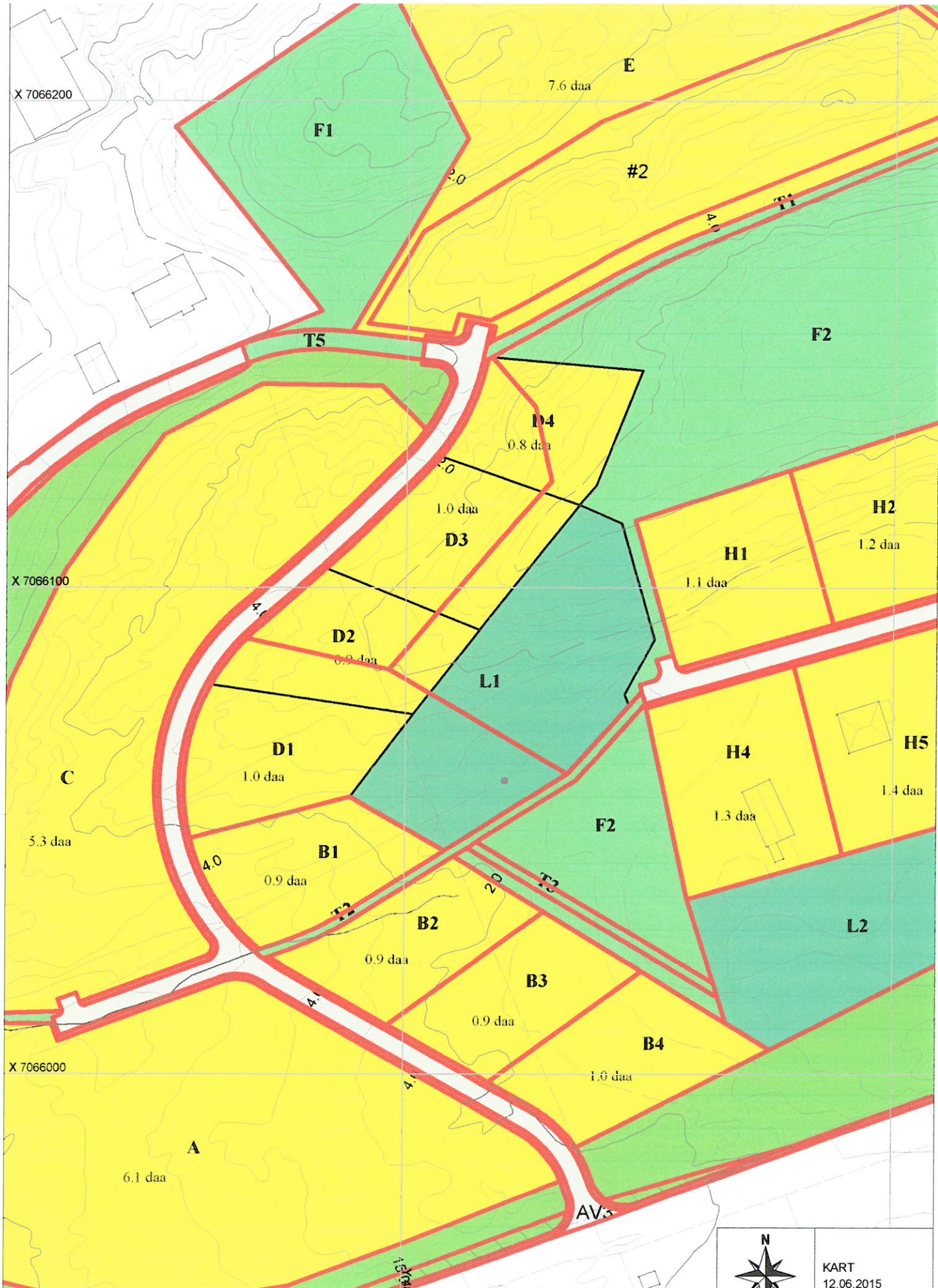
X 7066300

X 7066200

X 7066100

KART
12.06.2015

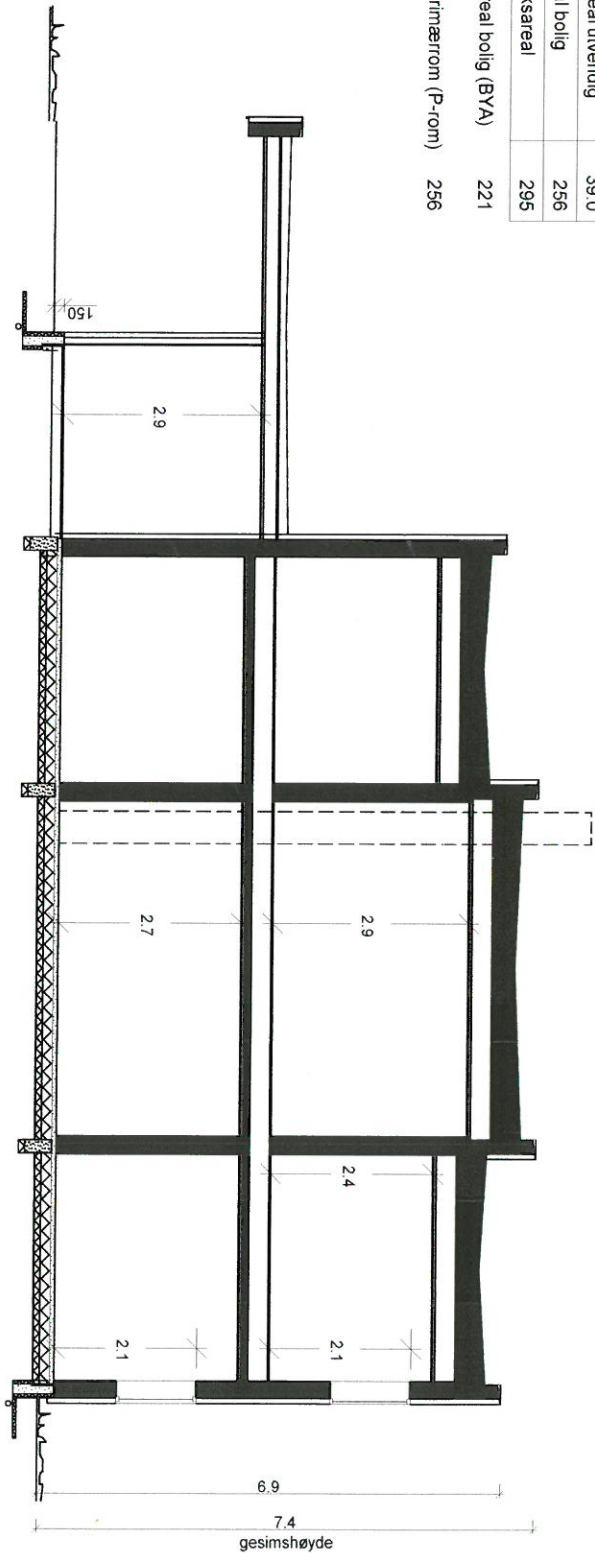
Denne tegning skal ikke brukes til byggesøknad.

Beregninger i hht NS3940

Arealer (m ²)	BRA
Hovedplan	127.8
Etg plan	127.9
Tilleggsareal utvendig	39.0
Bruksareal bolig	256
Totalt bruksareal	295

Bebyggd areal bolig (BYA) 221

Areal av primærrom (P-rom) 256

"Quadra"
LUCCA

Denne tegning tilhører Bolig Partner AS og kan ikke benyttes uten skriftlig samtykke

SNITT OG AREALER

Tiltakshaver :

Pnr.:

MÅL 1 : 100

Bolig Partner

Byggeplass :

Gnr:
Bnr:

Dato 16.12.13 Sign. JHH
Tegnings Nr. 0550 — 501

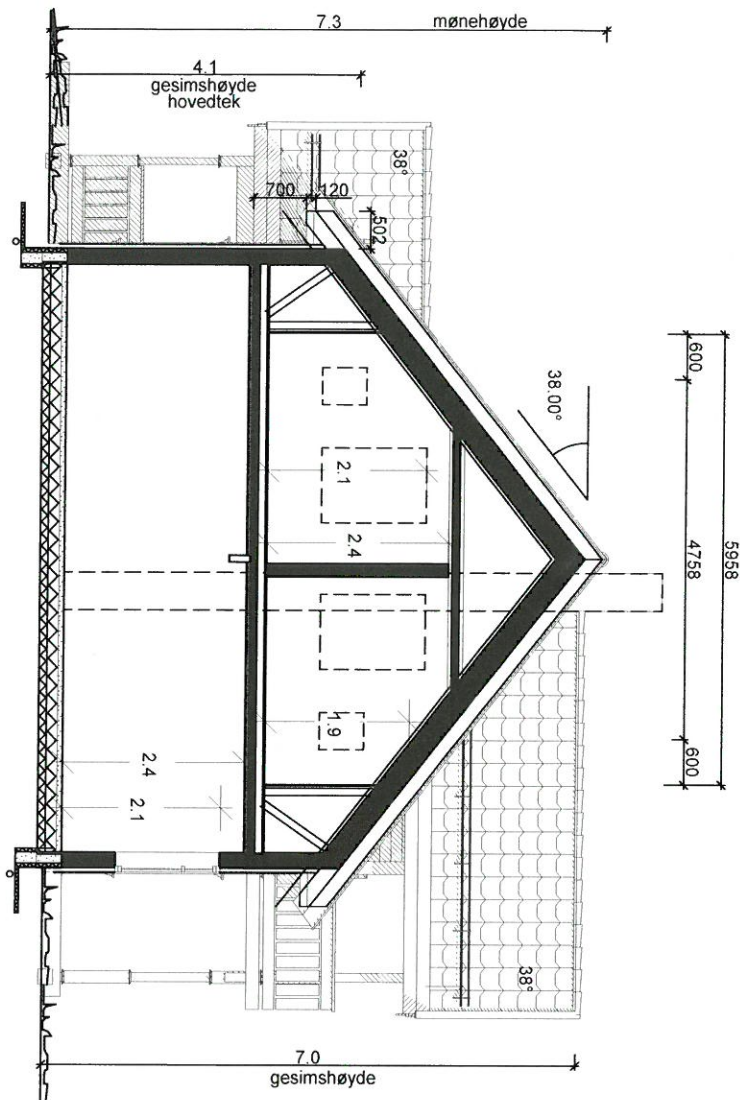
Denne tegning skal ikke brukes
til byggesøknad.

Beregninger i hht NS3940

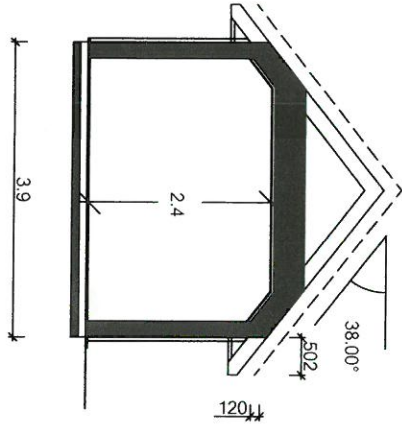
Arealer (m ²)	BRA
Hovedplan	83.7
Loftoplan	67.2
Tilleggsareal utvendig	4.1
Bruksareal bolig	151
Totalt bruksareal	155

Bebygd areal bolig (BYA) 105

Areal av primærrom (P-rom) 142

2.5
gesimshøyde fra ok golv

"Nostalgi"
KONGSHEIM

Snitt A-A

Snitt B-B

Denne tegning tilhører Bolig Partner AS og kan ikke benyttes uten skriftlig samtykke

SNITT OG AREALER

Tiltakshaver :

MÅL 1 : 100

Pnr.:

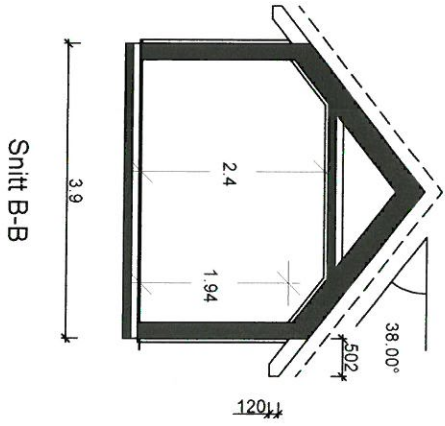
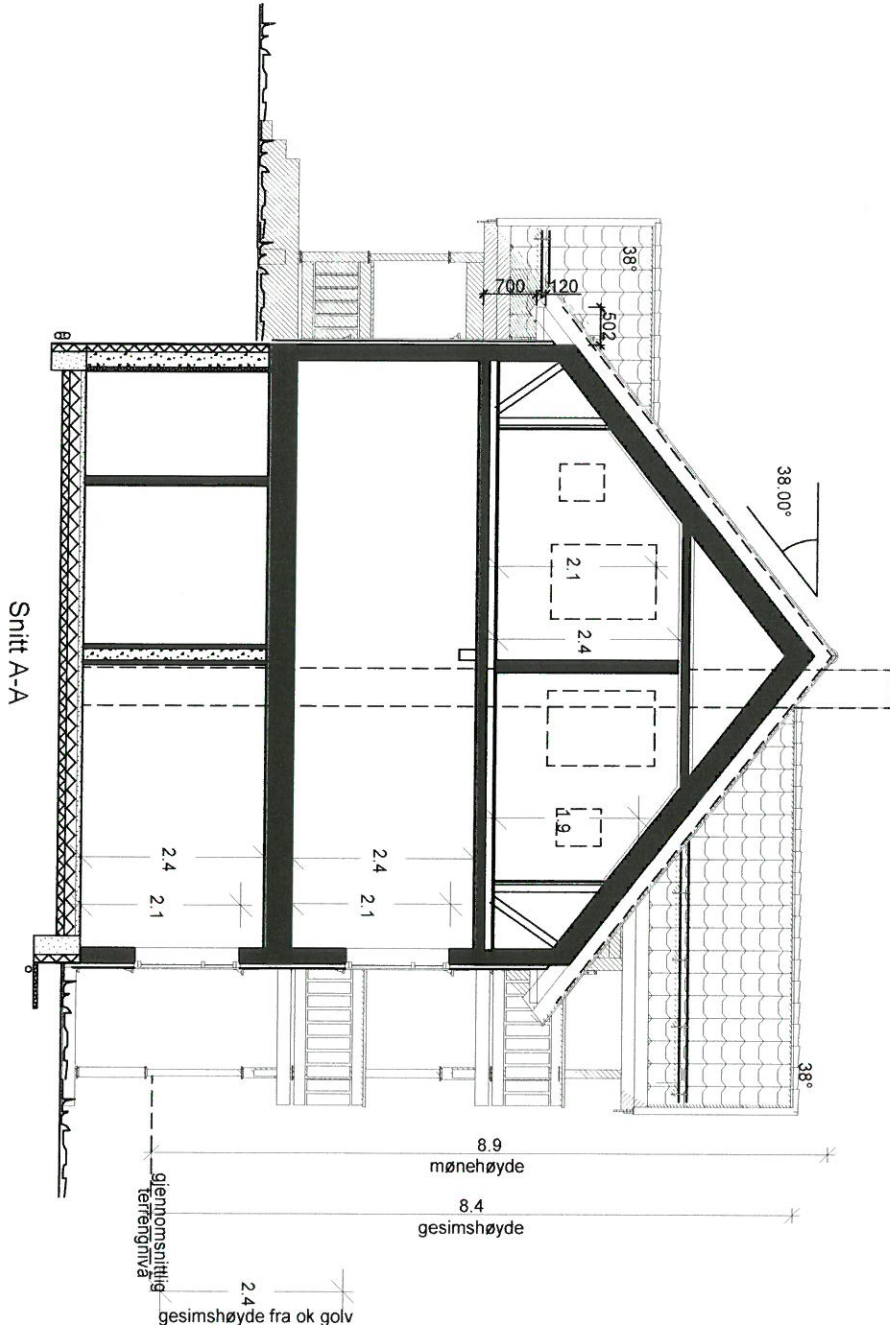
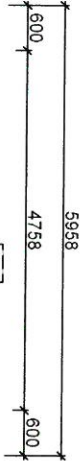
Byggeplass :

Bolig Partner

Gnr:
Bnr:

Dato 16.12.13 Sign. aws
Tegnings Nr. 0210 — 501

Denne tegning skal ikke brukes
til byggesøknad.

Beregninger i hht NS3940	
Arealer (m ²)	BRA
Und etg plan m/hybler	78.8
Hovedplan	83.8
Loftsplass	67.4
Tilleggsareal utvendig	7.2
Bruksareal bolig	230
Totalt bruksareal	237
Bebygd areal bolig (BYA)	105
Areal av primærrom (P-rom)	212

"Nostalgi"
AASHEIM

Denne tegning tilhører Bolig Partner AS og kan ikke benyttes uten skriftlig samtykke

SNITT OG AREALER

Tiltakshaver :

Pnr.:

MÅL 1 : 100

Bolig Partner

Byggeplass :

Gnr.:

Dato 16.12.13 Sign. aws

Bnr.:

Tegnings Nr. 0211 — 501

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler

Elisabeth Varsi Stubbrud

Kommunal- og samordningsstaben

Innvalgstelefon

73 19 91 55

Vår dato

18.08.2015

Deres dato

06.07.2015

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

2013/4868-421.4

Deres ref.

13/1353

Frøya kommune
Postboks 152
7261 Sistranda

FRØYA KOMMUNE	Mottatt: 24082015
Arkiv: 14/4 og 13/3 ME	Rnr: 4272/15
Saksbeh: SØO	Jnr: 13/1353-32
Kassasjon:	Bevar:

Uttalelse - reguleringsendring - Valen boligfelt - Frøya 13/3 og 14/4

Vi viser til oversendt forslag til reguleringsplan. Under følger innspill til planen fra Fylkesmannen:

Landbruk og bygdeutvikling

Ingen merknad.

Miljøvern

De foreslåtte endringene medfører ikke store konflikter i forhold til viktige miljøverdier. Vi vil likevel bemerke at det er uheldig hvis det gjennom detaljplanleggingen stadig omdisponeres areal til byggeformål fra de områdene som er satt av som friområder i reguleringsplanen. Med såpass stor utbygging som planlagt, er det viktig at det ivaretas åpne friområder mellom de enkelte delfeltene. Spesielt må det unngås bygging i de områdene som naturlig grenser ned mot sjøen og strandsonen.

Barn og unge

Dette er en forholdsvis omfattende utbygging i området Valen, i forhold til den bebyggelse som er pr. dato. Planen legger opp til romslige boligtomter, med lett tilgang til friområder i nærmiljøet. Tre lekeområder; område A, L1 og L2, sikrer nærlekeplasser for sør-vestlige del av området. For områdene F og G er det tilstøtende friområder. De opparbeidede lekeplassene forutsettes gjort tilgjengelig for alle barna i området. Etablering av lekeområder er rekkefølgesikret gjennom bestemmelser av 17.06.15.

Skolebarn er avhengig av skoleskyss. Tilrettelegging for trygg på- og avstigning av skolebuss forutsettes sikret.

Universell utforming

Fylkesmannen og Sør-Trøndelag fylkeskommune har begge et ansvar for å ivareta universell utforming i planleggingen. Vi har inngått avtale med fylkeskommunen om at de ivaretar universell utforming i uttalelser til plansaker.

Konklusjon

Det fremmes ikke vilkår for egengodkjenning til planforslaget.

Med hilsen

Alf-Petter Tenfjord (e.f.)
direktør

Elisabeth Varsi Stubbrud
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kontaktpersoner: Landbruk: Margrethe Halsan, tlf. 73 19 92 73
Miljøvern: Harald Høydal, tlf. 73 19 92 14
Barn og unge: Jostein Magne Krutvik, tlf. 73 19 91 48

Kopi:
Sør-Trøndelag fylkeskommune PB 2350 Sluppen 7004 TRONDHEIM

FRØYA KOMMUNE	Mottatt: 15/7-15
Arkiv: Plan- 14/4-13	3733/15
Saksbeht: JOM	13/1353-31

Gerd Åse Hansen

Fra: Tore Forbord <tore.forbord@stfk.no>
Sendt: 14. juli 2015 15:24
Til: Postmottak
Kopi: postmottak@fmst.no; firmapost-midt@vegvesen.no
Emne: Vedrørende reguleringsendring av områdene D og G innenfor Valen boligfelt - Frøya kommune

Vår referanse: 201322283

Sør-Trøndelag fylkeskommune har ingen avgjørende merknader til reguleringsendringen.

Vi minner om at prinsippene om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår.

Vi minner også om den generelle aktsomhetsplikten etter § 8 i kulturminneloven. Dersom en under opparbeidingen skulle støte på noe spesielt i grunnen (mulig fredet kulturminne), må en stanse arbeidet og varsle fylkeskommunen.

Når det gjelder forholdet til fv 412 viser vi til en egen uttalelse fra Statens vegvesen.

(Denne uttalelse sendes kun på epost).

Med vennlig hilsen

SØR-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Tore Forbord

Rådgiver

Regional utvikling, Areal og miljø

Postboks 2350, Sluppen

7004 Trondheim

Lync adresse: tore.forbord@stfk.no

73 86 64 39

73 86 60 00 (sentralbord)

www.stfk.no

KREATIVE TRØNDELAG

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Andreas Kvingedal
Arkivsaksnr.: 15/1008

Arkiv: GNR 16/2

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Hovedutvalg for forvaltning
Kommunestyret

SLUTTBEHANDLING - REGULERINGSENDRING FOR DEL AV GNR. 16, BNR. 2

Vedtak:

Forslag til vedtak:

Frøya kommunestyre egengodkjenner reguleringsplan for deler av Gnr. 16, bnr. 2, Kverva med beskrivelse, plankart og bestemmelser datert 11.09.2015.

Vedtaket fattes i medhold til PBL §12-12.

Vedlegg:

Plankart

Reguleringsbestemmelser

Planbeskrivelse

Uttalelse fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, datert 18.08.2015

Uttalelse fra Statens Vegvesen, datert 13.07.2015

Uttalelse fra Sør-Trøndelag Fylkeskommune, datert 21.08.2015

Saksopplysninger:

I mars 2009 ble det fremmet ny privat reguleringsplan for deler av Gnr. 16, bnr. 2 på Kverva. Planen omfattet 6 boligtomter med tilhørende småbåthavn og veganlegg. Planen ble utlagt til offentlig ettersyn og det kom inn innsigelse fra Fylkesmannen vedr. de 4 boligtomtene lengst øst i området. Fylkesmannen kunne godkjenne de boligene som var planlagt helt vest i området opp mot eksisterende bebyggelse på Kverva.

Hovedutvalget/kommunestyret egengodkjente imidlertid planen slik den var fremmet med alle 6 boligene. Dette medførte at det ble megling hos Fylkesmannen. Meglingen føret ikke frem, da Fylkesmannen stod fast på sin holdning til de 4 tomtene helt øst i området.

Saken ble så behandlet på nytt i kommunestyret og kommunen anket avgjørelsen til Miljøverndepartementet. Saken ble oversendt til departementet den 28.06.2010 fra Fylkesmannen og ved brev fra departementet datert 21.06.2011 fikk Fylkesmannen oversendt den endelige beslutning som lyder som følger:

Miljøverndepartementet stadfester ikke reguleringsplan for del av Gnr. 16, bnr. 2, Kverva i Føya kommune. Bygging av 4 bolighus vil hindre muligheten for allmenn ferdsel langs sjøen og gi uheldige inngrep i landskapet, og det finnes alternative muligheter for å plassere bolighus i området. Innsigelsen fra fylkesmannen tas dermed til følge.

Videre sier departementet at kommunen må gjøre endringer i planen for å godkjenne de to boligtomtene det ikke er innsigelse til. Det har etter denne avgjørelsen vært møter med grunneier vedrørende det området som kan godkjennes som boligtomt, samt også møter med Fylkesmannen om muligheter for en liten justering av grensen mot øst når det gjelder det boligarealet som kan godkjennes. Dette har Fylkesmannen akseptert så lenge man begrenser dette arealet til dalsøkket like øst for arealet.

Med dette som bakgrunn fremmet så grunneier en reguleringsendring som i hovedsak bygger på den opprinnelige delen av planen som ikke omfattes av innsigelsen fra fylkesmannen, men hvor grensa er skjøvet litt mot øst, slik fylkesmannen kan akseptere.

Vurdering:

Det foreligger nå et forslag til endring av planen som ble behandlet i hovedutvalget i møte den 25.06.2015 og hvor det ble vedtatt at endringen kunne legges ut på høring. Høringsfrist var satt til 21.08.2015 og ved høringsfristens utløp var det innkommet 3 høringsuttalelser.

Sør-Trøndelag Fylkeskommune:

Har ingen vilkår for egengodkjenning, men forutsetter at planbeskrivelsen og reguleringsbestemmelsene oppdateres/endres i forhold til tidligere plan. DE minner også om den generelle adkomsthetsplikten etter §8 i kulturminneloven.

Statens Vegvesen:

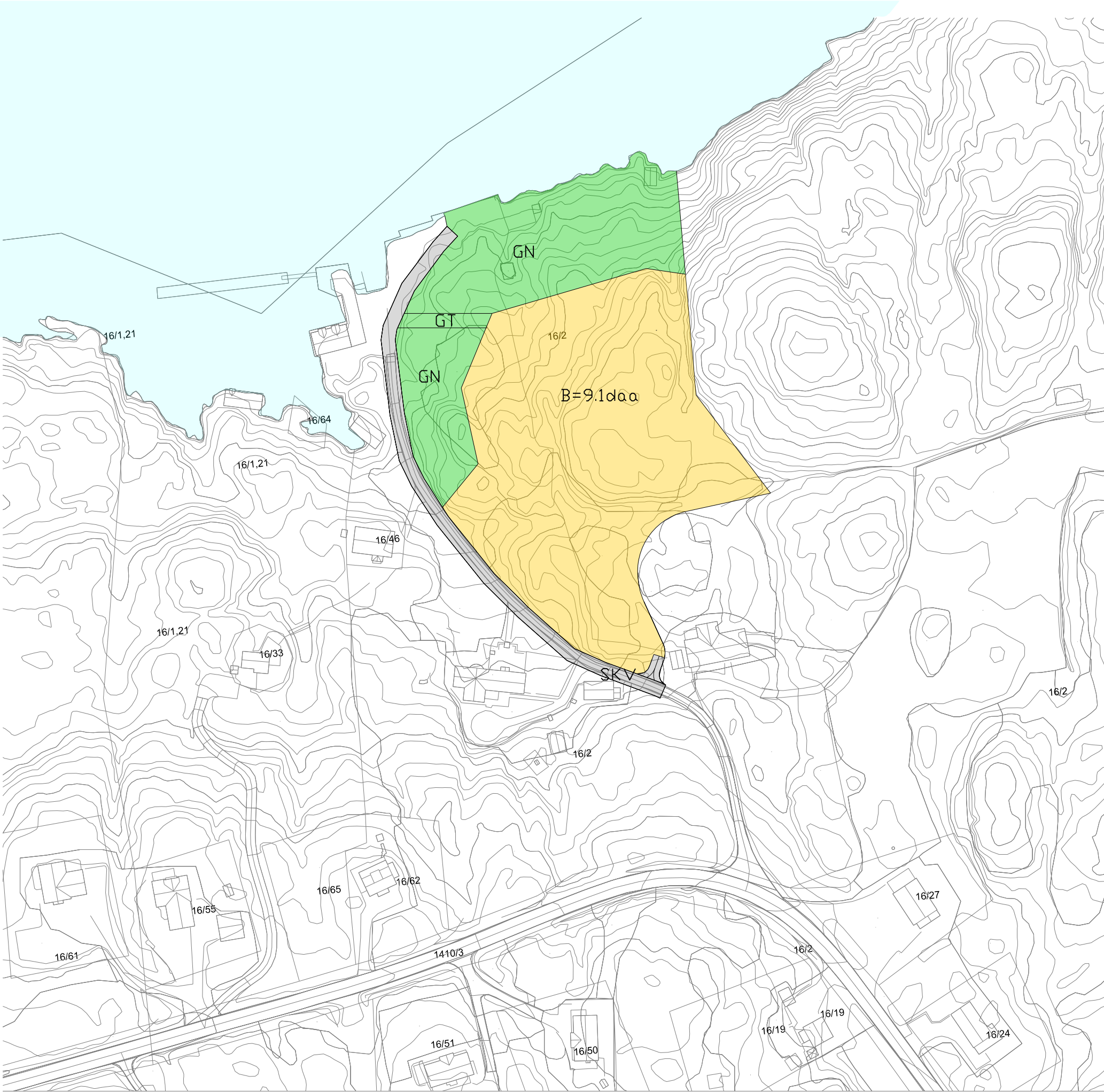
Har ingen merknader til planen.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag:

Fylkesmannen har ingen innsigelse til planen, men forutsetter at plandokumenter oppdateres og at bestemmelsene bør inneholde krav til maks. høyde og utnyttelse. Videre må det synliggjøres om det er behov for ny ROS-analyse, samt at planbeskrivelsen må knyttes til forrige prosess i saken.

Det foreligger nå planbeskrivelse som viser hele planprosessen fra oppstarten i 2009 og med den behandling denne planen ble underlagt. Det samme gjelder bestemmelsene som nå er tilpasset det nye plankartet og som fastsetter både byggehøyde og ikke minst utnyttelsesgrad på tomten. Slik planforslaget nå fremstår, så er dette i tråd med det endelige vedtaket som ble fattet av Miljøverndepartementet i juni 2011.

Rådmannen tilrår at reguleringsplanen for del av Gnr. 16, bnr. 2, Kverva m/bestemmelser egengodkjennes som fremlagt.

PBL § 25 REGULERINGSFORMÅL

Kulturminner

✦

Kulturminnepunkt K

Reguleringsplan PBL 1985

§12-5.1

Bebyggelse og anlegg; Bolig (B)

§12-5.2

Samferdsel og teknisk infrastruktur; Kjøreveg (SKV)

§12-5.3

Grøntstruktur;

- Naturområde (GN)
- Turveg (GT)

Ekvidistanse 1m

Kartgrunnlag 1:1000

Kartmålestokk 1:1000

REGULERINGSPLAN MED TILHØRENDE REGULERINGSBESTEMMELSER

Kverva, bolig med tilhørende anlegg, gnr/ bnr 16/2

Utarbeidelse, saksbehandling og revisjoner	SAKSNR	DATO	SIGN
		16.9.2015	

Planen utarbeidet av

Planid 1620200902

FRØYA KOMMUNE

Reguleringsplan for bolig på gnr. 16, bnr. 2, Kverva, Frøya kommune

Plan ID; 1620200902

Planforslaget er datert: 16.9.2015

Dato for siste revisjon av plankartet: 16.9.2015

Dato for siste revisjon av bestemmelsene: 16.9.2015

Dato for godkjenning:

§ 1 AVGRENSING

Det regulerte området er vist med reguleringsgrenser på plankartet.

§ 2 FORMÅL

Området reguleres til:

§ 12-5.1 BEBYGGELSE OG ANLEGG; Bolig (B)

§ 12-5.2 SAMFERDSEL OG TEKNISK INFRASTRUKTUR; Kjøreveg (SKV)

§ 12-5.3 GRØNTSTRUKTUR - Naturområde (GN)

- Turveg (GT)

§ 3 BEBYGGELSE OG ANLEGG (PBL § 12-5.1)

Bolig (PBL § 12-5.1)

Området skal benyttes til bolig med tilhørende anlegg. Tomtegrensene er vist på plankartet. Bebyggelsen skal plasseres innenfor formålsgrensene som vist på plankartet.

Bebyggelsen kan oppføres i 3 etasjer. Største høyde skal ikke overstige kote + 25.0.

Bebygd areal skal ikke overstige 15 % - BYA. Biloppstillingsplasser skal inngå i beregningen av utnyttingsgrad.

Det skal opparbeides parkeringsplasser etter gjeldende norm.

§ 4 SAMFERDSEL OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

Kjøreveg (PBL § 15-5.2)

Området er privat veg som gir adkomst til gnr. 16, bnr. 1 og gnr. 16., bnr. 46.

Også fremtidige tomter som blir etablert innenfor planområdet skal kunne bruke vegen.

§ 5 GRØNTSTRUKTUR

5.1 Naturområde (PBL § 12-5.3)

Opparbeiding innenfor området skal sikre og legge til rette for allmenn ferdsel. Eksisterende bryggeanlegg, naust og uthus innenfor området tillates istandsatt. Eksisterende inngrep og sår i landskapet kan repareres.

5.2 Turveg (PBL § 15-5.3)

Det tillates etablert en gangforbindelse mellom boligen og eksisterende havneanlegg. Opparbeidelsen skal sikre tilfredsstillende tilgjengelighet i form av trinn, rampe og hvilerepos. Utformingen skal ikke være til hinder for allmenn ferdsel.

§ 6 Vann og avløp.

Det må samtidig med rammetillatelse legges frem plan for tilknytning av vann og avløp.

.....

Reguleringsplan for bolig på gnr. 16, bnr. 2, Kverva, Frøya kommune

PLANBESKRIVELSE

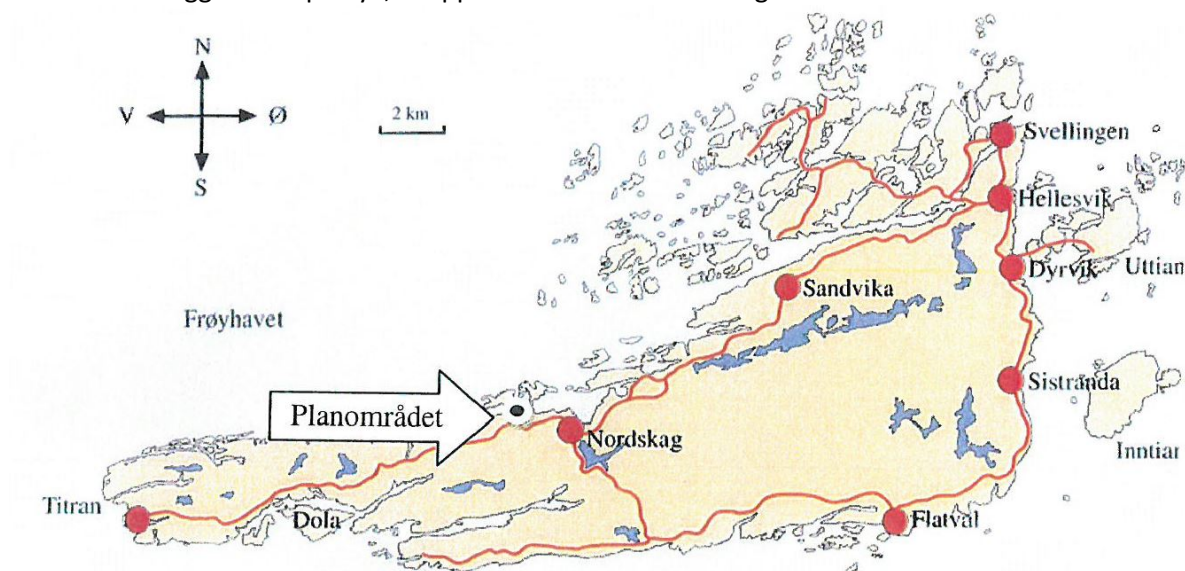
Plan ID; 1620200902

Dato for siste revisjon av bestemmelsene; 16.9.2015

Sammendrag

Planforslaget, som opprinnelig omfattet 6 boligtomter og småbåthavn, ble utarbeidet av Solem Hartmann AS som forslagstiller på vegne av oppdragsgiver Gustav Witzøe i 2009. Etter et lengre opphold i planprosessen er Meinich Arkitekter AS gitt oppdraget med å planlegge tiltaket som nå legges til grunn for videre/ ny behandling av reguleringsplanforslaget.

Planens hensikt er å regulere del av eiendommen 16/2 med nåværende formål NFLR til boligformål med sikte på oppføring av en enkeltstående bolig med tilhørende anlegg samt atkomstvei. Planområdet ligger midt på øya, knappe 2 km vest for Nordskag.

Bakgrunn

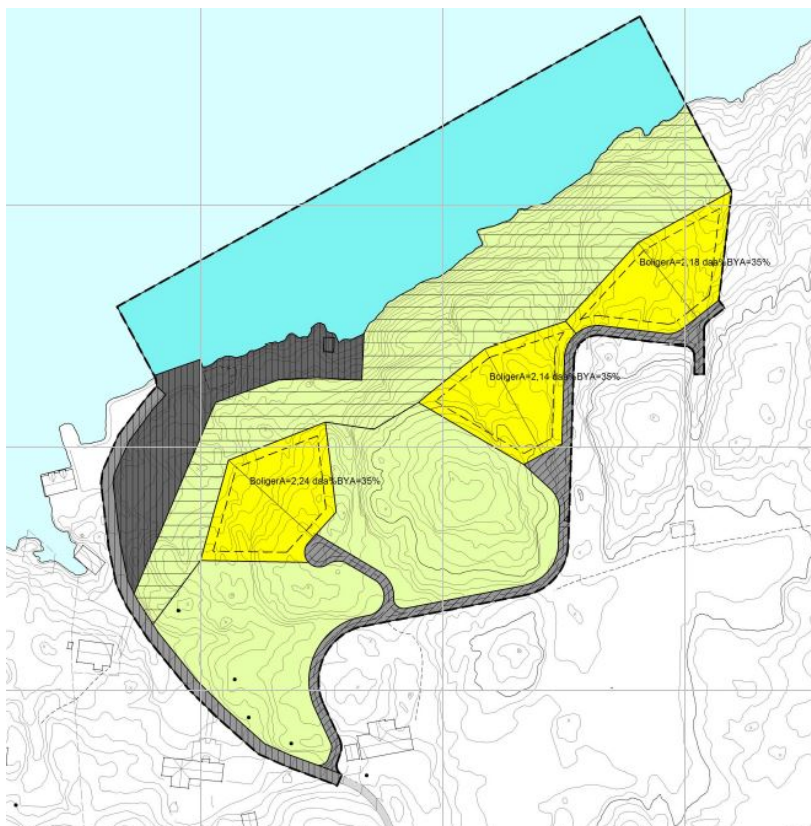
Forslaget er en oppdatering av planforslaget som var til offentlig ettersyn i 2009, og som ble vedtatt i kommunestyret den 10. desember 2009. Fylkesmannen hadde innsigelser til deler av planen og Miljøverndepartementet ga medhold til innsigelsesmyndigheten i brev av 21.6.2011; «...reguleringsplanen kan derfor ikke stadfestes slik den foreligger. Kommunen må gjøre endringer i planen for å godkjenne de to boligtomtene som det ikke er innsigelse til...».

Planforslaget er nå endret og imøtekommer Fylkesmannens innsigelse ved at småbåthavna og de 4 boligtomtene øst i planområdet er tatt ut av planen.

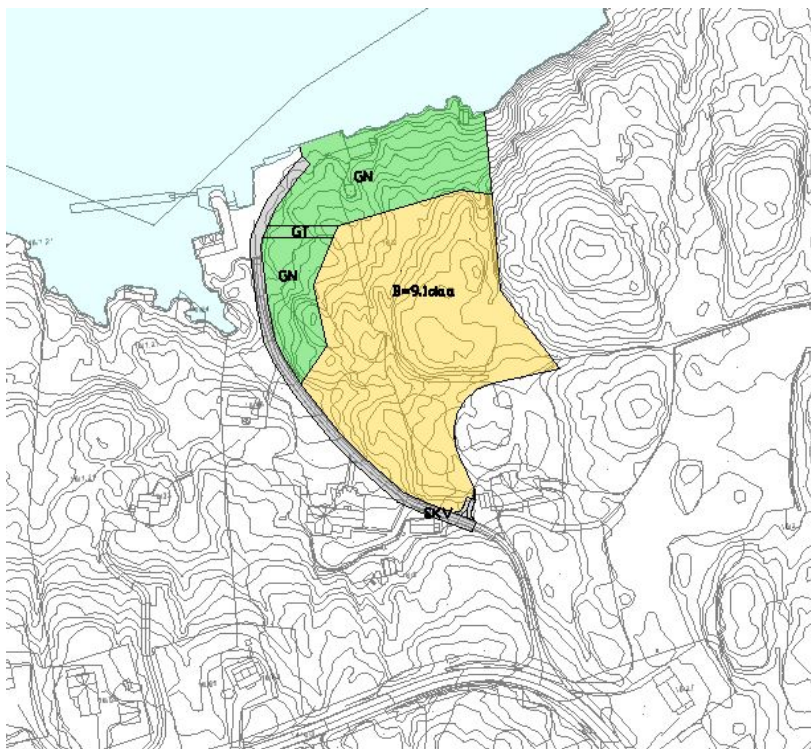
Videre legges til grunn at forholdet til naturmangfoldloven og spørsmålet om bygging i 100-metersbeltet er vurdert etter de prinsipper og hensyn som fremgår av statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen gjennom utarbeidelse av ny kommuneplan som er vedtatt etter at planen var til offentlig ettersyn i 2009.

Planens formål og avgrensing er tilpasset ny situasjon, i tråd med ny kommuneplan og gitte føringer fra overordnet myndighet. Bestemmelsene er tilpasset det planlagte tiltaket (de to tomtene i vest er

slått sammen til en ut fra ønske om en enkeltbolig med representasjonsfunksjon). Planforslaget oversendes med revidert planbeskrivelse og nytt reguleringsplankart med tilhørende bestemmelser.

Utsnitt opprinnelig reguleringsplankart fra 2009

Utsnitt nytt reguleringsplankart datert 16.9.2015

Planprosessen- Innkomne innspill- Merknader

Oppsummering;

Kunngjøring om oppstart av planarbeid ble annonsert 26.1.2009 i Adresseavisen og 27.1.2009 i Hitra-Frøya. Berørte naboer og offentlige organ ble informert gjennom brev datert 22.1.2009.

Planforslaget som var ute på høring i 2009 hadde som formål å etablere et boligfelt (6 tomter) på eiendommen i tillegg til småbåtanlegg på deler av gnr. 16, bnr.2.

I uttalelse til reguleringsplanen, datert 17.5.2009, varslet Fylkesmannen i Sør-Trøndelag innsigelse til planen. Fylkesmannen satte følgende vilkår for egengodkjenning;

1. Den planlagte småbåthavna med tilhørende infrastruktur må tas ut av planen inntil behov og lokalisering er gitt en mer oversiktsplanmessig vurdering
2. De 4 boligene øst i planområdet må flyttes ut av 100- metersbeltet langs sjøen eller tas ut av planen.

Som følge av uttalelsen, ble småbåthavna tatt ut av planen og det ene vilkåret for egengodkjenning falt bort. I forholdet til de 4 boligene øst i planområdet ble forslaget ført videre og Frøya kommunestyre vedtok planen 10. desember 2009. Mekling ble foretatt 9. februar 2010, men løsningsforslaget ble ikke vedtatt ved behandling i hovedutvalget for forvaltning i kommunen 11. mars 2010. Innsigelsen ble derfor oversendt miljøverndepartementet for avgjørelse 28. juni 2010, med Fylkesmannens anbefaling om at reguleringsplanen ikke godkjennes. Miljøverndepartementet vedtok den 21. juni 2011 at Frøya kommunestyre sitt vedtak 10. desember 2009 om reguleringsplan for del av gnr. 16, bnr. 2, Kverva ikke kunne stadfestes.

Frem til våren 2015 har saken ligget i bero, og kommunen har følgelig ikke gjort endringer i planen for å godkjenne de to boligtomtene det ikke er innsigelse til.

Meinich arkitekter AS ble på dette tidspunktet engasjert av Gustav Witsøe for utarbeidelse av et forprosjekt som utgangspunkt for videre prosess. Utkast til nytt reguleringsplankart, med redegjørelse og illustrasjoner ble oversendt kommunen den 23. 06.2015. På dette grunnlaget er det innhentet uttalelser fra Fylkeskommunen (datert 18.8.2015), Fylkesmannen (datert 28.8.2015) og Statens Vegvesen (datert 13.7.2015). Fylkeskommunen som fastslår at de ikke vil ha avgjørende merknader til søknaden. Fylkesmannen uttaler at kommunen etterkommer departementets krav til egengodkjenning ved å fjerne de 4 boligtomtene i øst. *Fylkesmannen og fylkeskommunen ber imidlertid om at oppdaterte plandokumenter, med bestemmelser som hjemler tiltaket, oversendes på nytt for gjennomgang før kommunestyret fatter endelig planvedtak.*

Komplett saksfremstilling med henvisning til alle innkomne uttalelser og innspill vedlegges planforslaget:

Vedlegg 1:

Møtebok Kommunestyret _ Kommunens saksfremstilling til Hovedutvalget og kommunestyrets behandling og vedtak av reguleringsplanen den 10.12.2009, sak; 159/09.

Vedlegg 2.1:

Referat fra meklingsmøte 9.2.2010- Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

Vedlegg 2.2:

Møtebok- Hovedutvalg for forvaltning-Meklingsresultat.

Vedlegg 2.3:

Oversendelse av reguleringsplan for endelig avgjørelse til Miljøverndepartementet. Frøya Kommune 20.5.2010.

Vedlegg 2.4:

Oversendelse av reguleringsplan for endelig avgjørelse til Miljøverndepartementet. Fylkesmannen i Sør- Trøndelag 28.6.2010.

Vedlegg 2.5:

Det Kongelige miljøverndepartementet, 21. 6.2011- Vedtak- innsigelse til reguleringsplan for del av gnr. 16 bnr 2, Kverva.

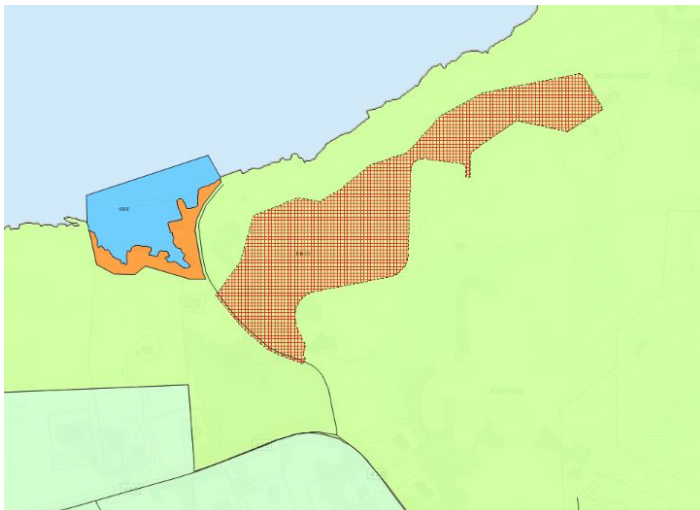
Planstatus og rammebetingelser

Området er i dag omfattet av kommuneplan for Frøya, ikrafttredelsesdato 26.5.2011.

Arealbruksstatus nåværende; Landbruk-, natur-, og friluftformål samt reindrift.

Planområdet er i kommuneplanen avsatt til byggeområde bolig (UB 13), der søknadspliktige tiltak ikke kan iverksettes før området inngår i en detaljreguleringsplan (hensynssone- område båndlagt i påvente av reguleringsplanlegging). Jfr. KP § 2 avsnitt d). 13 og § 4.1.2.

Tilstøtende areal nord- vest for planområdet er i kommuneplanen avsatt til småbåthavn.

Området er ut over dette ikke regulert. Regulerte områder i nærheten er Sørskaget, Måsøvalen (ikrafttredelsesdato 23.6.2011) og Holahaugen Boligområde (ikrafttredelsesdato 24.6.2010).

Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold.

Planområdet ligger på Kverva og er ca. 15.1 daa stort og ligger innenfor eiendomsgrensene til gnr. 16, bnr. 2 og er eid av Gustav Witzøe. Eiendommen areal er ca. 184,2 daa. Denne teigen utgjør sammen med gnr. 16, bnr. 1 og 3 en landbrukseiendom på noe over 3000 daa, av dette ca 23 daa dyrka mark.

Planområdet ligger nord- nordøst for tunet på eiendommen og strekker seg fra kote 0.0 til kote 18.0 Området ligger i et flatlendt kystsonelandskap, med hovedsakelig lavproduktivt areal/ grunnlendt mark med fjell i dagen.

Området er knyttet til Nordskag oppvekstsenter med barnehage og skole for 1. – 7. trinn og Sistranda skole for 8.- 10. trinn. Andre sentrumsfunksjoner ligger på Sistranda, ca. 2 mil østover.

Adkomsten vil skje via Fv 410 (med ÅDT ca. 330) og ca. 200 meter langs eksisterende privat vei. Den private vegen benyttes i dag frem til gårdsbruket på gnr 16 bnr 2 samt til sjøhus/ moloanlegg og en tomt for et forsamlingslokale (gnr 16 bnr 46).

Statens Vegvesen opplyser at Fv 410 har 50 km/t som fartsgrense og at det på den private vegen regnes 30 km/t som fartsgrense.

Det er ikke gjennomført geotekniske undersøkelser i planområdet. Geologien og topografien området tilsier at det ikke er rasutsatt.

Beskrivelse av planforslaget

Tiltakshavers formål er å bygge en frittliggende bolig, med representasjonsfunksjoner. Forslag til reguleringsplan legger derfor opp til å endre nåværende arealbruk (LNFR) til boligformål, kjøreveg og grøntstruktur.

Arealfordeling innenfor planområdet:

Bebyggelse og anlegg; Bolig	9.10 daa
Samferdsel og teknisk infrastruktur; kjøreveg	1.10 daa
Grøntstruktur;	
- Naturområde	4.75 daa
- Turveg	0.15 daa

Areal planområdet 15.1 daa

Planlagt bebyggelse

Foreslått bebyggelse består av enebolig/ generasjonsbolig med tilhørende garasje/ uthus. Huset skal være familiens primære bolig, men også ivareta en utvidet funksjon med hensyn til besøkende.

Boligen er organisert over tre plan; Alle hovedfunksjoner er på hovedplanet, på nivå med atkomst og parkering. Underetasjen, som er delvis innskutt i terrenget, inneholder diverse fasiliteter samt tekniske rom. Overetasjen er primært tiltenkt bruk i forbindelse med arrangementer/ besøk/ representasjon. Det er av betydning for familien at alle funksjoner samles under «samme tak».

Tilknytning og samspill med eksisterende hus og anlegg vektlegges, det vil si at familien ønsker at det det nye huset skal høre til og være en del av «Kverva», i samspill med det eksisterende bygningsmiljøet. Den nye boligen må derfor ha nødvendig distanse og uavhengighet med hensyn til bruk og identitet, samtidig som tilhørigheten skal være lesbar i situasjonen.

Arkitektonisk er det valgt et tilpassende uttrykk mht. materialbruk, form og proporsjoner. Det store volumet er underdelt i smalere fløyer, med gavler og høyder med referanse til historisk bebyggelse i Trøndelag. Det er ikke ønskelig med et kontrasterende modernistisk formspråk.

Huset plasseres i le vest for kollen, tilbaketrukket i forhold til sjøen og med avstand til gamle hovedhuset. Høydeplassering er gitt med utgangspunkt i husets hovedplan som forholder seg til et naturlig terrengnivå ved foten av kollen der atkomstveien kommer inn fra syd (C+15). Ved å etablere en gårdsplass og inngang situasjon på dette nivået, skapes en skjermet situasjon som gir huset en tilbaketrukket karakter sett fra syd. Masseuttak vil all hovedsak være begrenset til husets grunnriss, det vil si husets underetasje og i forbindelse med etablering av uteoppholdsplasser i direkte tilknytning til boligens oppholdsrom.

Utnyttelse og høyder

Boligbebyggelsen oppføres med inntil 3 etasjer. Største høyde (C+25) skal være underordnet høyeste punkt på kollen vest for byggetomta (C+ 27.0). Husets hovedplan, med adkomst fra gårdsplassen mot syd, antas å ligge på ca. C+ 15.0 og husets nedre plan (underetasje) på ca. C+10.

Bebyggelsen er antatt å utgjøre et areal på inntil. 2000 BRA, inklusive uthus og garasje, basert på et fotavtrykk av boligmassen på ca. 1000 m² BYA. Netto tomt som grunnlag for beregnet grad av utnyttelse utgjør 9,1 daa. Grad av utnyttelse er satt til 15 % BYA.

Parkering

Parkeringsdekning forutsettes tilfredsstilt ihht. gjeldende p- norm. Det er avsatt plass for 3 biler i innvendig garasje.

Uteoppholdsarealer

Beliggenhet og tomtestørrelse tilsier at det er gode uteoppholdsarealer på terreng, både i omfang og kvalitet.

Tilgjengelighet

Tilgjengelighetskrav forutsettes tilfredsstilt ihht. Teknisk forskrift.

Infrastruktur

Planforslaget medfører endringer i etablert infrastruktur. Adkomst til boligen skjer via ny vei fra eksisterende privat vei som går frem til gårdsbruket/ strandsonen. Eksisterende privat vei benyttes som kjørevei til småbåtanlegget. Det reguleres ikke inn fortau frem til boligene.

Statens vegvesen gav i september 2007 i forbindelse med avslått dispensasjonssøknad (sak 44/08) utvidet bruk av avkjørsel fra Fv 410 til to tomter.

Privat veg ned til småbåthavna reguleres i samsvar med eksisterende forhold på vegen. Adkomstvei til den nye boligen reguleres med 4 meters bredde.

Boligen er forutsatt tilgang til eksisterende havneanlegg og sjøhus. På plankartet er det foreslått en regulert gangforbindelse (Turveg) som legger til rette for opparbeidelse som sikrer tilfredsstillende tilgjengelighet til båthavna.

Bebyggelsen vil knytte seg til offentlig drikkevannsledning i området. Overflatevann ledes til terreng. Det etableres privat avløpsanlegg. Plan for avløp må foreligge ved søknad om rammetillatelse.

Energiforsyning til boligen må vurderes i forbindelse med byggesøknad. Muligheten for bruk av grunnvarme er til stede. Behovet for nettstasjon og plassering av nettlinjor vil bli drøftet med Trønderenergi.

Virkninger av planforslaget

Tidligere har det på gnr. 16 bnr 2 vært en handelsstasjon og flere eksisterende bygninger er knyttet til denne virksomheten. Miljøet er søkt opprettholdt ved at det i de senere år er gjennomført istandsettelse på en del av bygningene.

I kommuneplanen er det lagt føringer for et 35 meter bredt belte i strandsonen. Arealet i dette beltet er foreslått regulert med formål Grøntstruktur _Naturområde som følge av at formålet «småbåthavn» utgår. Hvis arealet ikke medtas i planen, vil det nåværende areaformål (NLFR) være gjeldende. Dette anses ikke som hensiktsmessig ettersom planens intensjon er å samle bebyggelsen tilhørende «Kverva». Arealet forholder seg til den delen av strandlinja der det fra tidligere er gjort inngrep, og som det vil være naturlig å opparbeide/ tilbakeføre slik at det etableres en sammenheng og tilknytning mellom eksisterende småbåthavn, den nye boligen og det opprinnelige gårdsbruket. Formålet skal sikre allmenn tilgjengelighet/ ferdsel i det flatere partiet mot strandsonen, samtidig som det gis rom for opparbeidelse av en gang forbindelse mellom boligen og småbåthavna (Grøntstruktur_ Turveg).

Sammenlignet med planforslaget som ble vedtatt av kommunestyret i 2009, er konsekvensene av forslaget vesentlig redusert som følge av foreslåtte endringer;

- Antall frittliggende tomter/ boliger det legges til rette for er redusert fra 6 til kun 1.
- Innsigelsen forholder seg til de 4 tomtene øst i planområdet. Disse er tatt ut av planen.
- Bebyggelsen er trukke tilbake fra sjøen, og ligger bakenfor eksisterende inngrep i strandsonen (eksisterende havneanlegg), og med sterkere tilknytning til eksisterende bebyggelse slik at det omsluttende kystlandskapet i mindre grad berøres.
- Terrenginngrep i forbindelse med opparbeiding av vei og annen infrastruktur reduseres betraktelig.

Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. Sør- Trøndelag fylkeskommune har meddelt at det er nødvendig å foreta en påvisningsundersøkelse med henblikk på automatisk fredete kulturminner i området. Forslagstiller legger opp til en avtale om gjennomføring etter at planforslaget er sendt inn. Utover dette må det varsles om funn i forbindelse med framtidig opparbeiding av området (aktsomhetsplikten etter § 8 i kulturminneloven).

Det er ingen risiko- og sårbarhetsforhold som tilsier at det må settes inn spesielle avbøtende tiltak. Når det gjelder ROS analyse, kan vi ikke se at det er nye forhold som er kommet til etter høringen i 2009.

Det forventes ikke vesentlige konsekvenser i anleggsfasen (støy, trafikkbelastning med mer).

Det legges til grunn for planbeskrivelsen at forholdet til naturmangfoldloven og spørsmålet om bygging i 100- metersbeltet er vurdert etter de prinsipper og hensyn som fremgår av statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen gjennom utarbeidelse av ny kommuneplan som er vedtatt etter at planen var til offentlig ettersyn i 2009.

.....

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Arthur Gipling
Arkivsaksnr.: 15/1134

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

HØRING OM EIENDOMSBESKATNING AV ARBEIDSMASKINER MV. I VERK OG BRUK

Vedtak:

Alternativ 1:

Frøya kommune viser til Finansdepartementets høringsnotat av 18.06.2015, og avgir følgende høringsuttalelse:

Frøya kommunes primære standpunkt er at en endring av eiendomsskatteloven slik som beskrevet i høringsnotat fra Finansdepartementet ikke kan støttes. Kommunens syn begrunnes slik:

- En omlegging som beskrevet medfører betydelige bortfall i inntekter for kommunene. For Frøya kommune sitt vedkommende medfører endret regelverk et inntektsbortfall på ca. 1,1 millioner.
- Inntektsbortfallet er ikke foreslått finansiert. Det innebærer at kommunene må redusere sine utgifter gjennom kutt i tjenesteproduksjonen.
- Grensesnittet mellom hva som skal inngå i skattegrunnlaget og hva som ikke skal inngå oppleves lite gjennomtenkt, og kan virke konkurransevridende.
 - Vannkraftanlegg skal betale skatt som i dag, mens det ut fra forslaget ser ut som vindkraftanlegg i det vesentlige fritas for beskatning
 - Overføringslinjer for elektrisk kraft inngår i skattegrunnlaget, mens overføringslinjer for data fritas.

Frøya kommunes sekundære standpunkt er at iverksettelse av den nye ordningen må utsettes inntil:

- Kommunene som rammes av endringen i form av lavere inntekt fra eiendomsskatt blir kompensert gjennom økte overføringer fra staten.
- Det gis en grundigere gjennomgang og avklaring på hvilken metode som skal benyttes for å avgrense hva som skal inngå i skattegrunnlaget for dagens "verk og bruk", og hva som skal trekkes ut. Særlig bør det nye regelverket avklare den eiendomsskatterettslige stillingen til vindkraftverk, samt ulike overføringslinjer.

Alternativ 2:

Frøya kommune viser til Finansdepartementets høringsnotat av 18.6.2015, og avgir følgende høringsuttalelse:

Frøya kommune støtter departementets forslag om at arbeidsmaskiner m.v. i verk og bruk skal trekkes ut av grunnlaget for beregning av eiendomsskatt.

Det nye regelverket må avklare hvilken metode som skal benyttes for å avgrense hva som skal inngå i skattegrunnlaget for dagens ”verk og bruk”, og hva som skal trekkes ut. Særlig bør det nye regelverket avklare den eiendomsskatterettslige stillingen til vindkraftverk, samt ulike overføringslinjer.

Vedlegg:

- Finansdepartementets høringsnotat
- Høringsuttalelse KS
- Svar på Frøya kommune sin søknad om utsettelse av høringsfristen
- Høringsuttalelse Nettverk fjord- og kystkommuner (NFKK)
- Høringsuttalelse Landssammenslutninga av Norske Vindkraftkommuner (LNVK)
- Liste over selskap med eiendomsskatt 2015
- Svar på spørreskjema eiendomsskatteinntekter fra verk og bruk til KS

Saksopplysninger:

Frøya kommunestyre vedtok i sak 00/2328 å innføre eiendomsskatt på verker og bruk fra og med skatteåret 2000, med hjemmel i Lov om eiendomsskatt til kommunene av 6. juni 1975 nr. 29 §§ 2 og 3. Skattetakstnemnda foretok i 2011 en ny taksering av verker og bruk som gjelder for perioden 2012 – 2022. Norkart Geoservice AS (i dag Eskin AS) ble innleid som profesjonell part til å forestå taksering av de største bedriftene samt anlegg i sjø.

I likhet med mange andre kommuner og etter råd fra Norkart Geoservice AS, valgte skattetakstnemnda å holde produksjonsutstyr og installasjoner utenfor i beregningen av grunnlaget for eiendomsskatt. Dette ble gjort med bakgrunn i omfanget av tidligere klager på taksering av produksjonsutstyr samt hvorvidt installasjoner og arbeidsmaskiner mv. skal anses å inngå i eiendomsskattegrunnlaget, beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering, hvor flere faktorer skal hensyntas. Etter rettspraksis skal det særlig legges vekt på hvor integrert arbeidsmaskinene mv. er, omkostningene ved eventuelt å flytte disse og mulighetene for alternativ bruk av bygningene. Gjeldende regel og praksis om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. har blitt kritisert fra ulikt hold. Det anføres at det er vanskelig å forholde seg til regelverket både for kommunene og de eiendomsskattepliktige. Vanskelighetene knytter seg både til regelens skjønnsmessige innhold, og manglende forutsigbarhet knyttet til praktiseringen av regelen.

Utskrivningsgrunnlaget på eiendomsskatt utgjør i dag en årlig inntekt for Frøya kommune på kr 3.944.877,-

Departementet foreslår å endre reglene om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk. Endringene som foreslås skal gi bedre forutberegnelighet for skattyter og ligningsmyndighetene, samtidig som den vil innebære en betydelig en lettelse i skattebyrden for mange industrielle bedrifter.

Høringsuttalelsen er et resultat av at regjeringen i Sundvolden-erklæringen ga uttrykk for et ønske om å fjerne eiendomsskatten på maskiner. Bakgrunnen er at dagens regelverk oppleves som

uforutsigbare og byr på vanskelige skjønnsmessige vurderinger for ligningsmyndighetene. Dette har resultert i en rekke klagesaker og tvister i rettssystemet.

Finansdepartementets forslag:

I forslaget fra Finansdepartementets presenteres det to ulike forslag til endringer i eiendomsskattereglene:

1. Frita produksjonsutstyr og – installasjoner fra eiendomsbeskatning, men beholde verk og bruk som eget avskrivningsalternativ. I dette alternativet er det gjort anslag på at Frøya kommune får en inntektsreduksjon i eiendomsskatt på ca. kr 1.100.000,-
2. Fjerne verk og bruk som egen kategori i eiendomsskatten.
Etter det første alternativet fjernes produksjonsutstyr og -installasjoner fra eiendomsskattegrunnlaget. Verk og bruk beholdes i midlertid som et selvstendig utskrivningsgrunnlag. Alternativ to foreslår å fjerne verk og bruk som egen kategori i eiendomsskatten. Verk og bruk vil etter dette alternativet bli skattlagt som alminnelig næringseiendom.
Dette alternativet betyr at Frøya kommune vil måtte innføre eiendomsskatt på all næringseiendom i kommunen.

Departementet har ikke tatt stilling til alternativene, og avventer en nærmere vurdering til høringsrunden er avsluttet.

Ingen av de foreslåtte endringene vil påvirke eiendomsskatten som utskrives på vannkraftanlegg. Vannkraftanlegg er omfattet av begrepet "verk og bruk" i eiendomsskatteloven, men følger andre verdsettelsesregler basert på anleggets avkastning. Eiendomsskatt som utskrives på vindkraftanlegg er omfattet av forslaget.

Departementet har ikke lagt frem forslag til ikrafttredelsestidspunkt, men vil ta stilling til dette etter at høringsrunden er avsluttet.

Provenyvirkningene av endringene i eiendomsbeskatning er ikke vurdert av departementet, men det pekes på at det vil kunne gi betydelige skattelettelser for industrielle bedrifter, herunder også vindkraftanlegg.

I likhet med flere andre kommuner, så har det ikke vært mulig for Frøya kommune å overholde fristen for gi en høringsuttalelse siden høringsperioden er avholdt i en periode med utstrakt ferieavvikling. Med bakgrunn i dette sendte Frøya kommune en søknad til Finansdepartementet om utsettelse av høringsfristen. Søknad om utsettelse av høringsfrist til 24.09.2015 ble innvilget.

Frøya kommune har den 24.06.2015 gitt en tilbakemelding til KS og redegjort for effekten av lovforslaget. 222 kommuner andre kommuner har også gjort dette, og KS har med bakgrunn i dette gitt en høringsuttalelse til lovforslaget.

Sak:12/388

18.06.2015

Høringsnotat - Eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk

Innhold

1	Innledning og sammendrag	3
2	Gjeldende rett	6
2.1	Nærmere om begrepet ”verk og bruk”	7
2.2	Arbeidsmaskiner mv. i ”verk og bruk”	9
2.3	Verdsettelse.....	12
2.4	Næringseiendom	14
2.5	Differensiert eiendomsskattesats.....	15
2.6	Vannkraftanlegg.....	15
3	Vurderinger og forslag	16
3.1	Behov for endring av bestemmelsen om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk	16
3.2	Alternativ 1: Produksjonsutstyr og -installasjoner skal ikke eiendomsbeskattes.....	18
3.3	Vurdering av om avgrensningen av eiendomsskattegrunnlaget bør baseres på plassering i skattemessig saldogruppe	22
3.4	Nærmere om produksjonsutstyret og -installasjonene.....	25
3.5	Alternativ 2: Fjerne verk og bruk som en egen kategori i eiendomsskatten med den følge at slike anlegg skattlegges som alminnelig næringseiendom	27
3.5.1	Eiendomsskattegrunnlaget	28
3.5.2	Verdsettelse	29
3.5.3	Utskrivingsalternativer	30
3.5.4	Differensiert eiendomsskattesats	31
4	Økonomiske og administrative konsekvenser.....	31
5	Ikrafttreddelse og overgangsregel	33
6	Lovforslag.....	34

1 INNLEDNING OG SAMMENDRAG

I Sundvolden-erklæringen har regjeringen gitt uttrykk for et ønske om å fjerne eiendomsskatten på maskiner. I tråd med dette sender departementet nå på høring forslag til endringer i regelen om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk. Endringene som foreslås vil gi bedre forutberegnelighet ved utskrivningen av eiendomsskatt både for kommunene og de eiendomsskattepliktige, og samtidig innebære en betydelig lettelse i skattebyrden for mange bedrifter. Motsatsen er en betydelig reduksjon i mange kommuners eiendomsskatteinntekter.

Eiendomsskatt er en skatt som kan skrives ut på fast eiendom. Utgangspunktet i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (eiendomsskattelova) er derfor at løsøre ikke skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget. For næringseiendommer kategorisert som "verk og bruk", skal imidlertid arbeidsmaskiner mv. medtas i grunnlaget når de anses å være "ein part av sjølve føretaket". Regelen har blitt videreutviklet gjennom rettspraksis, og er grunnlaget for at det på verk og bruk kan illegges eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. som anses å være en integrert del av den faste eiendommen. For andre næringseiendommer enn verk og bruk skrives det ikke ut eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv.

Med arbeidsmaskiner menes i denne sammenhengen alle maskiner som er installert for å betjene produksjonen/virksomheten. Likestilt med arbeidsmaskiner er «tilhørsle og ting som kan setjast i klasse med slikt». Nedenfor omtales dette samlet som «arbeidsmaskiner mv.».

Hvorvidt arbeidsmaskiner mv. skal anses å inngå i eiendomsskattegrunnlaget, beror på en skjønnsmessig helhetsvurdering, hvor flere faktorer skal hensyntas. Etter rettspraksis skal det særlig legges vekt på hvor integrert arbeidsmaskinene mv. er, omkostningene ved eventuelt å flytte disse og mulighetene for alternativ bruk av bygningene.

Regelen om arbeidsmaskiner mv. får ikke anvendelse på kraftverk. Grunnen til dette er at verdsettelsen av slike verk og bruk baseres på skattemessig formuesverdi etter særskilte regler i skatteloven. Med kraftverk siktes det her til vannkraftanlegg. Vindkraftanlegg følger de alminnelige verdsettelsesreglene, og regelen om arbeidsmaskiner mv. kommer derfor til anvendelse på denne typen anlegg.

Gjeldende regel og praksis om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. har blitt kritisert fra ulikt hold. Det anføres at det er vanskelig å forholde seg til regelverket både for kommunene og de eiendomsskattepliktige. Vanskelighetene knytter seg både til regelens skjønnsmessige innhold, og manglende forutsigbarhet knyttet til praktiseringen av regelen. På den annen side har det blitt anført at arbeidsmaskiner mv. som er tilstrekkelig integrert i verk og bruk, utgjør en del av det faste anlegget, og at en endring av regelen vil innebære at man endrer en mer enn 100-årig praksis om definisjonen av verk og bruk i eiendomsskattesammenheng.

Departementet presenterer i dette høringsnotatet to alternative forslag til endring av regelen om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk. I forslaget til nye regler gjøres det bruk av begrepet «produksjonsutstyr og –installasjoner».

Alternativ 1 fritar produksjonsutstyr og –installasjoner fra eiendomsbeskatning, men beholder verk og bruk som et selvstendig utskrivingsalternativ. Alternativ 2 fjerner verk og bruk som en egen kategori i eiendomsskatten. Etter dette alternativet foreslås slike anlegg skattlagt som alminnelig næringseiendom. Reglene i § 4 annet ledd tredje og fjerde punktum, som definerer eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk, vil bli overflødige og foreslås opphevet. Alternativ 2 innebærer også andre endringer i eiendomsbeskatningen av anlegg som etter gjeldende rett er å anse som verk og bruk, herunder endring av verdsettelsesreglene. Ingen av alternativene medfører endringer i eiendomsbeskatningen av vannkraftanlegg.

Begge alternativer utjevner den ulikheten det er i grunnlaget for utskriving av eiendomsskatt mellom verk og bruk og annen næringseiendom. Sistnevnte har normalt ikke arbeidsmaskiner mv. som inngår som en del av den faste eiendommen, da slike maskiner mv. regelmessig ikke er en nødvendig innsatsfaktor i den virksomheten som utøves. Ved at produksjonsutstyr og –installasjoner holdes utenfor eiendomsskattegrunnlaget, vil verk og bruk utenom vannkraftanlegg få et lavere eiendomsskattegrunnlag enn etter dagens rettstilstand, og dermed et grunnlag for utskriving av eiendomsskatt som i prinsippet er sammenfallende med grunnlaget for annen næringseiendom.

Begge alternativene vil forenkle dagens regelverk og medføre bedre forutsigbarhet ved utskrivingen av eiendomsskatt på verk og bruk. I tillegg innebærer de lettelser i eiendomsbeskatningen av verk og bruk.

Departementet har ikke tatt stilling til hvilket alternativ som eventuelt bør erstatte dagens regel, men vil foreta en nærmere vurdering av dette etter høringsrunden. Det eksisterende statistikkgrunnlaget gir ikke et godt grunnlag for å beregne provenyvirkningene av å fjerne dagens regel om inkludering av arbeidsmaskiner mv. Det er likevel på det rene at store industrianlegg vil få betydelige skattelettelser som følge av forslaget. Dette motsvares av et betydelig inntektsbortfall for vertskommunene. Departementet legger til grunn at man gjennom høringen vil få bedre oversikt over de økonomiske konsekvensene av forslagene.

Også vannkraftanlegg anses som «verk og bruk» etter eieendomsskattelova, men følger særskilte regler mht. verdsettelsen. Eiendomsskatt for vannkraftanlegg beregnes på grunnlag av anleggets avkastning. Alle typer arbeidsmaskiner mv. inngår i grunnlaget, uten at det sondres mellom integrerte og ikke-integrerte maskiner. Departementet foreslår ingen endringer i reglene om eiendomsskatt på vannkraftanlegg.

2 GJELDENE RETT

Eiendomsskatt er en frivillig kommunal skatt på fast eiendom. Kommunestyret avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen.

Eigedomsskattelova angir en rekke alternativer med hensyn til hvilke typer eiendom utskrivingsgrunnlaget for eiendomsskatt skal omfatte. Det kan for eksempel skrives ut eiendomsskatt på all fast eiendom i kommunen, eller bare på verk og bruk og annen næringseiendom. Innenfor det utskrivingsalternativet som er valgt regulerer eigedomsskattelova § 4 grunnlaget for utskriving av eiendomsskatt. Bestemmelsens første og annet ledd lyder:

«Eigedomsskatt vert skriven ut på dei faste eigedomane ut frå tilhøva den 1. januar i skatteåret.

Til faste eigedomar vert rekna bygningar og tomt som høyrer til, huslause grunnstykke som hagar, lykkjer, vassfall, laste-, opplags- eller arbeidstomter, bryggjer og liknande og likeeins verk og bruk og annan næringseigedom. Til verk og bruk vert m.a. rekna fabrikkar, sagbruk, møllebruk, skipsvervar, industrielle verk, og likeeins gruver, steinbrot, fiskevær, saltehus, lenser, utbygde vassfall og vassfallstykke, demningsverk, losse- og lasteplassar og liknande arbeids- og driftsstader. Bygningar og anlegg skal reknast saman med verket eller bruket når dei høyrer til eller trengst til verksdrifta. Arbeidsmaskinar og tilhøyrsløse og ting som kan setjast i klasse med slikt, skal derimot ikkje reknast med utan tingen er ein part av sjølvføretaket. Til annan næringseigedom vert rekna til dømes kontorlokale, parkeringshus, butikk, varelager, hotell, serveringsstad med vidare.»

I første ledd slår bestemmelsen fast det grunnleggende utgangspunktet, at eiendomsskatt kan skrives ut på fast eiendom. Annet ledd gir eksempler på hva som skal anses som fast eiendom og angir vilkårene for å inkludere arbeidsmaskiner mv. Med unntak for en spesialregel i § 4 tredje ledd vedrørende oppdrettsanlegg,

inneholder loven ingen nærmere presisering av omfanget av eiendomsskattegrunnlaget.

Fram til vedtakelsen av eignedomsskattelova i 1975 var eiendomsskatten regulert i den alminnelige skattelovgivningen, dvs. i lov 18. august 1911 nr. 8 (landskatteloven) og lov 18. august 1911 nr. 9 (byskatteloven). Det framgår av forarbeidene til eignedomsskattelova, Ot.prp. nr. 44 (1974-1975), at lovens § 4 svarer til bestemmelser i landskatteloven § 8 første til fjerde ledd og byskatteloven § 3. Ut over dette er ikke bestemmelsen kommentert i eignedomsskattelovas forarbeider. Rettspraksis fra de tidligere lovbestemmelsene er derfor fortsatt relevant.

2.1 Nærmere om begrepet "verk og bruk"

Eignedomsskattelova opererer med to typer næringseiendom; «verk og bruk» og annen næringseiendom. Eignedomsskattelova gir ingen definisjon av begrepet "verk og bruk", men i § 4 annet ledd annet punktum er det gitt noen eksempler på eiendommer som skal anses som verk og bruk:

"Til verk og bruk vert m.a. rekna fabrikkar, sagbruk, møllebruk, skipsvervar, industrielle verk, og likeeins gruver, steinbrot, fiskevær, saltehus, lenser, utbygde vassfall og vassfallstykke, demningsverk, losse- og lasteplassar og liknande arbeids- og driftstader."

I forbindelse med innføringen av kategorien annen næringseiendom har Finansdepartementet i Prop. 1 LS (2010-2011) punkt 14.2 uttalt følgende om begrepet verk og bruk:

"Oppregningen er ikke ment å være uttømmende, jf. uttrykket "m.a.". Det er gjennom langvarig retts- og forvaltningspraksis lagt til grunn at begrepet "verk og bruk" primært omfatter eiendom tilhørende foretak av en viss størrelse som bedriver industriell virksomhet med sikte på framstilling av i første rekke materielle gjenstander. Et kraftverk anses imidlertid også som et "verk og bruk" etter eignedomsskattelova. Tjenesteytende virksomhet, som for eksempel handelsbedrifter,

kontorbygg, hoteller, serveringssteder mv., har tradisjonelt ikke vært ansett som "verk og bruk" etter eiendomsskattelova. Driftsdelen av jord- og skogbruk er generelt unntatt fra eiendomsskatt (unntatt våningshus), jf. eiendomsskattelova § 5 bokstav h, og skal således heller ikke anses som "verk og bruk". Senere rettspraksis har foretatt enkelte sondringer mellom såkalt "tjenesteytende virksomhet", og "verk og bruk" i tradisjonell forstand. Grensedragningen er ikke klar, hvilket Høyesteretts dom i Rt. 2002 s. 94 illustrerer. Høyesterett kom her til at Nesset kommune hadde hjemmel til å skrive ut eiendomsskatt på Telenors anlegg for fasttelefoni i kommunen. Som representant for flertallet uttalte førstvoterende om dette:

"I Kvitsøydommen sies det at "tjenesteytende virksomheter, f.eks. handelsbedrifter, kontorbygg eller varelagre, blir ikke verk og bruk etter eiendomsskatteloven..." Jeg er – som også partene i saken – enig i at de eksemplene som er nevnt her, faller utenfor begrepet verk og bruk, på samme måte som også hoteller, bevertningssteder mv. faller utenfor. Om det dermed er riktig å si at "tjenesteytende virksomhet" generelt faller utenfor, kan sees som et terminologisk spørsmål. Men ut fra hva jeg oppfatter som vanlig språkbruk, anser jeg det nok som naturlig å betegne slikt som lenser og losse- og lasteplasser som steder der det drives tjenesteyting. Begrepet tjenesteyting er imidlertid ikke avgjørende etter lovtekst og forarbeider, og jeg ser ikke grunn til å gå inn på det."

Den nærmere grensedragningen mellom "verk og bruk" og annen type næringseiendom, vil derfor i mange tilfeller måtte avgjøres konkret. Det er derfor ikke mulig å gi en uttømmende redegjørelse for hvilke eiendomstyper som faller innenfor og hvilke som faller utenfor begrepet "verk og bruk".

Verk og bruk omfatter altså i utgangspunktet eiendom tilknyttet produksjonsvirksomhet. I rettspraksis har det vært stilt opp et vilkår om at virksomheten må være av et visst omfang. Sentralt står fabrikker, industrielle anlegg og andre virksomheter som driver produksjon av fysiske gjenstander. Det er imidlertid klart at også anlegg for produksjon av elektrisitet er omfattet av begrepet. I rettspraksis har det blitt sondret mellom de egentlige industrielle verk og de såkalte uegentlige verk og bruk. De

egentlige industrielle verk tar sikte på å fremstille produkter (materielle eller immaterielle). Som uegentlige verk og bruk regnes anlegg hvor det ikke drives produksjon, men hvor anlegget i stedet virker som innsatsfaktor i annen virksomhet. Dette gjelder for eksempel en kai eller en losseplass. Verk og bruk er dermed en uensartet gruppe, og omfatter for eksempel så ulike virksomheter som industri, sandtak og teleanlegg.

2.2 Arbeidsmaskiner mv. i ”verk og bruk”

Det framgår av eideomsskattelova § 4 annet ledd fjerde punktum, at «arbeidsmaskinar og tilhøyrslle og ting som kan setjast i klasse med slikt» i verk og bruk skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget når ”tingen er ein part av sjølve føretaket”.

Ved vedtakelsen av regelen om arbeidsmaskiner mv. i skattelovene av 1911 ble det lagt til grunn at det fantes to typer maskiner, kraftmaskiner og arbeidsmaskiner.

Arbeidsmaskinene var ledd i selve produksjonen, mens kraftmaskinene forskynte arbeidsmaskinene mv. med kraft. Uttrykket «tilhøyrslle» omfatter innretninger forbundet med produksjonsmaskinene som rør, skinner, transportbånd, tanker og kar. «Ting som kan setjast i klasse med slikt» omfatter produksjonsinnretninger som det teknisk sett ikke er naturleg å omtale som maskiner, men som utfører oppgaver i produksjonen på linje med en maskin. Eksempler er ovner, sager, presser og kraner. Det har ingen eiendomsskattemessig betydning om en gjenstand karakteriseres som henholdsvis, arbeidsmaskin, tilbehør eller ting som kan settes i klasse med slikt. Det har derfor i praksis ikke vært behov for å skille mellom disse. Begrepet «arbeidsmaskinar og tilhøyrslle og ting som kan setjast i klasse med slikt» har vært undergitt en vid fortolkning i rettspraksis.

Det kan i noen tilfeller være vanskelig å avgjøre om en gjenstand utgjør en del av selve den faste eiendommen, eller en arbeidsmaskin mv. som må være integrert i den faste eiendommen for å kunne eiendomsbeskattes. Integrerte arbeidsmaskiner mv. eiendomsbeskattes imidlertid på lik linje med den faste eiendommen de er integrert i.

Det er derfor i det enkelte tilfellet heller ikke behov for å avklare om gjenstanden er å anse som en del av selve den faste eiendommen, eller som en arbeidsmaskin mv. som er integrert i denne.

Det er en forutsetning for eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv. at de er «ein part av sjølve føretaket». Det er slått fast i rettspraksis at «sjølve føretaket» i denne sammenheng refererer til den faste eiendommen.

Lovbestemmelsen om arbeidsmaskiner mv. er generell og gir begrensede anvisninger for de mange typetilfellene som finnes i praksis. De nærmere retningslinjer for lovtolkningen har blitt trukket opp gjennom rettspraksis over et tidsrom på over 100 år. I praksis har en lagt særlig vekt på hvor *integrert* tilbehøret er i bygget, hvilke kostnader som vil påløpe ved fjerning eller flytting av utstyret, og mulighetene for alternativ bruk av bygget uten maskinene mv. Det foreligger mange rettsavgjørelser som omhandler en rekke ulike typetilfeller, og hvor det nærmere innholdet i vilkåret er blitt videreutviklet og presisert. Etter hvert som næringslivet har utviklet seg med bruk av andre og flere typer maskiner og teknisk tilbehør mv., har det stadig oppstått nye spørsmål om grensen for eiendomsskatt på maskiner og annet tilbehør til verk og bruk. Rettspraksis har forsøkt å trekke opp generelle prinsipper for tolkningen av bestemmelsen, men avgjørelsen vil alltid være knyttet til det konkrete saksforholdet. Dette gjør at rettspraksis ikke alltid vil gi veiledning i tilfeller som ikke tidligere er behandlet av domstolene.

I Rt. 1934 s. 465, som gjaldt eiendomsbeskatningen av maskiner tilknyttet virksomheten i A/S Rjukanfos, uttalte retten at:

”arbeidsmaskiner maa antas at utgjøre en integrerende del av anlegget i alle tilfeller, hvor maskiner og anlegg ikke kan skilles fra hverandre uten økonomiske ofre, som fra et forretningsmessig synspunkt maa betegnes som uforholdsmessige. I slike tilfeller kan maskiner og anlegg i økonomisk eller forretningsmessig henseende betraktes som en enhet, hvilket synes at danne et naturlig grunnlag for en likeartet behandling i

skatterettslig henseende". Videre ble det uttalt at: "Det maa saaledes nødvendigvis bero paa en skjønnsmessig vurdering i hvert enkelt tilfelle om samhörigheten mellem maskiner og anlegg er av saadan art og styrke som nevnt. Det maa herunder efter min mening blandt annet komme i betraktning hvilke formaal anlegget og bedriften har, og i hvilken grad vedkommende maskiner bidrar til at opnaa disse formaal."

Det ble ogsaa uttalt at "Man maa ogsaa se hen til hvilke følger en slik fjernelse kan faa for en bedrift som er knyttet til anlegget, og for den økonomiske utnyttelse av de bygninger eller andre faste anlegg som vedkommende maskiner er blitt fjernet fra."

Spørsmålet om eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner har i den senere tid blant annet vært til behandling i Rt. 1999 s. 369 flg. (Böckmann-dommen). Saken gjaldt eiendomsbeskatning av maskiner i tre produksjonslinjer for isolerglass. Bygningen var oppført med sikte på den isolerglassproduksjonen som foregikk i bygget, men lot seg bygningsmessig ogsaa tilpasse annen produksjon. Lagmannsretten hadde lagt vekt på at endret bruk av bygningene ville kreve ombyggningskostnader av relativt betydelig omfang. Høyesterett kom imidlertid til at kostnadene lå innenfor det forsvarlige, og at lagmannsretten hadde lagt for stor vekt på arealenes størrelse og egnethet/tilpassing til isolerglassproduksjon i forhold til byggets generelle anvendelighet. Høyesterett la ogsaa vekt på at maskinene var av begrenset vekt og omfang, at flyttingen ikke medførte noen verdireduksjon, at flytteutgiftene var overkommelige og at bygget hadde alternativ anvendelse. Om maskinene ble det uttalt at: "Selv om de til dels er boltet fast i gulvet, krever de ikke noen spesialfundamentering, og det er etter det opplyste forholdsvis enkelt å skifte dem ut, eventuelt å flytte dem. Flyttingen medfører ikke i seg selv noen verdireduksjon, og selve flytteutgiftene må antas å være overkommelige." I dommen ble det videre uttalt at det ved vurderingen skal tas hensyn til både fysiske, tekniske, forretningsmessige og økonomiske forhold. Høyesterett konkluderte med at maskinene ikke skulle inkluderes i taksten, med unntak av fire traverskraner og to kompressorer.

2.3 Verdssettelse

Etter eiendomsskattelova § 8 A-2 første ledd skal eiendommens verdi (skattegrunnlaget) settes til «det beløp ein må gå ut frå at eigedomen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal.»

Bestemmelsen er en videreføring av § 5 første ledd i den nå opphevede byskatteloven. Nærmere retningslinjer for verdssettelse av verk og bruk etter byskatteloven § 5 første ledd er utviklet i rettspraksis. Gjennom langvarig rettspraksis er det slått fast at eiendomsskattetaksten skal gi uttrykk for eiendommens objektiviserte omsetningsverdi. Det vil si at en ved takseringen skal finne fram til den verdien eiendommen har i seg selv, objektivt bedømt. Den aktuelle eierens interesse i eiendommen skal ikke hensyntas.

Ved verdssettelse av verk og bruk skal denne omsetningsverdien som hovedregel uttrykkes gjennom *substansverdien*. Andre begreper som brukes om det samme er teknisk verdi eller gjenanskaffelsesverdi. Verdien skal settes til hva det ville koste å etablere det samme anlegget i dag, med fradrag for slit, elde og eventuell utidsmessighet.

Metoden for verdssettelse av verk og bruk er blant annet behandlet i Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2011 s. 51 (Sydvaranger-dommen), vedrørende eiendomsbeskatningen av et gruveanlegg. Saken gjaldt hvorvidt verdssettelsen skulle bygge på faktisk salgsverdi eller substansverdi. Selskapet som eide gruveanlegget var solgt for 102 millioner kroner, og det synes ikke å ha vært omstridt at det kunne utledes av denne salgssummen at vederlaget for selve gruveanlegget var ca. 50 millioner kroner. Høyesterett viste imidlertid til tidligere rettspraksis, og uttalte at den objektiviserte omsetningsverdien ikke er eiendommens markedsverdi på takseringstidspunktet uttrykt gjennom en konkret salgssum. Dette gjaldt også i de tilfellene hvor en konkret salgssum faktisk foreligger.

I Sydvaranger-dommen (avsnitt 50) uttalte Høyesterett videre at teknisk verdi må kunne fastsettes med utgangspunkt i sjablonger, og at bruk av sjablonger forankret i lokale pris- og omsetningsdata antakelig er, om ikke den eneste, så i hvert fall den mest praktiske fremgangsmåten ved substansverdiberegninger.

Det følger av rettspraksis at omsetningsverdien for verk og bruk unntaksvis kan uttrykkes gjennom en avkastningsverdi. Dette er blant annet uttalt i Rt. 1974 s. 332 (Hydro-dommen), hvor Høyesterett stilte opp strenge vilkår for anvendelse av dette prinsippet:

«En beregning av salgsverdien av et industrianlegg ved hjelp av prognoser over driftsresultatene i en 10-års periode framover er meget vanskelig. Takseringssystemet er ikke organisert med sikte på en slik oppgave. Selv om det blir engasjert sakkyndig hjelp, vil det vanligvis knytte seg en høy grad av usikkerhet til beregningen av en slik avkastningsverdi. Jeg antar derfor at det bare er i de spesielle tilfelle da det er temmelig åpenbart at man ikke kan regne med lønnsom drift at avkastningsverdien må slå igjennom overfor substansverdien når det gjelder taksering etter byskattelovens første kapittel.»

Arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk kan utgjøre en betydelig andel av den totale verdien av anlegget. For eksempel kan verdien av tomten og bygningsskallet rundt ovnene i et smelteverk være lav sammenlignet med investeringene i selve smelteovnene med tilbehør. I slike tilfeller medfører inkluderingen av arbeidsmaskiner mv. i eiendomsskattegrunnlaget en betydelig høyere eiendomsskatt.

Rettspraksis om verdsettelse av verk og bruk kommer ikke til anvendelse ved verdsetting av annen næringseiendom og boliger mv. Slik eiendom verdsettes normalt til (alminnelig) omsetningsverdi. Takseringen skjer på grunnlag av besiktigelse, eventuelt i kombinasjon med kvadratmeterpriser mv. basert på relevant prisstatistikk.

2.4 Næringseiendom

Ved lov av 10. desember 2010 nr. 61 ble "næringseiendom" innført som nytt utskrivingsalternativ i eiedomsskattelova, jf. § 3. Etter den nye bestemmelsen kan det skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk og annen næringseiendom (verk og bruk anses som en undergruppe av næringseiendom), eller på verk og bruk og annen næringseiendom i kombinasjon med eiendomsskatt i områder som er utbygd på byvis.

Lovendringen er i forarbeidene dels begrunnet med et ønske om bedre mulighet for likebehandling av ulike typer næringseiendom, og dels å kunne tilpasse utskrivningen til forholdene i kommunen, avhengig av sammensetningen av det lokale næringslivet.

Begrepet næringseiendom er ikke definert i loven, men som eksempler er nevnt kontorlokaler, parkeringshus, butikk, varelager, hotell og serveringssted.

I forarbeidene er det presisert at begrepet verk og bruk videreføres. Dette har betydning både mht. regelen om arbeidsmaskiner mv. og verdsettelsen.

For annen næringseiendom er det ikke vedtatt egne regler for verdsettelse eller fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget. Dette reguleres derfor av eiedomsskattelovas hovedregler. Det vil si at annen næringseiendom skal verdsettes til en objektivisert omsetningsverdi, jf. eiedomsskattelova § 8 A-2 første ledd og at eiendomsskattegrunnlaget skal være begrenset til «fast eiendom», jf. eiedomsskattelova § 4 første ledd (og annet ledd første punktum).

Takseringen av annen næringseiendom baseres ofte på leieverdi, det vil si faktisk eller forventet leieinntekt fra bygningen med tilhørende tomt. Denne metoden er særlig aktuell for kontorbygg og næringsbygg uten sterkt spesialiserte funksjoner. Bruk av substansverdi ved taksering av annen næringseiendom enn verk og bruk kan likevel ikke utelukkes. Dette vil være aktuelt hvor eiendommen har spesialiserte funksjoner og det er vanskelig å fastsette verdien ved bruk av observasjoner i markedet.

2.5 Differensiert eiendomsskattesats

Etter eigedomsskattelova § 12 kan kommunen anvende høyere eller lavere sats enn den alminnelige skattesatsen i kommunen på angitte eiendomstyper. Bestemmelsen gir kommunen blant annet adgang til å differensiere mellom bolig- og fritidseiendom og annen fast eiendom, og mellom bebygget og ubebygget eiendom. Det følger av bestemmelsens bokstav e at kommunen kan anvende differensiert sats på verk og bruk utenfor bymessige områder. Finansdepartementet har tidligere antatt at den differensierte satsen etter § 12 bokstav e ikke kan være *høyere* enn den alminnelige eiendomsskattesatsen. Departementet har også uttalt at bestemmelsen ikke får anvendelse når kommunen skriver ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i kommunen.

2.6 Vannkraftanlegg

Kategorien verk og bruk omfatter vannkraftanlegg. Eiendomsskattegrunnlaget for vannkraftanlegg er regulert gjennom særregler i eigedomsskattelova § 8 B flg. Disse særreglene gjelder kun for vannkraftanlegg. Vindkraftanlegg er ikke omfattet av særreglene og følger de alminnelige reglene for verk og bruk.

Eiendomsskatten for vannkraftanlegg regnes ut etter den ligningsverdien (formuesverdi) som er fastsatt for vannkraftanlegg i året før eiendomsskatteåret. Det er altså ligningsverdien for inntektsåret 2013 som legges til grunn for eiendomsskatten i skatteåret 2015.

I formuesskatten verdsettes vannkraftanlegg etter særregler i skatteloven § 18-5.

Eigedomsskattelova virker kun inn på verdsettelsen ved en bestemmelse om minimums- og maksimumsverdier i § 8 B-1 fjerde ledd. Det skattemessige formuesgrunnlaget for kraftanlegg etter disse reglene inkluderer blant annet maskiner som benyttes i kraftproduksjonen.

Ettersom verdsettelse av vannkraftanlegg for eiendomsskatteformål skal baseres på ligningsverdien etter skatteloven § 18-5, har ikke eiedomsskattelovas regler om arbeidsmaskiner mv. betydning for utskriving av eiendomsskatt på vannkraftanlegg. De endringene som foreslås i dette notatet, berører derfor ikke eiendomsskatten på vannkraftanlegg.

3 VURDERINGER OG FORSLAG

Eiendomsskatt er en skatt på fast eiendom. Løsøre skal derfor i utgangspunktet ikke inngå i eiendomsskattegrunnlaget. Etter gjeldende rett skal integrerte arbeidsmaskiner mv. inkluderes i grunnlaget ved utskriving av eiendomsskatt på verk og bruk. Dette vil typisk dreie seg om store og tunge maskiner mv. Det gjelder ingen tilsvarende regel ved utskriving av eiendomsskatt på annen næringseiendom. Maskiner mv. som tjener bygget (heiser og ventilasjonsanlegg mv.) skal imidlertid inkluderes i eiendomsskattegrunnlaget, uavhengig av om eiendommen anses som verk og bruk eller næringseiendom i sin alminnelighet.

3.1 Behov for endring av bestemmelsen om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk

Bestemmelsen om inkludering av arbeidsmaskiner mv. i eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk innebærer et visst avvik fra eiedomsskattelovas utgangspunkt om at eiendomsskatt skrives ut på fast eiendom. Bestemmelsen har blitt kritisert fra ulikt hold. Det vises til omtale i Prop. 1 LS (2011-2012) punkt 27.2.3, hvor det framgår at kritikken særlig har vært rettet mot bestemmelsens skjønnsmessige utforming og de avgrensningsproblemene den forårsaker. Regelen kritiseres for å medføre uforutsigbarhet for de eiendomsskattepliktige, og har vært kilde til en rekke klagesaker og tvister i rettsapparatet. Det stilles også spørsmål ved om arbeidsmaskiner mv. overhodet bør inngå i grunnlaget for eiendomsskatt, som i prinsippet er en skatt på fast eiendom.

Det kan anføres at regelverket ikke er tilpasset næringslivets teknologiske utvikling, med større grad av automatisering, og mindre arbeidsintensiv industri enn i tidligere tiders næringsliv.

Bestemmelsen om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk legger opp til en bred og svært skjønnsmessig helhetsvurdering av hva som skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget. Det skal tas hensyn til både fysiske, tekniske og økonomiske forhold.

Et viktig moment ved vurderingen av om en arbeidsmaskin i det konkrete tilfelle er tilstrekkelig integrert i anlegget, er hvorvidt en adskillelse ville medføre uforholdsmessige økonomiske ofre, sett fra et forretningsmessig synspunkt.

Departementet er kjent med at praktiseringen av den skjønnsmessige bestemmelsen i eieendomsskattelova kan være vanskelig. Det er særlig spørsmålet om hvorvidt integrasjonsvilkåret er oppfylt som danner grunnlag for tvil. Høyesteretts dom om A/S Rjukanfoss, jf. punkt 2.2, er et illustrerende eksempel på hvor vanskelig vurderingen kan være. Utfordringene ved praktisering av bestemmelsen kan innebære en uforutsigbarhet som er uheldig, både sett fra de eiendomsskattepliktiges ståsted og for kommunene som skattekreditor. Manglende forutsigbarhet kan skape grunnlag for tvister mellom kommunen og de eiendomsskattepliktige. Slike tvister er ofte svært ressurskrevende og kunne vært unngått dersom man hadde en klarere regel for å avgjøre hva som skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk.

I tillegg til at omfanget av tjenesteytende næringsvirksomhet har økt, har det blitt innført nye utskrivingsalternativer i eieendomsskattelova. Endringene har gjort det mulig å skrive ut eiendomsskatt på annen næringseiendom enn verk og bruk, også utenfor bymessige strøk. Etter lovendringene kan det skrives ut eiendomsskatt på flere næringseiendommer som ikke er verk og bruk enn tidligere. Ulikheten i reglene om fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget for de to eiendomstypene har dermed blitt mer synlig.

Omfanget av arbeidsmaskiner mv. varierer mellom de ulike typene verk og bruk. Enkelte typer virksomhet forutsetter en rekke arbeidsmaskiner mv. I noen tilfeller kan arbeidsmaskinene mv. være verdt vesentlig mer enn tomten og anlegget for øvrig. Dette gjelder særlig i grisgrendte strøk, hvor tomteverdien ofte er lav. I slike tilfeller kan eiendomsskatten på arbeidsmaskinene oppleves særlig tyngende, blant annet fordi den kan fremstå som urimelig høy sammenlignet med verdien på annen eiendom med tilsvarende beliggenhet. En forsterkende effekt i denne sammenhengen er at arbeidsmaskinene mv. i verk og bruk ofte verdsettes til substansverdi/teknisk verdi. Denne metoden kan i enkelte tilfeller resultere i verdier som ligger betydelig over alminnelig omsetningsverdi.

Departementet ser at det kan være hensiktsmessig å ha en klarere og mindre skjønnsmessig bestemmelse, slik at man for framtiden kan begrense antallet grensetilfeller og tvistespørsmål.

Det synes ikke mulig å formulere den gjeldende regelen om eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv., slik den har utviklet seg gjennom rettspraksis, på en måte som virker klargjørende i de fleste tilfeller. En klarere regel forutsetter dermed at grensen for hva som skal være eiendomsskattepliktig flyttes. Som følge av behovet for en klarere regel og andre svakheter ved den gjeldende regelen innebærer dermed forslagene også en innsnevring av eiendomsskattegrunnlaget. Nedenfor beskriver departementet to alternative forslag til endring av eieendomsskattelova. Forslagene innebærer ikke endringer i eiendomsbeskatningen av vannkraftanlegg. Som omtalt ovenfor verdsettes disse etter særskilte regler

3.2 Alternativ 1: Produksjonsutstyr og –installasjoner skal ikke eiendomsbeskattes

Forslaget innebærer at produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner ikke skal eiendomsbeskattes. I likhet med gjeldende regel, tar forslaget utgangspunkt i at det skal beregnes eiendomsskatt av fast eiendom. Forslaget innebærer imidlertid at det

også skal framgå uttrykkelig av lovbestemmelsen at produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner ikke skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget.

Regelen vil bli klarere og mindre skjønnsmessig enn gjeldende regel.

Integrasjonsvilkåret, og den vanskelige vurderingen av om dette er oppfylt, vil falle bort. Samlet sett innebærer forslaget dermed en klarere og enklere regel, og departementet legger til grunn at forslaget vil medføre lavere administrasjonskostnader og færre tvister. Det vil ikke lenger være anledning til å skrive ut eiendomsskatt på produksjonsutstyr, og det vil bli større likhet i eiendomsbeskatningen av verk og bruk og andre næringseiendommer.

Forslaget innebærer videre at de integrerte arbeidsmaskinene mv., som i dag inngår i grunnlaget, ikke skal eiendomsbeskattes. I tillegg vil det nye begrepet «produksjonsinstallasjoner» i noen tilfeller omfatte mer enn det som i dag er å anse som arbeidsmaskiner mv. Dette vil typisk gjelde for verk og bruk med høy integrasjonsgrad, hvor det kan være vanskelig å fastlegge hva som er å anse som den faste eiendommen og hva som er å anse som arbeidsmaskin mv. etter gjeldende regler. I slike anlegg vil maskiner, pumper, rør, tanker, ledninger, generatorer og annet produksjonsutstyr være så integrert i hverandre og produksjonsprosessen at det kan være vanskelig å fastslå hva som utgjør hoveddelen av anlegget og hva som har karakter av tilbehør.

Departementet har vurdert å basere forslaget til ny regel på en «speilvending» av dagens begrep arbeidsmaskiner mv., som en presisering av hva som ikke skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget. En slik løsning ville imidlertid medføre nye, vanskelige avgrensninger. Etter den gjeldende regelen skilles det mellom den faste eiendommen på den ene siden og arbeidsmaskiner mv. på den andre. Den faste eiendommen inngår alltid i eiendomsskattegrunnlaget, mens arbeidsmaskiner mv. bare inngår dersom de anses tilstrekkelig integrert i den faste eiendommen. Skillet mellom den faste eiendommen og arbeidsmaskinene mv. er nokså uproblematisk i mange tilfeller, særlig i tradisjonelle industribedrifter med fabrikkbygning og produksjonsmaskiner. I noen

tilfeller er det imidlertid vanskeligere å trekke et skille. Det siktes her til anlegg hvor produksjonsutstyret er så integrert at det ikke lar seg utskille, eller hvor hele anlegget består av en rekke arbeidsmaskiner mv. som er så integrerte at «summen» av disse anses å utgjøre et «verk og bruk», som for eksempel et teleanlegg. Det samme gjelder når én eller flere arbeidsmaskiner mv. har slike fysiske dimensjoner at det er naturlig å betrakte dem som et fast anlegg.

I de tilfellene hvor integrasjonsgraden er høy, er det imidlertid med gjeldende regler ikke nødvendig å skille mellom den faste eiendommen og arbeidsmaskinene mv., ettersom begge deler skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget. En regel om at alle arbeidsmaskiner mv., også de integrerte, skal falle utenfor eiendomsskattegrunnlaget ville forutsette en nærmere avgrensning. En ville dermed fått lignende avgrensningsproblemer som med dagens regel. Det lar seg ikke gjøre å regulere nærmere i en lovtekst hvilke arbeidsmaskiner mv. som ikke skal medtas i eiendomsskattegrunnlaget. Alternativt kan man la de typene verk og bruk hvor integrasjonsgraden normalt er svært høy utgjøre en særskilt gruppe hvor arbeidsmaskiner mv. inkluderes i eiendomsskattegrunnlaget. Dette ville innebære en forskjellsbehandling i forhold til annen næringseiendom, samtidig som det ville oppstå nye avgrensningsproblemer for hvilke typer anlegg som skulle omfattes av denne kategorien.

Til gjengjeld vil det med forslagene som legges fram i dette notatet, bli nødvendig å avgjøre hva som er å anse som produksjonsutstyr og –installasjoner. Denne vurderingen forutsettes imidlertid å være enklere enn vurderingen etter dagens integrasjonsvilkår. Departementet legger til grunn at det i mange tilfeller, for eksempel i en tradisjonell fabrikk bestående av en bygning og fastmonterte maskiner, ville være forholdsvis enkelt å identifisere arbeidsmaskinene mv. i verket og bruket. Verk og bruk er imidlertid en uensartet gruppe eiendommer, og det forekommer, som nevnt, en del typer verk og bruk hvor avgrensningen regelmessig ville være mer krevende. Dette belyses blant annet i Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2006 s. 1607 (Telenor-

dommen), vedrørende eiendomsskatt på teleanlegg, der det blant annet uttales følgende:

«(40) Eiendomsskatteloven fra 1975, som viderefører bestemmelsene fra skattelovene fra 1911, er fortsatt preget av å ta sikte på tidligere tiders næringsliv, og det er ikke enkelt å avgjøre hvordan uttrykket "arbeidsmaskinar og tilhøyrsløse og ting som kan setjast i klasse med slikt", skal forstås i relasjon til et moderne telenett. Eldre rettspraksis har særlig gjeldt typiske produksjonsbedrifter, slik at synspunktene derfra ikke uten videre lar seg å overføre til vår sak. Jeg nevner i denne forbindelse at man gjerne opererer med to hovedgrupper av "verk og bruk" - de egentlige industrielle verk, som tar sikte på å fremstille produkter, og de "uegentlige", som nærmest må anses for å være grunnlaget for andre bedrifter. Telenettet faller naturlig i den siste kategorien - det er uttalt i Nessel-dommen at nettet må sees som en innsatsfaktor av stor betydning for annen næringsvirksomhet. Et uttrykk som "arbeidsmaskinar" faller muligens mindre naturlig for de "uegentlige" verk og bruk. Jeg viser også til byskatteloven av 1911 [§ 5](#) andre ledd, som uttrykkelig var begrenset til å gjelde fabrikker og andre industrielle anlegg.

(41) Jeg ser det imidlertid ikke som nødvendig å ta stilling til dette. Ut fra det jeg har referert om telenettets oppbygning og funksjonen, mener jeg at alle elementene i nettet uansett er integrert på en slik måte at de må sees som en del av selve anlegget - "ein part av sjølve føretaket". ...»

Uttalelsen viser at i de tilfellene hvor det er klart at integrasjonsvilkåret er oppfylt, er det etter dagens regler ikke nødvendig å ta stilling til om den enkelte delen av et anlegg er en arbeidsmaskin mv. Delen vil uansett inngå i eiendomsskattegrunnlaget, enten som integrert arbeidsmaskin mv. eller som anlegg for øvrig som hører til eller trengs til verksdriften. Det er imidlertid ikke bare for de uegentlige verkene og brukene at det kan være vanskelig å fastslå om noe er å anse som en arbeidsmaskin mv.

Departementet antar for eksempel at vurderingen også ville være krevende i større industrianlegg, hvor anlegget hovedsakelig består av svært integrerte innretninger som har ulike produksjonsfunksjoner og som kan være av dimensjoner som gjør det naturlig

å betrakte dem som faste anlegg. Det foreligger få kilder som kan bidra til å definere arbeidsmaskinene mv., og departementet antar at forståelsen av begrepet og praksis i noen grad varierer mellom kommunene. En innføring av en regel om at ingen arbeidsmaskiner mv. skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget ville skape et større behov for en nærmere definering av begrepet arbeidsmaskiner mv. utover det en har støtte for gjennom rettspraksis og andre tilgjengelige rettskilder.

Departementet mener etter dette at begrepet «produksjonsutstyr og -installasjoner» vil gi en mer hensiktsmessig avgrensning av eiendomsskattegrunnlaget. Begrepet frigjør avgrensningen fra en tolkning av det eksisterende vilkåret og synes i tillegg mer tilpasset den teknologiske utviklingen. Det vil ha et videre anvendelsesområde, men dette harmonerer med behovet for endring av regelen, jf. ovenfor.

3.3 Vurdering av om avgrensningen av eiendomsskattegrunnlaget bør baseres på plassering i skattemessig saldogruppe

Departementet har også vurdert å basere de nye reglene for avgrensning av eiendomsskattegrunnlaget på skattelovens saldogrupperegler. Saldoavskrivning er regulert i skattelovens §§ 14-40 flg. Saldosystemet bygger på at skattyters driftsmidler klassifiseres i ulike saldogrupper (a til j), og at hver gruppe har en egen avskrivningssats tilpasset den økonomiske levetiden for driftsmidlene i gruppen. De ulike saldogruppene er beskrevet i skatteloven § 14-41.

Saldogruppe d omfatter «personbiler, traktorer, maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.v.». Gruppen omfatter i utgangspunktet kun løsøre. Løsøre som er naglefast eller av andre grunner skal anses som tilbehør, avskrives imidlertid som utgangspunkt sammen med bygningen. Dette gjelder likevel ikke for produksjonsmaskiner, som etter praksis skal avskrives i gruppe d også når de er fast installert.

Saldogruppe h omfatter «bygg og anlegg, hoteller, losjihus, bevertningssteder m.v.»

Gruppen omfatter i utgangspunktet driftsmidler som er, eller bærer preg av å være, fast eiendom. I rettspraksis er det imidlertid uttalt at det ikke er tvil om at løsøre kan være så store og tunge installasjoner at de må karakteriseres som *anlegg* (jf. Utv. 2008 s. 981).

Grensen mellom maskiner i gruppe d og anlegg i gruppe h kan være uklar. Det følger i midlertid av bokstav h annet punktum at «Som anlegg regnes blant annet tekniske hjelpe- og tilleggsinstallasjoner i industrianlegg mv., herunder renseanlegg, trykkluftanlegg, kjølesystem og lignende.» Annet punktum i bokstav h kom til ved en lovendring i 2012, i etterkant av to rettssaker, og trekker opp grensen mellom gruppe d og h for noen typetilfeller. I forarbeidene, Prop. 1 LS (2011-2012), ble det uttalt følgende:

«Det er problematisk å foreta en presis språklig avgrensning av disse driftsmidlene. Dette er driftsmidler som ligger i grenseland mellom maskin og anlegg, og det finnes ikke et etablert begrep som er dekkende for denne gruppen.

...

...Generelt dreier dette seg om store og tunge tekniske installasjoner som har til formål å bringe innsatsfaktorer fram til produksjonsmaskineriet eller på annen måte bistå i produksjonen. De aktuelle driftsmidlene er nødvendige for å oppfylle anleggets formål, men har en størrelse, funksjon og selvstendighet i forhold til andre driftsmidler som gjør det naturlig å betegne dem som tekniske hjelpe- og/eller tilleggsinstallasjoner samt å anse dem som selvstendige driftsmidler.»

Departementet mener at en eiendomsskattemessig avgrensning basert på skattemessig saldogruppering vil kunne innebære en forenkling og klargjøring av reglene under visse forutsetninger. En forutsetning er at den eiendomsskatterettslige klassifiseringen av hvert enkelt driftsmiddel kan avgjøres på grunnlag av hvilken saldogruppe driftsmidlet tilhører. En annen forutsetning er at kommunen ved fastsettelsen av eiendomsskattegrunnlaget kan bygge på opplysninger fra en gjennomført ligning.

Baseres avgrensningen på at samtlige driftsmidler som omfattes av gruppe d eller h skal være fritatt for eiendomsskatt, vil bare tomten være igjen i eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk. Dette fordi både bygg og anlegg omfattes av saldogruppe h. Dersom avgrensningen, derimot, baseres på at driftsmidler i gruppe d skal være fritatt, mens driftsmidler i gruppe h skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget, oppnår en at mange arbeidsmaskiner mv. fritas, mens fast eiendom består som gjenstand for eiendomsskatt. Det kan imidlertid innvendes mot en slik avgrensning at saldogruppene ikke sammenfaller med dagens avgrensning av eiendomsskattegrunnlaget. Det synes usikkert om alle arbeidsmaskiner mv. som i dag faller utenfor grunnlaget for eiendomsskatt vil være omfattet av gruppe d. Likeledes virker det usikkert i hvilken grad gruppe h omfatter arbeidsmaskiner mv. For eksempel kan det etter omstendighetene være nærliggende å anse anlegg av den typen som nevnes i bokstav h annet punktum som arbeidsmaskiner mv., og det vil etter gjeldende regler bero på en konkret vurdering om det enkelte anlegget inngår i eiendomsskattegrunnlaget eller ikke.

En eiendomsskattemessig avgrensning basert på en oppdeling av gruppe h, hvor for eksempel bare hjelpe- og tilleggsinstallasjonene, jf. annet punktum, skal fritas, vil etter departementets oppfatning ikke være en aktuell løsning, da ligningsoppgavene ikke gir tilstrekkelig informasjon til å praktisere et slikt skille.

Departementet har også vurdert å benytte begreper fra skattelovens saldoavskrivningsregler som avgrensningskriterier. Disse begrepene er noe skjønnsmessige, og når takstmennene ikke kan basere seg på ligningen, vil de bli nødt til selv å tolke og praktisere disse begrepene. Dette vil kunne gi uheldige utslag og representerer etter departementets oppfatning ikke en god lovgivningsteknikk.

Departementet mener etter dette at det ikke er hensiktsmessig å avgrense eiendomsskattegrunnlaget etter skattelovens saldogrupperegler, og at det vil være bedre å basere de nye reglene på nye, selvstendige begreper.

3.4 Nærmere om produksjonsutstyret og -installasjonene

Etter forslaget om å frita produksjonsutstyr og – installasjoner skal det framgå uttrykkelig av lovbestemmelsen at slike innretninger ikke skal eiendomsbeskattes. Begrepet «produksjonsutstyr» er ment å omfatte eiendeler som utøver en funksjon i produksjonsprosessen, for eksempel maskinell bearbeiding av råvarer. Begrepet omfatter alt produksjonsutstyr uten hensyn til graden av fysisk integrasjon. Det vil si at både mer eller mindre frittstående utstyr og utstyr som er fysisk integrert i grunnen eller i et bygg, skal omfattes av begrepet.

Produksjonsutstyr og -installasjoner må avgrenses mot maskiner som tjener bygningen/den faste eiendommen. Dette er maskiner som er nødvendige for at bygningene skal fungere som sådan, det vil si uten hensyn til produksjonen og omfatter blant annet belysning, ventilasjon, sanitæranlegg og heiser mv. Det foreslåtte fritaket for eiendomsskatt skal bare omfatte maskiner mv. som har tilknytning til produksjonen/virksomheten og ikke maskiner som tjener bygget.

Begrepet «produksjonsinstallasjoner» skal omfatte faste innretninger med varig forankring som har en funksjon i produksjonsprosessen. Ved vurderingen av om noe er å anse som produksjonsinstallasjon eller eiendom som skal eiendomsbeskattes, må det i første omgang tas hensyn til tilknytningen til produksjonsprosessen. Har installasjonen (nær nok) tilknytning til produksjonsprosessen, skal den etter forslaget falle utenfor eiendomsskattegrunnlaget selv om den har slik varig forankring at den etter gjeldende regler inngår i det faste anlegget. Departementet legger til grunn at begrepet vil omfatte vesentlige deler av store industrianlegg, og at det i slike anlegg hovedsakelig vil være bygninger og grunnarealer som blir igjen i eiendomsskatte-

grunnlaget. Avgrensningen av eiendomsskattegrunnlaget forventes derfor å bli enklere enn etter gjeldende regel.

For at noe skal anses å være en «produksjonsinstallasjon» må tilknytningen til produksjonsprosessen være av en viss styrke. Et sentralt moment vil være installasjonens funksjon. Dersom den transporterer råvarer eller bidrar i selve tilvirknings- eller transformasjonsprosessen er vilkåret klart oppfylt. En installasjon kan imidlertid ha en nær tilknytning til produksjonsvirksomheten uten at den inngår i selve produksjonskjeden. Dette gjelder særlig installasjoner som er en forutsetning for eller en nødvendig konsekvens av den bestemte produksjonsvirksomheten på eiendommen. Som eksempler kan nevnes særskilte anlegg for rensing, brannsikkerhet og avfallsbehandling som er nødvendige av hensyn til den typen produksjon som foregår på anlegget. Slike installasjoner bør etter departementets oppfatning også være fritatt for eiendomsskatt, og de foreslås derfor omfattet av begrepet produksjonsutstyr og -installasjoner. Installasjoner som er nødvendig av hensyn til produksjonsvirksomheten må avgrenses mot installasjoner som tjener bygget, jf. ovenfor.

Departementet vil også kommentere enkelte typetilfeller. Når det gjelder teleanlegg og lignende, for så vidt de består av aksessnett, sentraler, radiolinjestasjoner, multiplexer og master osv., vil disse være å anse som produksjonsutstyr og -installasjoner.

Forslaget innebærer en vesentlig endring i den eiendomsskattemessige behandlingen av slike anlegg, som skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget etter gjeldende regelverk, jf. for eksempel Høyesteretts dom i Rt. 2006 side 1607. For et større bryggeri, som det beskrevet i Eidsivating lagmannsretts dom av 15. april 2015 (Ringnes-dommen), vil forslaget innebære at tanker, panner, kar og rørapplegg (med armatur) mv. som brukes i produksjonen blir fritatt fra eiendomsskatt. Dette innebærer en betydelig endring sammenlignet med resultatet i Ringnes-dommen, hvor disse innretningene med tilknytning til ølproduksjonen ble ansett som integrert i det faste anlegget og dermed eiendomsbeskattet. Tankene tilknyttet mineralvannproduksjonen var imidlertid mindre

og ikke forbundet med et så omfattende røropplegg, og kom ikke til eiendomsbeskatning.

Departementet understreker at begrepet verk og bruk etter dette alternativet fortsatt vil bestå både som utskrivingskategori, og som undergruppe til næringseiendom. Verk og bruk skal dermed fortsatt verdsettes etter de takseringsprinsipper som er etablert gjennom rettspraksis, men uten at produksjonsutstyr og -installasjoner inngår.

Vannkraftanlegg skal fremdeles verdsettes etter særskilte regler, og forslaget får ingen innvirkning på fastsettelsen av eiendomsskattegrunnlaget eller verdsettelsen av slik eiendom.

3.5 Alternativ 2: Fjerne verk og bruk som en egen kategori i eiendomsskatten med den følge at slike anlegg skattlegges som alminnelig næringseiendom

Innføres det en regel om at arbeidsmaskiner mv. ikke skal inkluderes i eiendomsskattegrunnlaget, vil en vesentlig del av det som er særegent for, og som inngår i, kategorien verk og bruk, være borte. Det oppstår da et spørsmål om det er hensiktsmessig å opprettholde verk og bruk som en egen kategori i eiendomsskatten.

I eiendomsskatten er verk og bruk en undergruppe innenfor kategorien næringseiendom, og samtidig et selvstendig utskrivingsalternativ. Alternativ 2 innebærer at verk og bruk opphører som en egen kategori, og at eiendommer som etter dagens regler er verk og bruk, blir å anse som alminnelig næringseiendom og dermed skal følge de reglene som gjelder for næringseiendommer generelt.

Verk og bruk er i flere sammenhenger undergitt særregler i eiendomsbeskatningen. Dette gjelder eiendomsskattegrunnlaget (maskinregelen), verdsettelse, anvendelse av differensierte satser og utskrivingskategorier. En opphevelse av verk og bruk som egen kategori, med den følge at dagens verk og bruk skal følge reglene for annen næringseiendom, vil i utgangspunktet endre eiendomsbeskatningen av verk og bruk i alle disse sammenhengene. Regelverket vil bli enklere, og en vil kunne oppnå en større

grad av likebehandling mellom verk og bruk og andre næringseiendommer. Lovens eksemplifisering av verk og bruk og annen næringseiendom foreslås slått sammen. Ettersom mye av grunnlaget for eksemplifiseringen ligger i sontringen mellom tidligere verk og bruk og annen næringseiendom, og en del eksempler virker utdaterte, foreslås det at eksemplifiseringen kortes noe ned. Nedkorting er kun en redaksjonell endring og innebærer ingen endring av omfanget av begrepet næringseiendom. Se utkastet til lovforslag i kapittel 6.

Forslaget forutsetter videre at eideomsskattelovas bestemmelser om næringseiendom, som i dag har tjenesteytende næringer for øyet, endres til å gjelde næringseiendommer generelt.

3.5.1 Eiendomsskattegrunnlaget

Eideomsskattelova inneholder ikke en nærmere beskrivelse av hva som inngår i eiendomsskattegrunnlaget for annen næringseiendom. Verken forarbeidene eller rettspraksis behandler spørsmålet nærmere, og departementet er ikke kjent med at det foreligger særlig omtale eller praksis som kan gi veiledning i denne forbindelse.

Næringseiendom i eideomsskattelovas forstand består i lokaler benyttet i tjenesteytende virksomhet. Disse har normalt ikke arbeidsmaskiner som inngår som en del av den faste eiendommen, da slike maskiner regelmessig ikke er en nødvendig innsatsfaktor i den virksomheten som utøves. Det har ikke vært det samme behovet for en nærmere presisering av hva som skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget for slike bygninger som for verk og bruk. Skal eiendom som utgjør verk og bruk etter dagens regler behandles etter reglene som gjelder for næringseiendom, vil det imidlertid oppstå spørsmål om hva som skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget. Gjeldende regler for fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget for næringseiendom vil ikke regulere dette tilfredsstillende. Det vil derfor være nødvendig å innføre regler som avgrenser eiendomsskattegrunnlaget for næringseiendom. Ved fastsettelsen av disse reglene vil en stå overfor de samme avgrensingsproblemene og måtte ta de samme hensynene

som beskrevet i punkt 3.2. Departementet foreslår derfor at avgrensningen av eiendoms-skattegrunnlaget under dette alternativet skal være den samme som beskrevet i punkt 3.2. Det vil si at produksjonsutstyr og –installasjoner ikke skal inngå i eiendomsskattegrunnlaget for næringseiendom.

I noen verk og bruk vil disse innretningene kunne utgjøre den vesentligste delen av det faste anlegget. Dette kan for eksempel være tilfellet i store industrianlegg, hvor det gjerne er en rekke større installasjoner med nær tilknytning til produksjonsprosessen, og i teleanlegg. I slike anlegg vil installasjonene ofte ikke vil ha noen funksjon utenom produksjonsvirksomheten. For slike verk og bruk kan begge forslagene medføre at det vesentligste av eiendommen ikke blir eiendomsbeskattet.

3.5.2 Verdssettelse

Etter eigedomsskattelova § 8 A-2 første ledd skal verdien av eiendommen settes til «det beløp ein må gå ut frå at eigedomen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal.» Det er slått fast i rettspraksis at bestemmelsen gir uttrykk for en objektivisert omsetningsverdi, og at den for verk og bruks vedkommende som hovedregel skal uttrykkes gjennom en substansverdiregning. Dersom verk og bruk oppheves som egen kategori i eiendomsskatten, må det vurderes om det er grunnlag for å beholde substansverdi som hovedregel for verdssettelse av anlegg som etter dagens regler utgjør verk og bruk. Det vil si at det må vurderes om det skal opprettholdes et skille mellom tidligere verk og bruk og annen næringseiendom med hensyn til verdssettelsesmetode.

Bakgrunnen for at substansverdien er hovedregelen for verdssettelse av verk og bruk er at slike anlegg ofte er særegne, og at det kan være vanskelig å beregne verdien på annen måte. For eksempel kan det være vanskelig å finne sammenlignbare eiendommer og priser. Departementet antar imidlertid at en vesentlig del av vanskelighetene knytter seg til særegenheter ved produksjonsutstyret, som etter dette forslaget vil være utenfor eiendomsskattegrunnlaget.

Departementet viser videre til at bruken av substansverdi som hovedregel for verdsettelse av verk og bruk har vært gjenstand for en del kritikk. Det er særlig framhevet at substansverdien i enkelte tilfeller kan være vesentlig høyere enn den alminnelige markedsverdien, jf. for eksempel Sydvaranger-dommen, omtalt i punkt 2.3, og medføre urimelige fastsettelse og forskjellsbehandling. Etter departementets oppfatning vil imidlertid en endring i eiendomsskattegrunnlaget bestående i at produksjonsutstyr og –installasjoner skal ekskluderes fra grunnlaget, i mange tilfeller medføre en bedring på dette punktet. Grunnen er at det særlig synes å være anvendelsen av teknisk verdi ved verdsettelsen av arbeidsmaskinene mv. som kan gi verdsettelse som ligger over alminnelig omsetningsverdi.

Departementet mener at hovedregelen for verdsettelse av anlegg som etter dagens regler er verk og bruk bør være den samme som for annen næringseiendom. Det foreslås derfor ingen særregel for verdsettelse av denne typen næringseiendom. En slik løsning innebærer en forenkling av regelverket og større grad av likebehandling av næringseiendom. Imidlertid vil det for noen verk og bruks vedkommende ikke være mulig eller hensiktsmessig å basere verdsettelsen på alminnelig omsetningsverdi. I slike tilfeller bør det etter departementets oppfatning være adgang til å fastsette omsetningsverdien til teknisk verdi. Det foreslås at dette presiseres i lovteksten. Se utkast til forslag til ny § 8 A-2 i eieendomsskatteleva i kapittel 6.

3.5.3 Utskrivingsalternativer

Etter gjeldende rett er det to utskrivingsalternativer som skiller mellom verk og bruk og annen næringseiendom. Dette gjelder alternativene med utskriving bare på verk og bruk (§ 3 bokstav c) og alternativet bare på eiendom i bymessige strøk samt verk og bruk (§ 3 bokstav e). Fjernes verk og bruk som egen kategori, vil slike anlegg i utgangspunktet bare kunne komme til beskatning i egenskap av å være næringseiendom. I 2014 var det 96 kommuner som skrev ut eiendomsskatt bare på verk og bruk. Departementet antar at disse kommunene ikke ønsker å eiendomsbeskatte

annen næringseiendom, da de i motsatt fall kunne valgt utskrivingsalternativet verk og bruk og annen næringseiendom (§ 3 bokstav d). Rent faktisk vil det i flere av disse kommunene bare være det lokale vannkraftanlegget som kommer til beskatning som verk og bruk. Etter departementets oppfatning bør det derfor være anledning til å skrive ut eiendomsskatt på vannkraftanlegg uten samtidig å måtte skrive ut eiendomsskatt på all annen næringseiendom. Under alternativ 2 foreslås det derfor at vannkraftanlegg skal utgjøre et eget utskrivingsalternativ.

3.5.4 Differensiert eiendomsskattesats

Eiendomsskattelova § 12 bokstav e gir kommunen anledning til å benytte en egen eiendomsskattesats for verk og bruk utenfor bymessige strøk. Finansdepartementet har tidligere antatt at den differensierte satsen etter § 12 bokstav e ikke kan være høyere enn den alminnelige eiendomsskattesatsen. Departementet har også uttalt at bestemmelsen ikke gjelder i de tilfellene hvor kommunen skriver ut eiendomsskatt i hele kommunen. Begrunnelsen er at en differensiering mellom verk og bruk på grunnlag av om de ligger i eller utenfor bymessige strøk i slike tilfeller vil være i strid med likhetsprinsippet.

Opprinnelig ble adgangen til differensiering begrunnet i eventuelle forskjeller innenfor kommunen mht. infrastruktur mv. Etter departementets oppfatning er det i dag mindre behov for en slik differensiering av eiendomsskattesatsen. Departementet foreslår derfor at bestemmelsen oppheves, slik at en oppnår en likere behandling av næringseiendom uavhengig av beliggenhet.

4 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Begge de skisserte alternativene vil innebære betydelige skattelettelser for næringslivet i kommuner som har innført eiendomsskatt. Lettelsene for næringslivet motsvares at inntektsbortfall for vertskommunene. De største utslagene i absolutte beløp vil man finne i kommuner med store industrianlegg, for eksempel Aukra, Lindås, Hammerfest, Tysvær og Øygarden. I hver av disse kommunene vil inntektsbortfallet trolig kunne bli i

100-millionersklassen. Også for kommuner med et mer variert næringsliv, der den nye kategorien «produksjonsutstyr og –installasjoner» utgjør en forholdsvis liten andel av eiendomsskattegrunnlaget som følger av gjeldende regler, vil provenytapet kunne bli av stor betydning. Departementet har imidlertid ikke grunnlag for å gi et konkret anslag for virkningene i den enkelte kommune. Dette er noe departementet ønsker særlig tilbakemelding om fra alle eiendomsskattekommuner, for eksempel ved at eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk i den enkelte kommune oppgis fordelt på tomt, bygg og maskiner.

Samlet eiendomsskatt fra eiendom unntatt hus, fritidsbolig og vannkraftanlegg (dvs. næringseiendom, tomter mv.) utgjorde i underkant av 2,9 mrd. kroner i 2013. Dersom en skjønnsmessig legger til grunn at departementets forslag reduserer eiendomsskatten for disse eiendommene med 40 pst., utgjør dette om lag 1,2 mrd. kroner for landet samlet. Eiendomsskatten kommer til fradrag ved beregning av skatt på alminnelig inntekt. Forslaget vil dermed gi mindre fradrag og økt selskapsskatt til staten, med utgangspunkt i tallene over anslått til om lag 300 mill. kroner. Det understrekes at anslagene er svært usikre og må revurderes etter høringsrunden.

På sikt vil et enklere regelverk redusere både kommunenes takseringskostnader og antallet klager og saker som tas inn for domstolene. Dersom eiendomsskattegrunnlaget endres, må kommunene imidlertid takserer eiendommene etter de nye reglene. Dersom kommunene i forbindelse med tidligere taksering har taksert maskiner, bygg og tomten hver for seg, vil kostnadene ved en retaksering trolig være beskjedne. Dersom all taksering må gjennomføres på nytt, vil dette påføre kommunen kostnader.

Kostnadene for slik taksering vil variere betydelig mellom ulike kommuner, men det er ikke urimelig å anta at gjennomsnittlige kostnader per taksering kan utgjøre om lag 5 000 kroner per eiendom. Dette vil være en engangskostnad. Departementet ønsker gjennom høringen særlig kommunenes vurdering av de administrative kostnadene av omleggingen.

5 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGEL

Med endringene som foreslås i alternativ 1 og 2 oppstår det spørsmål om gjeldende takster for verk og bruk fortsatt vil være anvendelige. I motsatt fall vil det være behov for ny taksering av disse eiendommene. En retaksering vil medføre kostnader og kreve tid til gjennomføring. Spørsmålet har derfor også betydning for valg av ikrafttredelsestidspunktet.

I følge Høyesteretts dom inntatt i Rt. 1974 s. 332 regnes det å være vanlig praksis ved taksering av verk og bruk at bygninger verdsettes ved en kapitalisering av anslåtte netto leieinntekter, mens maskiner takseres etter anskaffelsespriser på takseringstiden med fradrag for slit, elde og eventuell utidsmessighet (substansverdi).

I tilfeller hvor takstene er gjennomført etter en slik framgangsmåte som beskrevet av Høyesterett, kan det stilles spørsmål ved om det vil være påkrevet med en fullstendig retaksering. Forutsatt at takseringene er gjennomført med et klart skille mellom bygg og arbeidsmaskiner mv. kan det være aktuelt å videreføre gjeldende takster, men da uten den del av taksten som knytter seg til verdsettelsen av arbeidsmaskinene mv. Kommunenes vedtak om utskriving av eiendomsskatt og valg av utskrivingsalternativ fattes i desember året før skatteåret. Dette tilsier at et eventuelt forslag i tråd med utkastet til høringsnotat ikke bør fremmes med virkning for skatteåret 2016. Forslag til endringer kan fremmes i en egen proposisjon eller i revidert nasjonalbudsjett for 2016, slik at endringene kan tre i kraft fra eiendomsskatteåret 2017.

Departementet legger ikke fram forslag om ikrafttredelsestidspunkt nå, men vil ta stilling til dette etter høringen.

6 LOVFORSLAG

Forslag til lov om endringer i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane

I

I lov 6. juni 1975 nr 29 om eigedomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

Alternativ 1

§ 4 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Produksjonsutstyr og -installasjonar skal ikkje reknast med.

Alternativ 2

§ 3 første ledd bokstav c skal lyde:

berre på *kraftverk* i heile kommunen, eller

§ 3 første ledd bokstav d skal lyde:

berre på *næringseigedom* i heile kommunen, eller

§ 3 første ledd bokstav g skal lyde:

faste eigedomar i heile kommunen, unnateke *næringseigedom*.

§ 4 annet ledd første til tredje punktum skal lyde:

Til faste eigedomar vert rekna bygningar og tomt som høyrer til, huslause grunnstykke som hagar, lykkjer, vassfall, laste -, opplags- eller arbeidstomter, bryggjer og liknande og likeeins næringseigedom. Til næringseigedom vert m.a. rekna fabrikkar, sagbruk, industrielle verk, steinbrot, losse- og lasteplassar og liknande arbeids- og driftsstader samt kontorlokale, butikk, hotell og serveringsstad mv. Produksjonsutstyr og -installasjonar skal ikkje reknast med.

§ 4 annet ledd fjerde og femte punktum oppheves.

§ 4 tredje ledd første punktum skal lyde:

Flytande anlegg i sjø for oppdrett av fisk, skjell, skalldyr og andre marine artar vert jamnstelt med næringseigedom i andre leden, når anlegget har vore stasjonert i kommunen i over 6 månader i året før skatteåret.

§ 8 A-2 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Verdet av næringsseigedom kan setjast til teknisk verdi når det ikkje er mogleg eller formålstjenleg å fastsetje verdet på annan måte.

§ 8 A-2 annet ledd oppheves.

§ 12 bokstav e oppheves.

Finansdepartementet (FIN)
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Vår referanse: 15/01097-2
Arkivkode: 0
Saksbehandler: Hakon Huus-Hansen
Deres referanse:
Dato: 21.08.2015

Høringsuttalelse fra KS til Finansdepartementets forslag om å fjerne eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner i verk og bruk

Det vises til Finansdepartementets høringsnotat 18. juni 2015 hvor det foreslås å fjerne eiendomsskatt på produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner i verk og bruk. Høringsfristen er 18. september 2015.

Etter et innledende sammendrag under pkt I, refereres under pkt II vår forståelse av lovforslagene. Under pkt III redegjøres det for de økonomiske konsekvensene av forslagene, mens KS sine merknader til lovforslagene fremgår i pkt IV.

I. SAMMENDRAG

- KS støtter ikke forslaget til endringer i eiendomsskatteregelverket.
- Forslagene vil medføre et anslått inntektstap for kommunene på omkring 1,7 milliarder kroner, og vil føre til betydelige inntektstap for svært mange enkeltkommuner. Omkring halvparten av inntektstapet overføres til staten i form av økt selskapsskatt og særskatt, og kommer ikke de næringsdrivende til gode.
- KS mener at kommunene etter lokaldemokratiske avveininger må beholde både retten og fleksibiliteten til også å kunne skrive ut eiendomsskatt på verk og bruk, inklusiv produksjonsutstyr.
- Forslagene innebærer at forutsetningene for kommunenes selvstyre innsnevres, og strider mot regjeringens løfte i Sundvolden-erklæringen om at kommunene skal beholde en større andel av de inntekter som skapes lokalt.
- Forslagene er ikke egnet til å oppfylle departementets målsettinger om økt forutberegnelighet og likebehandling.

- Dersom regjeringen likevel går videre med lovsaken, anbefaler KS sekundært at det opprettes en bredt sammensatt lovkomite for videre utredning.
- KS krever at kommunesektoren kompenseres fullt ut for en eventuell innskrenking i retten til å skrive ut eiendomsskatt, og at dette bekreftes og synliggjøres i en eventuell sak til Stortinget.

II. LOVFORSLAGENE

1. Forslaget om å frita produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner for eiendomsskatt

I høringsnotatet er dagens regel i eiendomsskatteloven § 4 andre ledd fjerde pkt om at produksjonsutstyr i verk og bruk bare er skattepliktig så langt det utgjør «*ein part av sjølve føretaket*», foreslått erstattet med en regel om at «*produksjonsutstyr og –installasjonar skal ikkje reknast med*». Man går fra en regel om at produksjonsutstyr er gjenstand for eiendomsskatt såfremt det utgjør en integrert del av produksjonsanlegget, til en regel om at produksjonsutstyr ikke skal skattlegges under noen omstendighet. Begrepet «produksjonsutstyr» er i høringsnotatet gitt en vid definisjon. Det er ment å omfatte enhver eiendel som utøver en funksjon i produksjonsprosessen, og det skal i følge notatet omfatte alt produksjonsutstyr uten hensyn til graden av fysisk integrasjon i bygg eller grunn. Departementet skriver at vesentlige deler av store industrianlegg vil omfattes av begrepet, slik at kun tomt og bygninger vil bli igjen i eiendomsskattegrunnlaget.

I tillegg introduseres begrepet produksjonsinstallasjoner, som etter forslaget omfatter noe annet og mer enn produksjonsutstyr. Begrepet favner videre enn den någjeldende produksjonsutstyrregelen, og videre enn notatets definisjon av produksjonsutstyr.

Departementet trekker et skille mellom installasjoner som tjener produksjonen, og installasjoner som tjener bygningen. Enhver bygningsmessig eller teknisk installasjon som kan sies å tjene produksjonen vil etter forslaget være fritatt, mens installasjoner som tjener bygningen vil være skattepliktig. Heisanlegg og ventilasjonsanlegg er nevnt som eksempler på installasjoner som tjener bygningen.

Slik begrepet er definert av departementet, vil det føre til at bl a petrokjemiske anlegg, teleanlegg, overføringslinjer for kraft og lignende infrastruktur- og hjelpeanlegg i all hovedsak vil bli fritatt for eiendomsskatt. Dette er anlegg som ikke består av bygninger (annet enn eventuelle servicebygg ol), men av andre typer faste anlegg og installasjoner for produksjonsformål, og av produksjonsutstyr.

Departementet skriver at forslaget vil gi en klarere og mindre skjønnsmessig avgrensning enn dagens regel, fordi den vanskelige vurderingen av om produksjonsutstyret er tilstrekkelig integrert i anlegget vil falle bort. Dette vil i følge departementet medføre lavere administrasjonskostnader for kommunen og færre tvistesaker. Departementet skriver også at

forslaget vil medføre større likhet i eiendomsbeskatningen av verk og bruk og andre næringseiendommer.

2. Tilleggsforslaget om å fjerne verk og bruk som egen eiendomskategori

I høringsnotatet skriver departementet at mye av begrunnelsen for å ha særregler for verk og bruk faller bort når adgangen til å skattlegge produksjonsutstyr og -installasjoner tas bort. Departementet har derfor fremsatt et alternativt lovforslag, som i tillegg til forbudet mot å skattlegge produksjonsutstyr og -installasjoner, fjerner verk og bruk som lovbegrep og utskrivingsalternativ. Tidligere verk og bruk skal etter dette forslaget behandles etter reglene som annen næringseiendom. Også dette forslaget begrunnes med at det vil gi enklere regler og føre til større grad av likebehandling av alle typer næringseiendom.

Det er den verdsettelsesmetoden som er utviklet for verk og bruk departementet ønsker å fjerne med dette forslaget. Etter gjeldende rett skal verk og bruk verdsettes til sin substansverdi, det vil si kostnaden med å oppføre anlegget i dag med fradrag for slit, elde og utidsmessighet. Bakgrunnen for at substansverdi er dagens hovedregel – i motsetning til leieverdiberegninger som er den vanlige metoden ved taksering av annen næringseiendom – er at verk og bruk i hovedsak er spesialiserte anlegg hvor man ikke har markedsreferanser, slik at omsetningsverdien vanskelig kan fastsettes på annen måte. Hvis verk og bruk fjernes som kategori, skriver departementet at substansverdi vil falle bort som verdsettelsesprinsipp for industrielle anlegg. Departementet legger således til grunn at også bygningsmassen i industrielle anlegg etter forslaget skal verdsettes etter leieverdi, men det foreslås en unntaksregel som går ut på at næringseiendom kan verdsettes på grunnlag av substansverdi hvis det ikke er «mulig eller formålstjenlig» å fastsette verdien på annen måte.

En annen konsekvens av å fjerne verk og bruk som eiendomskategori, er at kommunene ikke lenger vil kunne velge bare å ilegge eiendomsskatt på industrielle anlegg og infrastrukturanlegg. Kommunen må i tilfelle skattlegge all næringseiendom. I notatet er til gjengjeld vannkraftverk foreslått som et nytt særskilt utskrivingsalternativ.

I høringsnotatet er skatteplikten på oppdrettsanlegg foreslått videreført uten endringer, selv om disse skatteobjektene begrepsmessig i all hovedsak består av produksjonsinstallasjoner og produksjonsutstyr.

Det er presisert i høringsnotatet at kommunenes anledning til å skrive ut eiendomsskatt på vannkraftverk ikke skal berøres av forslagene. Begrunnelsen er at vannkraftverk eiendomsskattetakseres av sentrale skattemyndigheter på basis av kraftverkernes ligningsverdi.

III. ØKONOMISKE KONSEKVENSER FOR KOMMUNENE

1. Undersøkelse av økonomiske konsekvenser for kommunene

Departementets forslag vil medføre betydelige inntektstap for kommunene. Departementet har skjønnsmessig anslått et tap på 1,2 milliarder kroner, men uttaler i høringsnotatet at man ønsker tilbakemeldinger fra alle eiendomsskatekommuner om tap av proveny som følge av forslaget.

KS Eiendomsskatteforum sendte i slutten av juni 2015 ut en spørreundersøkelse til sine 313 deltakerkommuner, der kommunene ble bedt om å spesifisere sine eiendomsskatteinntekter fra verk og bruk.¹ 222 kommuner har besvart undersøkelsen, og de tall og anslag som presenteres i det følgende er basert på dette materialet.

Et sammendrag av kommunens rapportering følger vedlagt. Det understrekes at tallene må leses med forbehold om mulige feilrapportering. I denne høringsuttalelsen er alle tall avrundet til nærmeste million.

Besvarelsene fra de 222 kommunene gir følgende informasjon om eiendomsskatteinntekten:

Samlet innrapportert eiendomsskatt fra verk og bruk:	kr 3 291 000 000
--	------------------

Av dette:

Eiendomsskatt fra vannkraftverk:	kr 1 296 000 000
----------------------------------	------------------

Eiendomsskatt fra øvrige verk og bruk:	kr 1 995 000 000
--	------------------

Eiendomsskatt fra øvrige verk og bruk fordeler seg slik:

- Maskiner og produksjonsutstyr (industrianlegg)	kr 208 000 000
- Kraftlinjer	kr 311 000 000
- Andre infrastrukturanlegg (tele mv)	kr 128 000 000
- Vindkraftanlegg	kr 40 000 000
- Petrokjemiske anlegg	kr 790 000 000
- Øvrig eiendomsskatteinntekt (industrianlegg)	kr 518 000 000

¹ Kommunene ble bedt om å gjøre rede for:

- Samlet inntekt eiendomsskatt verk og bruk
- Samlet eiendomsskatteinntekt fra vannkraft
- Samlet eiendomsskatteinntekt fra maskiner og produksjonsutstyr (som da ikke inngår i punkt 4 til 7)
- Samlet eiendomsskatteinntekt fra kraftlinjer
- Samlet eiendomsskatteinntekt fra andre infrastrukturanlegg (slik som tele, bredbånd, kabel osv)
- Samlet eiendomsskatteinntekt fra vindkraftanlegg
- Samlet eiendomsskatteinntekt fra prosessanlegg

Samlet forventet tap eiendomsskatteinntekter er summen av de fem nederste strekpunktene.

Dersom eiendomsskatten fra kraftlinjer, andre infrastrukturanlegg, vindkraftanlegg og petrokjemiske anlegg samt produksjonsutstyr i tradisjonelle verk og bruk bortfaller i sin helhet med departementets forslag, vil de 222 kommunenes eiendomsskatteinntekter i henhold til de innrapporterte tallene bli redusert med kr **1 476 000 000**.

Kommunene vil stå igjen med eiendomsskatten fra de tradisjonelle verk og bruk uten produksjonsutstyr, benevnt «industrianlegg» i oppsettet over (kr 518 000 000) og fra vannkraftverkene (kr 1 296 000 000).²

I det følgende legges denne forutsetningen om fullt inntektsbortfall for kraftlinjer, andre infrastrukturanlegg, vindkraftanlegg og petrokjemiske anlegg til grunn for enkelhets skyld, selv om noen av de nevnte anleggstypene også vil inneholde en del skattepliktig bygningsmasse som kunne gi grunnlag for et skjønsmessig fradrag på 5-10 %. Under denne forutsetningen viser tallene at kommunenes eiendomsskatt fra verk og bruk vil bli redusert med ca 45 %.

Dersom eiendomsskatt fra vannkraftverk (som ikke omfattes av lovforslaget) holdes utenfor, utgjør inntektsreduksjonen fra verk og bruk ca 74 %.

Sett i forhold til de 222 kommunenes samlede eiendomsskatt fra all skattepliktig eiendom, reduseres eiendomsskatteinntektene med ca 21 %.

I alt 343 kommuner skriver ut eiendomsskatt på verk og bruk. Det vil si at det mangler tall fra 121 kommuner eller ca 1/3 av de kommunene som berøres av forslaget. Dette betyr at antatt inntektstap for kommunene med departementets forslag er større enn de ca 1,5 milliarder kroner som er rapportert.

Basert på tall fra KOSTRA som viser hva de 121 kommunene skrev ut i eiendomsskatt i 2014 (ex bolig og fritidseiendom) er et nøkternt anslag at disse vil miste inntekter på i overkant av 200 millioner kroner dersom forslaget i høringsnotatet vedtas.

KS anslår etter dette at med departementets lovforslag vil samlet tap i eiendomsskatteinntekt for de 343 kommunene som skrev ut eiendomsskatt på verk og bruk i 2015 neppe bli lavere enn 1, 7 milliarder kroner, mest sannsynlig noe høyere.

Det presiseres at innrapportert eiendomsskatt på produksjonsutstyr kun gjelder tradisjonelle industribedrifter. I følge de svarene som er mottatt fra kommunene, er produksjonsutstyr i de tradisjonelle industribedriftene i noen grad ikke spesifisert tallmessig i takstene på en måte som har gjort det mulig å rapportere. Det reelle tallet på eiendomsskatt fra produksjonsutstyr i tradisjonelle verk og bruk kan derfor være større enn det innrapporterte, uten at det er mulig å gi noe anslag på hva som er riktig.

For de typene verk og bruk som er spesifisert i oppsettet over (kraftlinjer, andre infrastrukturanlegg, vindkraftanlegg og petrokjemiske anlegg) er det ikke vanlig å foreta noen

² Eiendomsskatt fra oppdrettsanlegg antas å inngå i rapporterte tall for industrianlegg og for maskiner og produksjonsutstyr i slike anlegg. Samlet eiendomsskatt fra oppdrettsanlegg utgjør i dag 30-40 millioner kroner.

inndeling i henholdsvis produksjonsutstyr og faste anlegg, selv om også slike anlegg dels består av det som begrepsmessig er produksjonsutstyr, og dels av produksjonsinstallasjoner. Hvordan forventet tap i eiendomsskatteinntekter fordeler seg mellom «produksjonsutstyr» og «produksjonsinstallasjoner» er derfor beheftet med usikkerhet, jf. oversikt over fordeling av forventet tap ovenfor.

2. Kostnader ved omtaksering

Det er i høringsnotatet bedt om anslag på hvor store takseringskostnader som vil påløpe for kommunene dersom lovforslaget vedtas. Vi har ikke fått tilstrekkelige svar i spørreundersøkelsen til å tallfeste dette. Vi har derfor kun grunnlag for å gi et meget grovt anslag basert på opplysninger fra erfarne takstmenn.

Ettersom lovforslagene gjelder produksjonsutstyr og installasjoner, vil det ikke være tilstrekkelig bare å ta ut produksjonsutstyrsdelen av takstene (der slikt utstyr er spesifisert). Det vil være nødvendig å foreta en fullstendig omtaksering av samtlige verk og bruk dersom lovforslagene vedtas. En full omtaksering er i alle tilfelle nødvendig etter alternativ 2 som medfører bytte av verdsettelsesprinsipp. Ved en isolert taksering av verk og bruk er det anslått at kostnadene i de minste kommunene med få skatteobjekter neppe vil komme særlig under kr 150 000. Dersom kr 250 000 legges til grunn som et gjennomsnitt for de 343 kommunene som beskatter verk og bruk, blir samlede kostnader til taksering ved innføring av lovforslagene ca 85 millioner kroner. Dette er et forsiktig, men svært grovt anslag.

3. Økonomiske konsekvenser av departementets lovforslag alternativ 2

Det har ikke vært mulig å kartlegge hvilke økonomiske konsekvenser forslaget om å fjerne verk og bruk som eiendomskategori vil få for kommunene. Det antas at å forlate substansverdiregning som verdsettelsesprinsipp vil medføre noe tap av proveny, men det er ikke mulig å tallfeste eller gi noe anslag på dette, bl a fordi en leieverdiregning er basert på en rekke skjønsmessige forutsetninger. Forslaget representerer også på dette punktet en fremtidig usikkerhet med hensyn til økonomiske konsekvenser.

IV. MERKNADER TIL LOVFORSLAGENE OG BEGRUNNELSEN FOR DEM

1. Innledning

Ut fra prinsipielle vurderinger av å beskytte det lokaldemokratiske handlingsrommet har KS over lengre tid støttet kommunenes rett til å kunne skrive ut eiendomsskatt, som den eneste lokalt bestemte inntektskilden som kommunene innenfor lovens rammer helt og fullt kan bestemme

over selv. KS tar ikke stilling til eller gir råd til kommuner om adgangen bør benyttes eller ikke. Med samme prinsipielle argumentasjon har KS også støttet kommunenes mulighet til å kunne bestemme lokalt ulike profiler på eiendomsskatt, herunder muligheten til å kunne skrive ut eiendomsskatt separat på verk og bruk, næringseiendom, og/eller på bolig og fritidseiendom.

Departementets høringsnotat og lovforslag bygger på to sentrale forutsetninger:

For det første hevdes det at verk og bruk beskattes hardere enn annen næringseiendom når produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner tas med i takstgrunnlaget. Det anføres at det er urimelig og at det innebærer en ugrunnet forskjellsbehandling.

Det hevdes videre at regelen som gjelder produksjonsutstyr er så vanskelig å praktisere at den gir manglende forutsigbarhet og fører til et stort antall tvistesaker.

Disse forutsetningene er etter KS sitt syn ikke riktige.

2. Verk og bruk beskattes ikke hardere enn annen næringseiendom

Departementets forutsetning om at verk og bruk beskattes hardere enn annen næringseiendom bygger etter KS sitt syn på en uriktig forståelse av eiendomsskatteloven og rettspraksis.

Det vises bl a til s 16 i høringsnotatet der det uttales at «*bestemmelsen om inkludering av arbeidsmaskiner mv. i eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk innebærer et visst avvik fra eiedomsskattelovas utgangspunkt om at eiendomsskatt skrives ut på fast eiendom*».

Bestemmelsen i eiendomsskatteloven § 4 andre ledd fjerde pkt om produksjonsutstyr er kun en presisering av hva som skal anses som fast eiendom i eiendomsskattelovens forstand – i motsetning til løsøre som ikke skal inngå i skattegrunnlaget. Dette kan leses ut av ordlyden som sier at maskiner og utstyr ikke skal regnes med, med mindre det utgjør en del av det faste anlegget. Dette er i rettspraksis forstått som et krav om gjensidig fysisk og økonomisk integrasjon mellom maskiner og bygningsmessige anlegg, og slik har regelen blitt praktisert. Med andre ord utvider ikke produksjonsutstysregelen skatteplikten for visse typer næringseiendom. Den fastslår bare at der bygningskropp og maskineri er gjensidig tilpasset og integrert i hverandre, er også maskineriet å anse som en del av den faste eiendommen.

Dette er en type avgrensingsspørsmål som ikke oppstår ved taksering av alminnelig næringseiendom, slik som kontor- og forretningsbygg, lagerbygg og lignende. I dette ligger det ingen urimelighet eller forskjellsbehandling slik departementet anfører, ei heller noen utvidende tolkning av eiendomsskatteloven. Verk og bruk og alminnelig næringseiendom er to ulike grupper eiendom, som begge behandles på samme måte når det gjelder begrepet «fast eiendom» i eiendomsskatteloven.

Det ligger nærmere å si at departementets forslag vil føre til forskjellsbehandling den motsatte vei mellom verk og bruk og alminnelig næringseiendom. For en alminnelig næringseiendom vil

eiendomsskattegrunnlaget etter departementets forslag fortsatt være 100 % av investeringskostnaden eller eiendommen, mens andelen for verk og bruk kanskje vil gå ned mot 10 %, f eks i industrielle anlegg hvor bygningskropp og grunn utgjør en beskjeden del av eiendommens totale verdi. Det vises i denne sammenheng til at det har vært en del av begrunnelsen for eiendomsskatten at den skal være en skatt på de investeringene som gjøres i det faste anlegg.

3. Dagens regler er ikke mer tvisteskapende enn reglene som foreslås i høringsnotatet

Innholdet i regelen om eiendomsbeskatning av produksjonsutstyr er fastlagt og presisert av Høyesterett i løpet av de 150 årene den har vært gjeldende. Utviklingen har skjedd i takt med den teknologiske utviklingen, og grensesnittet mellom fast eiendom og løsøre i eiendomsskatteovens forstand er klarlagt av domstolene.

Det er få rettstvister om skatteplikt på produksjonsutstyr. Den siste Høyesterettsdommen som direkte gjelder produksjonsutstyr er fra 1999, samt to dommer om infrastrukturanlegg fra 2006.³ Det er senere avsagt tre lagmannsrettsdommer om temaet, i 2002, 2005 og 2014, og en håndfull tingrettsavgjørelser. Bortsett fra lagmannsrettsdommen fra 2002 har dommene for øvrig gått i kommunenes favør.

De foreslåtte reglene i høringsnotatet vil med stor sannsynlighet føre til økt antall tvistesaker alene av den grunn at man forlater en regelforståelse som er utviklet og presisert gjennom 150 år, og som derfor ikke gir opphav til mange tvister.

Videre inneholder de reglene som er foreslått skjønnstemaer som med stor sannsynlighet vil være tvisteskapende. Det er særlig grunn til å peke på skillet mellom installasjoner som tjener bygningen og som etter forslaget vil være skattepliktige, og installasjoner som tjener produksjonen og som skal fritas. Det vil i mange tilfeller være svært vanskelig å avgjøre om en installasjon tjener bygningen eller produksjonen. Hvor bygningsmassen er tilpasset produksjonen vil bygning og en rekke bygningsmessige installasjoner og funksjoner være designet og dimensjonert med tanke på produksjonen. Det vil da måtte oppstå avgrensingsspørsmål og spørsmål om delvis fritak dersom funksjonen til installasjonen kan sies å være delt. Det kan også pekes på den skattemessige vurderingen av f eks kaianlegg, tankanlegg, piper og ventilasjonsanlegg i smelteverk, kulverter for kabling og annen infrastruktur, spesialfundamentering for maskiner osv.

I forslaget om å fjerne verk og bruk som lovbegrep, har departementet foreslått en regel om at næringseiendom kan verdsettes etter substansverdi prinsippet når det ikke er mulig eller formålstjenlig å fastsette verdien på annen måte. Også dette er en regel som med stor sannsynlighet vil være tvisteskapende.

³ Rt. 1999 s. 369, Rt. 2006 s. 1607 og Rt. 2006 s. 1615

Forslaget om å fjerne verk og bruk som begrep vil også føre til at regelen om fritak for produksjonsutstyr og -installasjoner blir gjort gjeldende for all næringseiendom, ikke bare for anlegg som har karakter av verk og bruk. Det er temmelig åpenbart at en slik regelendring vil føre til en rekke tvister. Dette fordi en rekke faste anlegg på næringseiendommer som ikke har karakter av bygninger i dag inngår i eiendomsskattegrunnlaget, herunder alle utendørs faste anlegg, f eks bryggeanlegg.

4. Sentrale retningslinjer for eiendomsskattetakseringen vil styrke forutberegnelighet og likebehandling

Det kan etter dette ikke sees å være faktisk grunnlag for departementets uttalelser om at produksjonsutstysregelen gir manglende forutsigbarhet og virker tvisteskapende. De reglene som er foreslått vil sannsynligvis føre til mindre forutsigbarhet enn i dag, og til flere klager og rettssaker.

KS er likevel av den oppfatning at det vil være en styrke for eiendomsskatten som skatteform som vil øke forutsigbarheten både for de skattepliktige og kommunene, dersom det utarbeides sentrale retningslinjer for eiendomsskattetakseringen. I og med at hver enkelt kommune er en egen eiendomsskattemyndighet med egne takserings- og klagenemnder, må det sies å være en svakhet med dagens eiendomsskattesystem at det ikke er utarbeidet slike retningslinjer. Sentrale retningslinjer vil føre til en mer enhetlig og konsekvent eiendomsskattetaksering, også når det gjelder anvendelsen av produksjonsutstysregelen. Dette er etter KS sitt syn et adskillig mer hensiktsmessig tiltak for å oppnå departementets målsettinger om økt forutsigbarhet og større grad av likebehandling. Samtidig unngår man de betydelige negative konsekvensene av lovforslagene i form av store inntektsreduksjoner for kommunene og redusert lokal handlefrihet. Man unngår også å innføre regler som med stor sannsynlighet vil gi opphav til flere tvister og større uforutsigbarhet enn i dag. Retningslinjer vil kunne fastsettes i forskrift til eiendomsskatteoven.

Behovet for sentrale retningslinjer ved takseringen ble også påpekt i KS sin høringsuttalelse til Scheel-utvalgets utredning. Slike retningslinjer vil styrke kvaliteten på eiendomsskattetakseringen generelt, sikre likebehandling, og også bidra til økt tillit til eiendomsskatten som skatteform og til de kommunale eiendomsskattemyndighetene. KS vil sterkt oppfordre departementet til å se nærmere på et slikt tiltak fremfor å gå videre med forslagene til lovendringer.

5. Departementets forslag går lenger enn Sundvolden-erklæringens punkt om eiendomsskatt

Departementets lovforslag innskrenker skatteplikten langt utover det som følger av Sundvolden-erklæringens pkt om eiendomsskatt, der det heter at regjeringen vil «frita fastmonterte, ikke-integrerte maskiner fra eiendomsskatt i industrianlegg (gjelder ikke kraft-anlegg)».

Alle gjenstander som er forankret til grunn eller sjøbunn og som tjener produksjonen eller virksomheten på eiendommen, og som ikke har karakter av bygninger, foreslås fritatt for eiendomsskatt. Regelen vil som nevnt foran føre til at betydelige faste anlegg som etter dagens eiendomsskattelov (og etter alminnelig tingsrett) er fast eiendom, blir fritatt for eiendomsskatt. Dette vil blant annet gjelde vindkraftanlegg, kraftlinjer, teleanlegg og andre infrastrukturanlegg. Det er svært vanskelig å se at hensynet til forutsigbarhet og likebehandling av ulike typer eiendom kan begrunne et slikt forslag.

6. Skattegrunnlaget forskyves fra kommunene til staten

Fordi eiendomsskatten kommer til fradrag i grunnlaget for beregning av selskapsskatt, vil 27 % av inntektstapet for kommunene ikke komme de næringsdrivende til gode, men gå til staten i form av økt selskapsskatt. Hvis kommunenes eiendomsskatteinntekter reduseres med 1,7 milliarder kroner, jf redegjørelsen under pkt II, øker selskapsskatten til staten med ca 460 millioner kroner.

Eiendomsskatten er også fradragsberettiget i grunnlaget for beregning av særskatten på petroleumsanlegg, hvor skattesatsen er 51 %. Effekten blir her at særskatten til staten øker med ca 400 millioner kroner. Samlet synes forslagene med andre ord å innebære at halvparten av kommunenes inntektstap vil gå til staten i form av økning i statlige skatteinntekter.

Lovforslagene er på denne måten i strid med regjeringens løfte i Sundvolden-erklæringen om at kommunene skal beholde en større andel av de inntekter som skapes lokalt.

7. Forslagene bryter med kommunenes forutsetninger for å tillate visse næringsetableringer

En rekke typer verk og bruk beslaglegger store arealer og har en del negative miljømessige sider. Kraftlinjer, vindkraftanlegg og petrokjemiske anlegg kan nevnes som eksempler på slike anlegg. Eiendomsskatten er en viktig faktor i kommunenes avveining av om man skal gå inn for etablering av slike anlegg. Departementets lovforslag tar ikke hensyn til dette, og dersom de blir realisert, vil det for mange kommuner bety at en sentral og kanskje avgjørende forutsetning for å støtte eller tillate en etablering og et arealbeslag brytes fra statens side.

8. Kompensasjon for inntektsbortfallet

I høringsnotatet omtales ikke spørsmålet om hvordan kommunene skal kompenseres for inntektsbortfallet, som kan ligge an til å overstige 1,7 milliarder kroner. KS forutsetter at kommunene kompenseres fullt ut for en eventuell innskrenking i retten til å skrive ut eiendomsskatt, og at dette bekreftes og synliggjøres i en eventuell sak til Stortinget.

KS antar at det vil være svært krevende å finne fram til en slik rimelig kompensasjonsmodell, noe som også var en viktig årsak til at daværende regjering i 2012 valgte å legge bort arbeidet med et lignende forslag. KS vil i den sammenheng peke på at rene omfordelinger innen inntektssystemet for kommunene, som økt skatteandel eller økning av beløp satt av til kommunal selskapsskatt, ikke kan anses som en kompensasjon. Slike endringer av inntektssystemet skjer innenfor en gitt ramme for vekst i frie inntekter, og er provenynøytrale for kommunesektoren samlet.

9. Øvrige merknader til høringsnotatet

I høringsnotatet har departementet spesielt fremhevet kommuner med store petrokjemiske anlegg, og skriver at kommunene Aukra, Lindås, Hammerfest, Tysvær og Øygarden vil kunne få inntektsbortfall i 100-millionersklassen.

Det er riktig at disse kommunene får store inntektstap, men det gir et skjevt bilde av lovforslagenes virkning å konsentrere oppmerksomheten omkring disse kommunene, som står i en helt spesiell stilling. Det er 343 kommuner som skriver ut eiendomsskatt på verk og bruk. Forslagene som er fremsatt vil medføre inntektstap for alle disse kommunene. Et stort antall kommuner vil med departementets forslag få et inntektstap på mange millioner kroner som vil ramme hardt. Det vises til den vedlagte oversikten der forventet inntektstap er angitt for hver kommune.

Det gir under enhver omstendighet et skjevt bilde av eiendomsskattens betydning hvis man bare ser på hva eiendomsskatten utgjør som andel av kommunenes samlede inntekter. Overføringene til kommunene gjennom det statlige inntektssystemet er i stadig større grad bundet opp av lovpålagte oppgaver. Eiendomsskatten gir kommunene et handlingsrom til å løse andre oppgaver – og til å makte å gjennomføre lovpålagte oppgaver fullt ut og med tilstrekkelig kvalitet . Provenyet fra eiendomsskatten kan være marginen som utgjør forskjellen mellom underskudd og balanse, eller gir mulighet for å realisere et lokalt tiltak for innbyggerne, det være seg drift av idrettsanlegg, kulturaktiviteter eller annet. Det er i dette perspektivet man må vurdere betydningen av lovforslagene for kommunenes muligheter til å løse viktige oppgaver for sine innbyggere.

KS vil også bemerke at et bortfall av inntekter fra verk og bruk kan føre til at kommunene i større grad tvinges til å skrive ut eiendomsskatt på annen næringseiendom, og på boliger og fritidseiendom. Dersom verk og bruk tas ut av loven reduseres også fleksibiliteten med hensyn til utskriving av eiendomsskatt, noe som i seg selv er negativt for kommunene. De vil ikke lenger kunne velge bare å skrive ut eiendomsskatt på verk og bruk slik man kan i dag. Det vises i denne sammenheng til at 88 kommuner, altså om lag ¼ av alle eiendomsskattekommuner, bare skriver ut eiendomsskatt på verk og bruk.

10. KS sine merknader til prosessen

Etter uttalelsen i Sundvolden-erklæringen om eiendomsskatt, har KS ved gjentatte anledninger tatt kontakt med departementet om denne saken. KS har bedt om å bli orientert om den videre prosessen, og har bedt om møter med departementet, blant annet med henvisning til den nyetablerte lovmedvirkningsordningen mellom KS og regjeringen. Tilbakemeldingene har hele veien vært at departementet skulle utrede saken, og eventuelt komme tilbake til anmodningen om et møte senere. Saken ble ikke omtalt i forslag til statsbudsjett i 2015, før høringsnotatet uten noe nærmere forvarsel ble sendt ut like før ferieavvikling i kommune-Norge med svært knapp høringsfrist, og uten hensyn til at det i år er kommunevalg.

Videre er høringsnotatet sendt ut uten at det er foretatt noen undersøkelser fra departementets side av kommunenes inntektstap dersom lovendringene gjennomføres. Departementet antyder provenytapet svært skjønnsmessig, og overlater i stedet til kommunene å gi tall og anslag innenfor den knappe høringsfristen. Spørsmålet om kompensasjon for kommunenes inntektsbortfall er overhodet ikke nevnt. Notatet er heller ikke omfattende, og det tar ikke opp prinsipielle og viktige sider ved eiendomsskatten, som dens betydning for lokaldemokratiet og det lokale selvstyret. Som redegjort for, bygger også notat etter KS sitt syn på en uriktig beskrivelse av fast eiendoms-begrepet i eiendomsskatteloven. Det er KS sitt primære syn at kommunene etter lokaldemokratiske avveininger må beholde retten og fleksibiliteten til også å kunne skrive ut eiendomsskatt på verk og bruk, inklusiv produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner.

Som det fremgår av punkt 3 VI, har KS flere merknader til prosessen forut høringsnotatet. Dersom regjeringen likevel skal gå videre med denne saken, anbefaler KS sekundært at det opprettes en bredt sammensatt lovkomité for en videre utredning av saken.

V. OPPSUMMERING AV KS SITT SYN OG KRAV TIL DEN VIDERE BEHANDLING

Kommunene må ut fra hensynet til det lokale selvstyret og økonomisk handlefrihet beholde retten og fleksibiliteten til etter lokaldemokratiske avveininger også å kunne skrive ut eiendomsskatt på verk og bruk, inklusiv produksjonsutstyr. Regjeringen oppfordres til ikke å gå videre med lovsaken, men i stedet sette i gang et arbeid for å få laget sentrale retningslinjer for eiendomsskattetakseringen, med deltakelse både fra kommunesiden og skattytersiden.

Dersom regjeringen etter høringsrunden velger å gå videre med lovsaken, krever KS at det opprettes en bredt sammensatt lovkomité for videre utredning.

KS krever at kommunesektoren kompenseres fullt ut for en eventuell innskrenking i retten til å skrive ut eiendomsskatt, og at dette bekreftes og synliggjøres i en eventuell sak til Stortinget.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lasse Hansen'.

Lasse Hansen

Administrerende direktør

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Helge Eide'.

Helge Eide

Områdedirektør

KOMMUNE	Samlet rapportert eiendomsskatteinntekt verk og bruk	Samlet rapportert eiendomsskatteinntekt fra vannkraft	SUM rapportert forventet tappt eiendomsskatteinntekt
Alstahaug	1 124 000	-	896 000
Alta	17 840 000	11 400 000	10 016 000
Andøy	1 386 350	-	1 029 854
Arendal	6 200 000	235 541	2 500 000
Askvoll	548 510	169 998	312 708
Audnedal	2 257 047	768 819	1 071 898
Aukra	170 810 000	-	122 432 005
Aure	37 135 268	62 909	35 673 168
Aurland	55 842 423	52 896 098	2 258 570
Austrheim	12 607 760		10 662 925
Averøy	5 620 000	-	587 000
Ballangen	3 672 679	929 939	2 271 640
Balsfjord	6 400 000	-	3 600 909
Bamble	36 856 136	-	30 912 732
Bardu	23 027 726	20 668 419	2 359 307
Berg	2 262 722	472 465	866 950
Bergen	29 104 805	181 765	25 019 305
Bindal	13 834 118	11 453 954	2 380 165
Birkenes	5 714 382	1 439 076	3 369 146
Bjerkreim	2 500 000	-	2 500 000
Bjugn	2 567 162	238 098	1 994 637
Bodø	1 572 337	-	1 572 336
Bremanger	30 179 847	26 471 226	3 976 601
Brønnøy	3 644 792	673 190	2 414 671
Bykle	47 590 000	44 724 000	2 866 000
Bø i Vesterålen	200 232	-	200 232
Bø Telemark	1 715 636	1 500	1 094 276
Bømlo	2 130 000	-	1 008 500
Dovre	558 744	256 542	229 810
Drangedal	518 112	28650	489 462
Eidfjord	54 200 000	52 800 000	1 364 000
Eigersund	5 824 948	1 690 000	1 954 812
Engerdal	912 576	105 595	713 741
Etne	5 942 000	4 278 288	1 469 188
Evje og Hornnes	4 059 035	1 863 782	1 964 707
Farsund	17 697 162	-	17 228 484
Fauske	27 700 000	23 500 000	3 080 060
Fedje	2 109 000	-	2 109 000
Fet	938 238	-	501 736
Fitjar	9 147 602	99 120	9 048 482
Flatanger	687 000	218 000	789 000
Flekkefjord	6 301 000	3 693 000	2 608 000
Flora	8 649 000	1 007 000	1 998 000
Folldal	2 164 000	1 685 000	432 000
Fredrikstad	12 085 757	0	13 812 708
Froland	11 887 734	9 286 024	2 601 710
Fræna	30 055 566	-	23 469 602

Frøya	3 944 877	2 310	1 046 982
Førde	4 901 337	1 817 346	1 520 000
Gamvik	6 540 480	-	-
Gaular	1 306 094	474 710	816 984
Gausdal	1 845 844	473 190	1 227 265
Giske	378 075	-	378 075
Gjerstad	1 214 679	-	778 328
Gjøvik	2 895 770	152 581	2 451 250
Gran	466 514	37 046	266 468
Grong	11 301 458	10 176 859	1 124 599
Grue	1 004 744	-	657 755
Gulen	7 360 905	1 034 927	2 919 671
Halden	24 292 888		15 393 620
Hamar	10 080 643	-	7 718 331
Hammerfest	201 000 000	-	180 225 000
Haugesund	2 527 691	-	-
Hemne	7 709 681	3 622 871	7 971 439
Hemnes	57 650 000	53 700 000	3 281 368
Hemsedal	10 127 013	8 355 389	1 259 775
Herøy	805 854	-	354 858
Hitra	13 537 900	-	11 889 645
Hjartdal	11 303 874	9 450 620	1 314 002
Hjelmeland	18 166 666	13 170 059	6 190 170
Hobøl	2 200 000	-	1 225 000
Hol	41 974 431	33 774 734	7 901 528
Hyllestad	1 877 778	402 745	865 005
Ibestad	310 010	-	208 134
Inderøy	2 603 661	1 418 687	528 682
Jølster	9 364 257	7 029 589	2 334 668
Karlsøy	5 989 000	-	5 467 000
Karmøy	64 121 000	-	49 991 000
Kautokeino	1 501 453		
Klæbu	8 600 000	6 600 000	1 285 000
Kongsvinger	3 278 600	65 200	2 216 200
Kristiansand	10 664 000	-	8 094 000
Kristiansund	16 767 115	0	924 800
Kvalsund	3 750 000	1 133 000	2 283 000
Kvam	18 539 000	9 940 259	4 688 900
Kvinnherad	62 553 050	52 579 548	4 948 825
Lebesby	9 838 832	4 009 999	4 355 696
Leikanger	700 000	-	631 000
Leirfjord	981 419	272 342	709 077
Leka	312 989	-	64 856
Leksvik	1 228 564	122 305	716 972
Lenvik	1 000 000	100 000	683 000
Levanger	7 810 764	80 532	2 470 655
Lierne	4 558 194	3 873 492	636 894
Lindesnes	8 606 157	493 201	5 446 745
Lindås	161 018 136	120 407	155 831 963
Lunner	1 132 565	-	1 000 095

Lurøy	1 499 000	-	903 094
Lyngen	1 448 434	360 538	-
Lørenskog	30 729 832	0	11 523 165
Løten	1 200 000	-	850 000
Marker	2 099 728	212 152	1 887 576
Marnadal	8 061 728	6 667 811	1 139 694
Meland	5 248 000	-	1 632 100
Melhus	11 052 755	6 300 354	2 849 980
Midtre Gauldal	1 667 118	1 231 772	-
Modum	23 858 722	20 017 681	3 841 041
Moss	3 691 000	36 673	2 265 000
Målselv	9 226 000	6 014 000	2 809 391
Måsøy	1 643 924	0	2 557 712
Namdalseid	981 000	-	832 000
Namsos	2 742 845	-	1 595 482
Narvik	72 553 000	30 732 000	20 087 128
Naustdal	848 698	168 634	680 064
Nes, Akershus	2 210 722	1 229 174	869 930
Nes, Buskerud	22 413 950	16 439 500	3 079 300
Nesodden	1 831 179	-	1 541 425
Nittedal	4 800 000	-	2 775 000
Nome	9 083 746	5 563 523	1 718 528
Nord-Aurdal	10 269 803	8 867 745	1 401 058
Norddal	21 884 000	20 689 000	637 000
Nord-Fron	35 596 043	33 844 433	1 844 991
Nordkapp	1 724 338	108 206	1 616 132
Nord-Odal	1 907 646	-	-
Nordre Land	17 575 677	12 740 769	2 565 052
Nore og Uvdal	44 384 002	40 628 012	3 755 990
Notodden	21 851 342	17 986 473	2 216 638
Nærøy	4 688 000	332 000	2 200 000
Os	837 885	182 685	497 889
Osen	301 418	15 760	270 904
Porsanger	1 007 019	-	851 706
Porsgrunn	24 890 000	-	12 481 371
Radøy	1 760 577	-	802 603
Rakkestad	1 132 270	958 051	174 219
Rana	104 578 101	50 449 588	11 732 581
Randaberg	2 098 383	-	1 071 962
Rauma	12 327 850	9 505 776	-
Rennebu	12 500 000	12 071 000	460 000
Rennesøy	1 444 120	-	1 304 590
Rindal	7 700 000	6 100 000	1 300 000
Ringebu	1 605 930	225 736	1 486 406
Ringerike	22 100 000	6 300 000	4 850 000
Ringsaker	5 107 194	414 440	3 536 953
Rissa	2 469 752	384 002	1 499 928
Rollag	7 450 000	6 753 000	572 000
Røros	3 253 577	1 896 646	186 235
Røst	512 048	-	194 160

Råde	133 490	-	133 490
Salangen	462 719	-	250 304
Saltdal	3 273 000	1 094 000	1 616 000
Sarpsborg	38 700 000	14 890 000	16 700 000
Sauda	36 612 408	20 655 610	5 559 680
Sel	2 476 258	-	2 081 357
Selbu	17 500 000	8 300 000	7 485 000
Seljord	9 296 483	7 971 607	1 153 908
Sigdal	950 000	173 000	631 000
Siljan	2 172 000	-	1 384 800
Skaun	680 000	49 000	508 000
Skedsmo	3 004 500	-	3 004 500
Skien	14 600 000	3 336 000	10 580 000
Skiptvet	14 088 650	13 463 676	624 974
Skjåk	16 568 000	14 711 000	383 000
Smøla	12 142 808	-	10 898 158
Snåsa	3 766 504	2 877 847	888 657
Sogndal	9 354 950	14 154	7 806 748
Sokndal	7 825 000	4 115 000	1 710 000
Songdalen	1 107 876	-	537 349
Sortland	3 383 814	777 336	1 892 863
Stange	4 442 000	-	2 506 764
Stavanger	4 555 000	-	3 512 000
Steigen	1 867 460	524 076	1 305 811
Steinkjer	5 181 748	468 012	2 525 712
Stord	8 029 736	140 744	3 855 140
Strand	6 037 192	2 248 673	1 949 324
Stryn	1 905 000	591 000	558 000
Suldal	106 703 000	97 546 000	2 696 000
Sund	200 232	-	200 232
Sunndal	79 608 497	37 884 000	22 391 682
Sveio	919 606	-	867 892
Søgne	1 390 074	-	466 994
Sør-Fron	11 989 078	10 972 440	1 016 638
Sør-Odal	3 593 263	236 852	1 642 502
Sørumsund	4 661 620	3 463 974	1 074 069
Sør-Varanger	14 500 000	8 500 000	5 938 000
Tokke	41 356 000	38 848 000	2 301 000
Tolga	424 204	-	-
Trondheim	38 187 163	7 727 951	16 430 846
Trysil	5 446 556	1 979 600	3 048 289
Tydal	28 359 157	24 412 235	3 910 522
Tynset	12 720 000	8 160 000	1 874 700
Tysnes	959 602	21 872	815 028
Tysvær	151 032 770	-	141 748 180
Ullensvang herad	4 387 908	3 176 973	838 950
Ulvik herad	10 529 487	7 433 668	3 062 805
Utsira	440 000	-	439 000
Vadsø	1 000 000	-	1 000 000
Valle	31 831 204	28 607 385	3 203 035

Vang	7 100 000	6 700 000	365 000
Vefsn	37 272 000	6 416 000	30 849 160
Vennesla	26 020 000	14 184 000	9 606 000
Verdal	8 882 595	25 827	4 617 236
Vestby	3 000 000	-	2 150 000
Vestnes	1 396 518	59 790	557 583
Vestre Slidre	5 045 088	4 586 324	458 764
Vestre Toten	10 150 000	61 600	4 487 000
Vestvågøy	-	50 000	1 140 000
Vikna	9 372 403	-	1 637 560
Volda	2 077 458	1 147 690	788 483
Voss	25 632 588	23 384 258	2 248 330
Vågsøy	4 122 000	-	3 186 000
Våler, Solør	2 429 916	992 868	1 465 236
Ørsta	5 209 243	2 545 436	1 755 903
Østre Toten	2 213 000	-	1 696 000
Øyer	5 247 326	4 161 325	851 410
Øygarden	143 097 000	-	111 258 000
Øystre Slidre	2 266 135	1 086 391	968 265
Åfjord	1 981 000	863 900	896 226
Ål	25 400 000	21 500 000	3 700 000
Ålesund	1 528 118	-	1 528 118
Åmot	10 172 050	9 287 054	884 996
Ås	2 675 637	-	2 088 051
Åsnes	715 488	118 074	561 177
SUM	3 292 635 304	1 295 751 302	1 475 874 076

Frøya kommune
v/Arthur Gipling

Deres ref

Vår ref

12/388 SL HWH/HKT

Dato

27.08.2015

Vedrørende søknad om utsatt høringsfrist

Vi viser til e-post av 7. juli 2015. I e-posten er det søkt om utsatt svarfrist til 24. september 2015 i høringssaken om eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk.

Søknaden er herved innvilget.

Med hilsen

Ole Todal Jenssen e.f.
lovrådgiver

Hallvard Wiesener Haga
seniorskattejurist

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Oslo, 3. september 2015

HØRINGSUTTALELSE FRA NETTVERK FOR FJORD- OG KYSTKOMMUNENER (NFKK) – EIENDOMSBESKATNING AV ARBEIDSMASKINER MV. I VERK OG BRUK

1 Innledning

Det vises til departementets høringsnotat 18. juni 2015 med forslag om endring i reglene om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiedomsskatt til kommunane (eiendomsskatteloven eller esktl).

Nettverk for fjord- og kystkommuner (NFKK) organiserer 59 kommuner som arbeider for å sikre retten til lokal beskatningsrett og avgiftsandel til sjøarealene, og å gi vertskommunene en rimelig andel av verdiskapningen som skjer lokalt. Medlemskommunene er vertskap for næringsvirksomhet som vind, olje, gass, fiske og havbruk, herunder oppdrettsanlegg. De fleste av medlemmene skriver ut eiendomsskatt på verk og bruk.

Selv om departementets forslag ikke synes å ramme oppdrettsanlegg direkte, går NFKK imot Finansdepartementets forslag om å unnta produksjonsutstyr og –installasjoner fra eiendomsskattegrunnlaget til verk og bruk, jf. alternativ 1 og 2. NFKK utdyper sitt synspunkt i punkt 2 og 3 nedenfor.

Når NFKK er av den oppfatning at departementets forslag ikke påvirker eiendomsbeskatning av oppdrettsanlegg, er det fordi det ikke foreslås endringer i de særskilte regler for oppdrettsanlegg, jf. eiendomsskatteloven § 4 tredje ledd siste setning, jf. punkt 2.1. I høringsnotatet foreslår departementet at man kan benytte så vel avkastningsverdi og substansverdi som verdsettelsesprinsipp avhengig av de faktiske omstendigheter. NFKK er enig i at verdsettelsen av oppdrettsanlegg må baseres på en kombinasjon av de to ulike verdsettelsesprinsipper, jf. punkt 2.2 nedenfor.

2 Forslagets konsekvenser for eiendomsskatt på oppdrettsanlegg

2.1 Eiendomsskatteobjektet – Hva regnes som del av oppdrettsanlegg, jf. esktl. § 4 tredje ledd siste setning

NFKK leser departementets høringsnotat slik at forslagene ikke vil endre dagens eiendomsbeskatning av oppdrettsanlegg verken etter alternativ 1 eller 2.

For eiendomsskatt på oppdrettsanlegg er det vedtatt særskilte regler for når slike anlegg kan eiendomsbeskattes, samt hva som skal regnes som del av den faste eiendommen, jf. eiendomsskatteloven § 4 tredje ledd:

«Flytande anlegg i sjø for oppdrett av fisk, skjell, skalldyr og andre marine artar vert jamnstelt med verk og bruk i andre leden, når anlegget har vore stasjonert i kommunen i over 6 månader i året før skatteåret. Eiedomsskatt vert då skriven ut sjølv om anlegget ikkje var stasjonert i kommunen 1. januar i skatteåret. Verdsetjinga av anlegget skjer jamvel etter tilhøva denne datoen. Til slikt

anlegg vert rekna dei fysiske installasjonane som merder, flytemodul, fôringsmaskin, fôringslager, opphaldsrom og sanitæranlegg og liknande, samt anker, lodd og liknande til forankring.»
(understreket her)

Bestemmelsen ble innført med lovendring i 2009¹ for å uttrykkelig regulere at frittflytende oppdrettsanlegg blir likestilt med verk og bruk under bestemte forutsetninger, og således kan eiendomsbeskattes uavhengig anleggets tilknytning til sjøbunnen. Siste setning i bestemmelsen fastsetter hva som skal regnes som del av oppdrettsanlegget.

Det er naturlig at departementets forslag i alternativ 1 og 2 ikke endrer ved eiendomsskatteloven § 4 tredje ledd siste setning. Lovgiver har allerede tatt eksplisitt stilling til hva som regnes med til slike skatteobjekt. Lovteksten og forarbeidene går langt i å spesifisere hva som skal være med ved taksering av oppdrettsanlegg, og må derfor ses som lite skjønnsmessig. Bestemmelsen ivaretar forutsigbarhet for skattyterne og kommunene.

2.2 Verdssettelsen – Særlige hensyn ved taksering av oppdrettsanlegg

Finansdepartementet foreslår ved alternativ 2 å fjerne kategorien «verk og bruk». Verdssettelse av anlegg som etter dagens regler er verk og bruk skal etter departementets forslag «*være den samme som for annen næringseiendom*»².

Som hovedregel skal næringseiendom verdsettes etter avkastningsverdi, der man kapitaliserer årlig avkastning av objektet (eksempelvis leieverdi). Departementet har beskrevet verdssettelse av næringseiendom slik (side 14 i høringsnotatet):

«For annen næringseiendom er det ikke vedtatt egne regler for verdssettelse eller fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget. Dette reguleres derfor av egedoms-skattelovas hovedregler. Det vil si at annen næringseiendom skal verdsettes til en objektivisert omsetningsverdi, jf. eiendomsskatteleva § 8 A-2 første ledd og at eiendomsskattegrunnlaget skal være begrenset til «fast eiendom», jf. eiendomsskatteleva § 4 første ledd (og annet ledd første punktum).

Takseringen av annen næringseiendom baseres ofte på leieverdi, det vil si faktisk eller forventet leieinntekt fra bygningen med tilhørende tomt. Denne metoden er særlig aktuell for kontorbygg og næringsbygg uten sterkt spesialiserte funksjoner. Bruk av substansverdi ved taksering av annen næringseiendom enn verk og bruk kan likevel ikke utelukkes. Dette vil være aktuelt hvor eiendommen har spesialiserte funksjoner og det er vanskelig å fastsette verdien ved bruk av observasjoner i markedet.»

Departementet skriver videre at det bør være «*adgang til å fastsette omsetningsverdien til teknisk verdi*» i tilfeller der det «*ikke [vil] være mulig eller hensiktsmessig å basere verdssettelsen på alminnelig omsetningsverdi*»³. Departementet foreslår at esktl. § 8 A-2 første ledd nytt annet punktum skal lyde slik:

«Verdet av næringseigedom kan setjast til teknisk verde når det ikkje er mogleg eller formålstjenleg å fastsetje verdet på annan måte.»

NFKK viser til at naturressursbaserte næringer etter gjeldende rett verdsettes basert på en kombinasjon av de to verdssettelsesprinsippene – substansverdi- og avkastningsverdimetode (begge objektivisert). Selv om

¹ LOV-2008-12-12-90

² Høringsnotatet s. 30.

³ Høringsnotatet s. 30.

departementet her snur utgangspunktet for dagens hovedregel og unntaksregel, leser NFKK det slik at det fortsatt vil være anledning til å kombinere de to verdsettelsesprinsippene. Det fremgår av rettspraksis at en slik kombinasjon er hensiktsmessig i mange tilfeller, jf. Hydro-dommen, Rt. 1974 s. 332⁴:

«Det er vanlig praksis ved taksering etter byskattelovens første kapittel at bygninger takseres ved kapitalisering av en anslått netto leieinntekt, mens maskiner takseres etter anskaffelsespriser på takseringstiden med fradrag for slit, elde og eventuell utidsmessighet. Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å reise innvending mot denne fremgangsmåte når det gjelder å finne substansverdien.»

For at verdien av et oppdrettsanlegg skal fanges opp, er det nødvendig ikke utelukkende å verdsette anlegget etter byggekostnader ved de tekniske installasjonene. NFKK mener derfor at verdsettelsen av oppdrettsanlegg bør bygge på avkastningsverdiprinsippet i kombinasjon med substansverdi, slik gjeldende rett i dag tilsier.

Med departementets forslag må det for andre verk og bruk benyttes substansverdi som hovedregel, ettersom det sjeldent er mulig eller hensiktsmessig å fastsette objektivisert avkastningsverdi eller kapitalisert leieverdi for disse.

3 NFKK ber regjeringen forkaste departementets foreslåtte endringer

NFKK støtter ikke forslaget til endringer i eiendomsskatteloven av følgende årsaker:

- **Forslaget reduserer kommunenes handlingsfrihet og kan tvinge kommunene til å innføre eiendomsskatt på annen næringsvirksomhet**

De fleste av NFKKs medlemmer med eiendomsskatt har kun innført eiendomsskatt på verk og bruk. Det er fordi oppdrettsanlegg er likestilt som «verk og bruk» etter esktl. § 4 tredje ledd. Dersom «verk og bruk» oppheves som egen utskrivingskategori, vil det kunne tvinge kommunene til å skrive ut eiendomsskatt på *alle øvrige næringseiendommer i kommunen*. Departementets forslag svekker kommunenes handlingsfrihet ved å gi kommunene færre valgmuligheter i eiendomsskatteloven. NFKK mener kommunene må beholde retten og fleksibiliteten til å skrive ut eiendomsskatt kun på verk og bruk, inklusiv integrerte maskiner og utstyr.

Det lokale selvstyret og lokal beskatningsrett er en viktig del av norsk demokrati. Eiendomsskatt er som kjent eneste generelle skatteordning som er lokal, og er best egnet til å oppfylle regjeringens uttalte mål om at *«kommunene får beholde en større del av verdiskapingen der hvor verdiene skapes»*⁵. NFKK mener departementets forslag i realiteten avviker eiendomsskatt på verk og bruk, noe som vil svekke lokaldemokratiet og det kommunale selvstyret. Dette er i strid med regjeringens målsetting om at *«kommunene skal beholde mer av skatteinntektene enn i dag»*⁶.

- **Forslaget vil gi uakseptable inntektstap for kommunene**

Departementets forslag vil utradere eiendomsskatteinntektene fra verk og bruk, med unntak av vannkraftverk. Departementet har anslått en eiendomsskattereduksjon til kr 1,2 milliarder årlig. NFKK viser til KS' beregninger som tilsier langt høyere tap – samlet omkring kr 1,7 milliarder.

⁴ Rt. 1974 s. 332 på s. 336.

⁵ Sundvolden-erklæringen s. 7.

⁶ Prop. 95 S 2015, Kommuneproposisjonen 2015, s. 54.

- **Staten får økte skatteinntekter på bekostning av kommunene**

Om lag halvparten av inntektstapet på 1,7 milliarder kroner vil gå til staten, som vil få økt selskapsskatt og særskatt. Skattyter får med andre ord ikke full effekt av skattebortfallet, men betaler en mindre andel av skatten lokalt. Samtidig svekkes kommunenes inntektsgrunnlag og muligheten som tilrettelegger for næringsliv, infrastruktur og offentlig tjenestetilbud.

- **Forslaget gir verken større forutberegnelighet eller likebehandling**

Departementets målsetting med forslaget er «å gi bedre forutberegnelighet ved utskrivning av eiendomsskatt» og å «oppnå en større grad av likebehandling mellom verk og bruk og andre næringseiendommer».

NFKK mener at departementets forslag sannsynligvis vil føre til *mindre* forutsigbarhet enn i dag, siden det må trekkes opp en ny grense for hva som anses som «fast eiendom». Forslaget fjerner ikke behovet for konkrete vurderinger, men flytter grensedragningen ved å innføre et helt nytt grensesnitt. For det andre er departementets premiss om å rette opp en forskjellsbehandling uriktig. Det foreligger ingen forskjellsbehandling av verk og bruk og annen næringseiendom etter dagens regler. Regjeringens endringsforslag innebærer imidlertid en forskjellsbehandling den motsatte vei, ved at verk og bruk etter forslaget vil få en særskilt fordel: Verk og bruk vil få eiendomsskattegrunnlag ned mot 10 % av eiendommens totale verdi, mens grunnlaget for annen næringseiendom fortsatt vil være 100 %.

- **Forslaget går betydelig lengre enn Sundvolden-erklæringen**

NFKK vil endelig påpeke at endringsforslaget som nå er sendt på høring går betydelig lengre enn Sundvolden-erklæringen, hvor regjeringen varslet at den ville «*[f]rita fastmonterte, ikke-integrerte maskiner fra eiendomsskatt i industrianlegg (gjelder ikke kraftanlegg)*»⁷. Departementets forslag går ut på å fjerne alt av produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, inkludert *integrerte maskiner*. I realiteten er forslaget en avvikling av eiendomsskatt på verk og bruk, ettersom man kun står igjen med skatt på bygning og grunn. Dette er uten forankring i Sundvolden-erklæringen og rekker langt lengre enn regjeringens uttrykte ønske.

Med vennlig hilsen

Nettverk fjord- og kystkommuner

Ole Laurits Haugen
Leder NFKK
Ordfører Hitra kommune

⁷ Sundvolden-erklæringen s. 25.

Oslo, 3. september 2015

HØRINGSUTTALELSE FRA NETTVERK FOR FJORD- OG KYSTKOMMUNENER (NFKK) – EIENDOMSBESKATNING AV ARBEIDSMASKINER MV. I VERK OG BRUK

1 Innledning

Det vises til departementets høringsnotat 18. juni 2015 med forslag om endring i reglene om eiendomsskatt på arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eposedomsskatt til kommunane (eiendomsskatteloven eller esktl).

Nettverk for fjord- og kystkommuner (NFKK) organiserer 59 kommuner som arbeider for å sikre retten til lokal beskatningsrett og avgiftsandel til sjøarealene, og å gi vertskommunene en rimelig andel av verdiskapningen som skjer lokalt. Medlemskommunene er vertskap for næringsvirksomhet som vind, olje, gass, fiske og havbruk, herunder oppdrettsanlegg. De fleste av medlemmene skriver ut eiendomsskatt på verk og bruk.

Selv om departementets forslag ikke synes å ramme oppdrettsanlegg direkte, går NFKK imot Finansdepartementets forslag om å unnta produksjonsutstyr og –installasjoner fra eiendomsskattegrunnlaget til verk og bruk, jf. alternativ 1 og 2. NFKK utdyper sitt synspunkt i punkt 2 og 3 nedenfor.

Når NFKK er av den oppfatning at departementets forslag ikke påvirker eiendomsbeskatning av oppdrettsanlegg, er det fordi det ikke foreslås endringer i de særskilte regler for oppdrettsanlegg, jf. eiendomsskatteloven § 4 tredje ledd siste setning, jf. punkt 2.1. I høringsnotatet foreslår departementet at man kan benytte så vel avkastningsverdi og substansverdi som verdsettelsesprinsipp avhengig av de faktiske omstendigheter. NFKK er enig i at verdsettelsen av oppdrettsanlegg må baseres på en kombinasjon av de to ulike verdsettelsesprinsipper, jf. punkt 2.2 nedenfor.

2 Forslagets konsekvenser for eiendomsskatt på oppdrettsanlegg

2.1 Eiendomsskatteobjektet – Hva regnes som del av oppdrettsanlegg, jf. esktl. § 4 tredje ledd siste setning

NFKK leser departementets høringsnotat slik at forslagene ikke vil endre dagens eiendomsbeskatning av oppdrettsanlegg verken etter alternativ 1 eller 2.

For eiendomsskatt på oppdrettsanlegg er det vedtatt særskilte regler for når slike anlegg kan eiendomsbeskattes, samt hva som skal regnes som del av den faste eiendommen, jf. eiendomsskatteloven § 4 tredje ledd:

«Flytande anlegg i sjø for oppdrett av fisk, skjell, skalldyr og andre marine artar vert jamnstelt med verk og bruk i andre leden, når anlegget har vore stasjonert i kommunen i over 6 månader i året før skatteåret. Eignedomsskatt vert då skriven ut sjølv om anlegget ikkje var stasjonert i kommunen 1. januar i skatteåret. Verdsetjinga av anlegget skjer jamvel etter tilhøva denne dato. Til slikt

anlegg vert rekna dei fysiske installasjonane som merder, flytemodul, fôringsmaskin, fôringslager, opphaldsrom og sanitæranlegg og liknande, samt anker, lodd og liknande til forankring.»
(understreket her)

Bestemmelsen ble innført med lovendring i 2009¹ for å uttrykkelig regulere at frittflytende oppdrettsanlegg blir likestilt med verk og bruk under bestemte forutsetninger, og således kan eiendomsbeskattes uavhengig anleggets tilknytning til sjøbunnen. Siste setning i bestemmelsen fastsetter hva som skal regnes som del av oppdrettsanlegget.

Det er naturlig at departementets forslag i alternativ 1 og 2 ikke endrer ved eiendomsskatteloven § 4 tredje ledd siste setning. Lovgiver har allerede tatt eksplisitt stilling til hva som regnes med til slike skatteobjekt. Lovteksten og forarbeidene går langt i å spesifisere hva som skal være med ved taksering av oppdrettsanlegg, og må derfor ses som lite skjønnsmessig. Bestemmelsen ivaretar forutsigbarhet for skattyterne og kommunene.

2.2 Verdssettelsen – Særlige hensyn ved taksering av oppdrettsanlegg

Finansdepartementet foreslår ved alternativ 2 å fjerne kategorien «verk og bruk». Verdssettelse av anlegg som etter dagens regler er verk og bruk skal etter departementets forslag «*være den samme som for annen næringseiendom*»².

Som hovedregel skal næringseiendom verdsettes etter avkastningsverdi, der man kapitaliserer årlig avkastning av objektet (eksempelvis leieverdi). Departementet har beskrevet verdssettelse av næringseiendom slik (side 14 i høringsnotatet):

«For annen næringseiendom er det ikke vedtatt egne regler for verdssettelse eller fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget. Dette reguleres derfor av egedoms-skattelovas hovedregler. Det vil si at annen næringseiendom skal verdsettes til en objektivisert omsetningsverdi, jf. eiendomsskatteleva § 8 A-2 første ledd og at eiendomsskattegrunnlaget skal være begrenset til «fast eiendom», jf. eiendomsskatteleva § 4 første ledd (og annet ledd første punktum).

Takseringen av annen næringseiendom baseres ofte på leieverdi, det vil si faktisk eller forventet leieinntekt fra bygningen med tilhørende tomt. Denne metoden er særlig aktuell for kontorbygg og næringsbygg uten sterkt spesialiserte funksjoner. Bruk av substansverdi ved taksering av annen næringseiendom enn verk og bruk kan likevel ikke utelukkes. Dette vil være aktuelt hvor eiendommen har spesialiserte funksjoner og det er vanskelig å fastsette verdien ved bruk av observasjoner i markedet.»

Departementet skriver videre at det bør være «*adgang til å fastsette omsetningsverdien til teknisk verdi*» i tilfeller der det «*ikke [vil] være mulig eller hensiktsmessig å basere verdssettelsen på alminnelig omsetningsverdi*»³. Departementet foreslår at esktl. § 8 A-2 første ledd nytt annet punktum skal lyde slik:

«Verdet av næringseigedom kan setjast til teknisk verde når det ikkje er mogleg eller formålstjenleg å fastsetje verdet på annan måte.»

NFKK viser til at naturressursbaserte næringer etter gjeldende rett verdsettes basert på en kombinasjon av de to verdssettelsesprinsippene – substansverdi- og avkastningsverdimetode (begge objektivisert). Selv om

¹ LOV-2008-12-12-90

² Høringsnotatet s. 30.

³ Høringsnotatet s. 30.

departementet her snur utgangspunktet for dagens hovedregel og unntaksregel, leser NFKK det slik at det fortsatt vil være anledning til å kombinere de to verdsettelsesprinsippene. Det fremgår av rettspraksis at en slik kombinasjon er hensiktsmessig i mange tilfeller, jf. Hydro-dommen, Rt. 1974 s. 332⁴:

«Det er vanlig praksis ved taksering etter byskattelovens første kapittel at bygninger takseres ved kapitalisering av en anslått netto leieinntekt, mens maskiner takseres etter anskaffelsespriser på takseringstiden med fradrag for slit, elde og eventuell utidsmessighet. Jeg kan ikke se at det er grunnlag for å reise innvending mot denne fremgangsmåte når det gjelder å finne substansverdien.»

For at verdien av et oppdrettsanlegg skal fanges opp, er det nødvendig ikke utelukkende å verdsette anlegget etter byggekostnader ved de tekniske installasjonene. NFKK mener derfor at verdsettelsen av oppdrettsanlegg bør bygge på avkastningsverdiprinsippet i kombinasjon med substansverdi, slik gjeldende rett i dag tilsier.

Med departementets forslag må det for andre verk og bruk benyttes substansverdi som hovedregel, ettersom det sjeldent er mulig eller hensiktsmessig å fastsette objektivisert avkastningsverdi eller kapitalisert leieverdi for disse.

3 NFKK ber regjeringen forkaste departementets foreslåtte endringer

NFKK støtter ikke forslaget til endringer i eiendomsskatteloven av følgende årsaker:

- **Forslaget reduserer kommunenes handlingsfrihet og kan tvinge kommunene til å innføre eiendomsskatt på annen næringsvirksomhet**

De fleste av NFKKs medlemmer med eiendomsskatt har kun innført eiendomsskatt på verk og bruk. Det er fordi oppdrettsanlegg er likestilt som «verk og bruk» etter esktl. § 4 tredje ledd. Dersom «verk og bruk» oppheves som egen utskrivingskategori, vil det kunne tvinge kommunene til å skrive ut eiendomsskatt på *alle øvrige næringseiendommer i kommunen*. Departementets forslag svekker kommunenes handlingsfrihet ved å gi kommunene færre valgmuligheter i eiendomsskatteloven. NFKK mener kommunene må beholde retten og fleksibiliteten til å skrive ut eiendomsskatt kun på verk og bruk, inklusiv integrerte maskiner og utstyr.

Det lokale selvstyret og lokal beskatningsrett er en viktig del av norsk demokrati. Eiendomsskatt er som kjent eneste generelle skatteordning som er lokal, og er best egnet til å oppfylle regjeringens uttalte mål om at *«kommunene får beholde en større del av verdiskapingen der hvor verdiene skapes»*⁵. NFKK mener departementets forslag i realiteten avviker eiendomsskatt på verk og bruk, noe som vil svekke lokaldemokratiet og det kommunale selvstyret. Dette er i strid med regjeringens målsetting om at *«kommunene skal beholde mer av skatteinntektene enn i dag»*⁶.

- **Forslaget vil gi uakseptable inntektstap for kommunene**

Departementets forslag vil utradere eiendomsskatteinntektene fra verk og bruk, med unntak av vannkraftverk. Departementet har anslått en eiendomsskatte-reduksjon til kr 1,2 milliarder årlig. NFKK viser til KS' beregninger som tilsier langt høyere tap – samlet omkring kr 1,7 milliarder.

⁴ Rt. 1974 s. 332 på s. 336.

⁵ Sundvolden-erklæringen s. 7.

⁶ Prop. 95 S 2015, Kommuneproposisjonen 2015, s. 54.

- **Staten får økte skatteinntekter på bekostning av kommunene**

Om lag halvparten av inntektstapet på 1,7 milliarder kroner vil gå til staten, som vil få økt selskapsskatt og særskatt. Skattyter får med andre ord ikke full effekt av skattebortfallet, men betaler en mindre andel av skatten lokalt. Samtidig svekkes kommunenes inntektsgrunnlag og muligheten som tilrettelegger for næringsliv, infrastruktur og offentlig tjenestetilbud.

- **Forslaget gir verken større forutberegnelighet eller likebehandling**

Departementets målsetting med forslaget er «å gi bedre forutberegnelighet ved utskriving av eiendomsskatt» og å «oppnå en større grad av likebehandling mellom verk og bruk og andre næringseiendommer».

NFKK mener at departementets forslag sannsynligvis vil føre til *mindre* forutsigbarhet enn i dag, siden det må trekkes opp en ny grense for hva som anses som «fast eiendom». Forslaget fjerner ikke behovet for konkrete vurderinger, men flytter grensedragningen ved å innføre et helt nytt grensesnitt. For det andre er departementets premiss om å rette opp en forskjellsbehandling uriktig. Det foreligger ingen forskjellsbehandling av verk og bruk og annen næringseiendom etter dagens regler. Regjeringens endringsforslag innebærer imidlertid en forskjellsbehandling den motsatte vei, ved at verk og bruk etter forslaget vil få en særskilt fordel: Verk og bruk vil få eiendomsskattegrunnlag ned mot 10 % av eiendommens totale verdi, mens grunnlaget for annen næringseiendom fortsatt vil være 100 %.

- **Forslaget går betydelig lengre enn Sundvolden-erklæringen**

NFKK vil endelig påpeke at endringsforslaget som nå er sendt på høring går betydelig lengre enn Sundvolden-erklæringen, hvor regjeringen varslet at den ville «*[f]rita fastmonterte, ikke-integrerte maskiner fra eiendomsskatt i industrianlegg (gjelder ikke kraftanlegg)*»⁷. Departementets forslag går ut på å fjerne alt av produksjonsutstyr og produksjonsinstallasjoner, inkludert *integrerte maskiner*. I realiteten er forslaget en avvikling av eiendomsskatt på verk og bruk, ettersom man kun står igjen med skatt på bygning og grunn. Dette er uten forankring i Sundvolden-erklæringen og rekker langt lengre enn regjeringens uttrykte ønske.

Med vennlig hilsen

Nettverk fjord- og kystkommuner

Ole Laurits Haugen

Leder NFKK

Ordfører Hitra kommune

⁷ Sundvolden-erklæringen s. 25.

Spørreskjema eiendomsskatteinntekter fra verk og bruk

Kommune:	1620 Frøya
Promillesats 2014 (2015 hvor det er første skatteår):	7

Eiendomsskatteinntekter fra verk og bruk i 2014 (2015 hvor det er første skatteår)

<i>Kategori</i>	<i>Tall</i>	<i>Eventuelle merknader</i>
1. Samlet eiendomsskatteinntekt fra verk og bruk i 2014:	3 944 877	
2. Samlet eiendomsskatteinntekt fra vannkraft:	2 310	
3. Samlet eiendomsskatteinntekt fra maskiner og produksjonsutstyr i takster der dette er taksert særskilt	0	Etter vår tolkning av Eiendomsskatteloven så valgte vi før ny taksering i 2012 å utelate flyttbart produksjonsutstyr og maskiner.
4. Samlet eiendomsskatteinntekt fra kraftlinjer	747 110	
5. Samlet eiendomsskattinntekt fra andre infrastrukturanlegg (telenett, bredbånd, kabel-TV, rørledninger mv)	299 872	
6. Samlet eiendomsskatteinntekt fra vindkraftanlegg	0	
7. Samlet eiendomsskatteinntekt fra prosessanlegg petrokjemi	0	

Veiledning til skjemaet

Til pkt 2: Vannkraftverk skilles ut fordi beskattningen av slike verk ikke berøres av lovforslagene.

Til pkt 3: Dette krever en manuell gjennomgang av v/b-takstene i kommunen, en summering av takstverdiene som i den enkelte takst er ført på maskiner og produksjonsutstyr (i motsetning bygningsmessige anlegg og tomt).

Til pkt 4: Kraftlinjer bortfaller som skatteobjekt etter forslagene. Det gjelder stort sett anleggene i sin helhet. Bygninger og grunn vil fortsatt være skattepliktig. Der taksten selv skiller ut og verdsetter

rene bygninger og grunn for seg, bes derfor disse verdielementene trukket ut før skatten beregnes. Ellers ikke.

Til pkt 5: Også andre infrastrukturanlegg enn for overføring av strøm bortfaller som skatteobjekt etter forslagene. Det gjelder stort sett anleggene i sin helhet. Bygninger og grunn vil fortsatt være skattepliktig. Der taksten selv skiller ut og verdsetter rene bygninger og grunn for seg, bes derfor disse verdielementene trukket ut før skatten beregnes. Ellers ikke.

Til pkt 6: Vindkraftanlegg bortfaller som skatteobjekt etter forslagene. Det gjelder stort sett anleggene i sin helhet. Bygninger og grunn vil fortsatt være skattepliktig. Der taksten selv skiller ut og verdsetter rene bygninger og grunn for seg, bes derfor disse verdielementene trukket ut før skatten beregnes. Ellers ikke.

Til pkt 7: I prosessanlegg for petrokjemi vil store deler av faste innretninger falle utenfor skatteplikten etter forslagene. Bygninger og grunn vil fortsatt være skattepliktig. Der taksten selv skiller ut og verdsetter rene bygninger og grunn for seg, bes derfor disse verdielementene trukket ut før skatten beregnes. Ellers ikke.

Anslag på kostnader ved omtaksering

Basert på kommunens egne erfaringstall mv bes det gitt et anslag på hva en omtaksering av alle verk og bruk i kommunen vil koste.

Svarfrist

Hvis KS skal kunne avgi sin høringsuttalelse tidsnok til at kommunene kan benytte den ved utarbeidelse av egen høringsuttalelse, må vi ha svar fra kommunene så snart som mulig. Det bes derfor om **svar senest innen utløpet av uke 31.**

23.06.15hhh

Liste over selskap i Frøya kommune med eiendomskatt 2015

Selskap	Takst	Skatt 2014	Skatt 2015	1.termin 15	2.termin 15	Eiendom (GNR/BNR/F.NR)/ lokalitet ID anlegg i sjø
Algea AS - 910116940	1 360 000	9 520	9 520	4 760	4 760	GNR. 41 BNR. 24
Aqualine AS - 929013581	13 335 000	93 345	93 345	46 672	46 673	GNR. 9 BNR. 153
Auto Eiendom ANS	1 500 000	10 500	10 500	5 250	5 250	GNR. 19 BNR. 41
Hamarvik Eiendom AS - 995998513	31 791 000	222 537	222 537	111 268	111 269	GNR. 9 BNR. 46
Dyrøy Sag & Trelastforretning - 950671211	1 180 000	8 260	8 260	4 130	4 130	GNR. 55 BNR. 13
Erviks Laks & Ørret AS - 924895004	1 930 000	13 510	13 510	6 755	6 755	Aursøysva 12357, Kamholmen 31517, Raskjæret 12366
Ervik Eiendom AS - 930224413	960 000	6 720	6 720	3 360	3 360	GNR. 27 BNR. 52
Fosen Verkstedservice AS - 977474205	4 400 000	30 800	30 800	15 400	15 400	GNR. 22 BNR. 24
Frøya Auto AS - 947619020	1 710 000	11 970	11 970	5 985	5 985	GNR. 8 BNR. 54
Frøya Havbruksservice AS - 976481879	256 000	1 792	1 792	896	896	GNR. 8 BNR. 178
Frøya Næringspark AS - 986428054	16 113 000	112 791	112 791	56 396	56 396	GNR. 30 BNR. 120
Ytterskaget AS - 984463294	12 850 000	89 950	89 950	44 975	44 975	GNR. 15 BNR. 11
Frøyaringen AS - 977374677	450 000	3 150	3 150	1 575	1 575	GNR. 26 BNR. 69
Gassco AS - 983452841	29 839 000	208 872	208 872	104 436	104 436	Rørledning ut til grunnlinjen for gass på vår sokkel
Hamarvik Vannverk A/L - 970187928	330 000	2 310	2 310	1 155	1 155	GNR. 10 BNR. 205/278
Hestnes Eiendom AS - 861258912	4 020 000	28 140	28 140	14 070	14 070	GNR. 9 BNR. 140
Havfisk v/ Frank Iversen - 966899913	280 000	1 960	1 960	980	980	GNR. 65 BNR. 335
Kystteknikk AS - 890389252	1 978 000	13 846	13 846	6 923	6 923	GNR.31 BNR.27
Lerøy Midt AS - 985848718	9 870 000	Lokaliteter	utleid	utenfor	kommunen	Lokalitet ID-nummer: 12361 og 12993
Marine Harvest Norway AS - 959352887	28 740 000	201 180	201 180	100 590	100 590	Lokalitet ID-nummer: 12435, 20559, 10232, 12449, 31557, 12396, 12397 og 24456
Måsøval Fiskeoppdrett AS - 933792854	3 060 000	21 420	21 420	10 710	10 710	Lokalitet ID-nummer: 26775, 12380, 12385 og 12377
Teliasonera Norge AS - 981929055	2 060 000	14 420	14 420	7 210	7 210	Telemast/sender
Nordskag Næringspark AS - 993741108 (faktureres Salmar Processing AS)	234 000 000	1 638 000	1 638 000	819 000	819 000	GNR. 15 BNR. 108
Nutrimar AS - 990080372	2 338 000	16 366	16 366	8 183	8 183	GNR. 15 BNR. 11 F.NR. 18
Salmar Farming AS - 966840528	42 800 000	299 600	299 600	149 800	149 800	Lokalitet ID-nummer: 13886, 14042, 30437, 28636, 31959, 12394, 24696 og 15375
Salmar Processing AS - 958973306	1 600 000	11 200	11 200	5 600	5 600	Lokalitet ID-nummer: 19457
Seashell AS - 979615310	2 014 000	14 098	14 098	7 049	7 049	GNR. 55 BNR. 10
Siholmen AS - 970997857	2 340 000	16 380	16 380	8 190	8 190	GNR. 23 BNR. 8
Telenor Norge AS	2 110 000	14 770	14 770	7 385	7 385	Telemast/sender
Telenor Norge AS	8 830 000	61 810	61 810	30 905	30 905	Elektronisk kommunikasjonsanlegg
TrønderEnergi Nett AS - 978631029	106 730 000	747 110	747 110	373 555	373 555	Takst av 22 kV ledning til Innovamar/Salmar
Vikan Settefisk AS - 974536463	810 000	5 670	5 670	2 835	2 835	GNR. 11 BNR. 21
Ørnli AS - 965077952	1 840 000	12 880	12 880	6 440	6 440	GNR. 55 BNR. 14
Sum	573 424 000	3 944 877	3 944 877	1 972 438	1 972 440	

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Beathe Sandvik Meland
Arkivsaksnr.: 15/1133

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

RESSURSKREVENDE TJENESTER TIL ENKELTBruKER. FINANSIERING

Forslag til vedtak:

Vedtaket erstatter vedtak gjort i samme sak i kommunestyret 26.08.15

1. Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 01.03.15
2. Pleie og omsorgstjenesten styrkes med kr 1.875.000- og øremerkes enkeltbruker. Midlene tas fra disposisjonsfondet. Disponibel sum i disposisjonsfond per 16.09.15 er kr. 12 546 602,00
3. Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016 – 2020

Vedlegg:

Ingen

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):

Saksopplysninger:

Saken ble behandlet i Frøya kommunestyre 26.08.15, med følgende vedtak:

1. *Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 01.03.15*
2. *Rådmann bes komme tilbake til kommunestyret vedr. finansiering av den økte årsverksrammen i sakens pkt. 3 som HFD innstilling.*
3. *Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016 – 2020*

Hovedutvalgets innstilling til kommunestyret var som følger:

1. *Kommunestyret innvilger økning i tjenestetilbudet til bruker, fra 1,3 årsverk til 5,6 årsverk fra 01.03.15.*
2. *Virksomheten pleie og omsorg tilføres 5 376 000,- Av dette vil 3 500 800 være refunderbart påfølgende år. Midlene tas fra disposisjonsfond for inneværende år som pr. 18.08.15 er på 4.060.341,-*
3. *Årsverksøkningen legges inn i økonomiplan for 2016-2020*

Vurdering:

Etter samtale og gjennomgang med fylkesmannen på hvordan utgifter til ressurskrevende brukere skal budsjetteres, er det nå klarlagt at det er **mellomlegget** mellom kommunens faktiske utgift og refusjon (80 %) som skal budsjetteres. Det er også klarlagt at midlene skal tas fra drift eller evt. fond. Disse kan ikke låneopptas.

Rådmann beklager at feil disponibelt beløp i disp.fond ble oppgitt til HFD i august 2015. Riktig disponiblet beløp er pr dato kr 12 546 602.

Rådmannens foreslår ut fra disse nye opplysninger at kr 1 872.000 tas fra disposisjonsfondet for inneværende år, og legges inn i Pleie og omsorgstjenestens driftsrammer i økonomiplanperioden.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Beathe Sandvik Meland
Arkivsaksnr.: 15/1177

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

KVARTALSRAPPORT - 2. KVARTAL 2015

Forslag til vedtak:

Kvartalsrapport 2. kvartal godkjennes som vedlagt

Vedlegg:

Kvartalsrapport 2. kvartal 2015

Øvrige dokumenter (ikke vedlagt):

Saksopplysninger:

Etter en nøye gjennomgang og kvalitetssikring av tallene legger rådmannen nå frem en ny versjon av kvartalsrapport, 2. kvartal 2015.

Driftsresultatet for hele kommunen i 2. kvartal viser et merforbruk på kr 124 000 kr.

Vurdering:

Totalt regskapsmessig mindreforbruk inkl finans er på 16 800 000 kr, sammenlignet mot budsjett - et mindreforbruk på 5 549 549 kr

FRØYA KOMMUNE

Kraft og mangfold

Kvartalsrapport 2. kvartal 2015

FR YA

INNHOLDSFORTEGNELSE

	side
Rådmannens oppsummering	1
Sykefravær	2
Lønnsutviklingen	3
Skatt på inntekt og formue, rammetilskudd, renter og avdrag	4
Finansforvaltningen	5
Økonomisk oversikt hele kommunen	6
Frie inntekter 1 halvår 2015	7
Gjeldsoversikt	8
Folkevalgte	9
Rådmann	10
Kultur	11
Kultur og kompetansesenter	12
Nordskag oppvekstsenter	13
Sistranda skole	14
Musikk og kulturskole	15
Mausund barne- og ungdomsskole	16
Sørburøy barne- og ungdomsskole	17
Dyrøy oppvekstsenter	18
Neset barnehage	19
Nabeita oppvekstsenter	20
NAV sosialtjenesten	21
Teknisk	22
Familie, helse og rehabilitering	23
Funksjonshemmede	24
Pleie og omsorg	25
Barnevern felles	26
Barnevern Frøya	27

Rådmannens oppsummering

Det er noe svikt i skatteinntekten, dette må sees i sammenheng med utjevning mot rammetilskudd, der vi ligger over budsjett. Ser vi frie inntekter under ett viser prognosen for året at vi komme ut i balanse.

Våre finansinntekter viser en positiv utvikling. Vår låneopptak er svært høyt sammenlignet med andre kommuner. Vi må fremover ta høyde for at utviklingen kan snu, lavere avkastning innen finans og høyere renter. Det er og viktig å bygge opp igjen våre fond slik at vi har et handlingsrom i framtiden som kan stå i mot svingninger og utforutsatte hendelser.

For virksomhetene viser 2. kvartal at det fortsatt er en del «å rydde i», men det er gjort store framskritt i å fordele budsjetter på riktig konto og i samsvar med regnskapet.

Det er inntektsført refusjon på sykefravær med kr. 6.468.270,- i 2. kvartal. Ser vi driften under ett, er det en tendens til merforbruk sett opp mot budsjett. Rådmannen vil ha sterkt fokus på driftsbudsjettene i hver virksomhet sammen med virksomhetslederne, spesielt utgiftssiden.

Sykefraværet hadde gjennom 2014 en positiv utvikling. I 2015 derimot har vi en økning og er tilbake på nivået fra 2013, noe vi allerede har satt fokus på. Det jobbes med å bevisstgjøre og støtte både ledere og ansatte i arbeidet med å redusere sykefraværet.

Sykefravær

ÅR	JANUAR	FEBRUAR	MARS	APRIL	MAI	JUNI	GJ.SNITT PR.MÅNED
2013	14,2 %	11,0 %	9,5 %	9,6 %	9,3 %	9,2 %	10,6 %
2014	9,1 %	8,1 %	9,7 %	8,4 %	7,8 %	7,6 %	8,5 %
2015	10,7 %	10,4 %	9,6 %	11,5 %	11,4 %	9,8 %	10,6 %

Sykefraværet er for høyt så langt i år 2015.

Det jobbes med bevisstgjøring av både ledere og ansatte med tanke på å redusere fraværet.

Lønnsutviklingen:

Lønnsutviklingen spesifisert på lønnsart.

	Regnskap 1.kv.2015	Budsjett 1. kv. 2015	Avvik i kroner	Forbruk i %	Regnskap 1.kv. 2014
Fast lønn	45 708 504	46 386 138	677 634	98,54	42 365 431
Vikar lønn	2 081 993	2 891 556	809 563	72,00	2 223 945
Variabel lønn	5 728 269	7 021 430	1 293 161	81,58	5 640 606
Andre lønnskostnader	295 589	715 405	419 816	41,32	478 036
Sosiale kostnader	10 473 285	10 991 763	518 478	95,28	10 422 667
Brutto lønnskostnader	64 287 640	68 006 292	3 718 652	94,53	61 130 685
Refusjon fra folketrygden	-2 148 712	-1 800 454	348 258	119,34	-2 932 560
Netto lønnskostnader	62 138 928	66 205 838	4 066 910	93,86	58 198 125

	Regnskap 2.kv.2015	Budsjett 2. kv. 2015	Avvik i kroner	Forbruk i %	Regnskap 2.kv. 2014
Fast lønn	74 921 847	77 589 849	2 668 002	96,56	69 916 283
Vikar lønn	4 385 326	5 175 241	789 915	84,74	5 126 317
Variabel lønn	15 005 243	127 983 417	112 978 174	11,72	11 400 313
Andre lønnskostnader	757 037	1 360 335	603 298	55,65	1 315 716
Sosiale kostnader	20 940 955	18 332 539	-2 608 416	114,23	21 735 494
Brutto lønnskostnader	116 010 408	230 441 381	114 430 973	50,34	109 494 123
Refusjon fra folketrygden	-6 468 270	-3 600 192	2 868 078	179,66	-3 856 428
Netto lønnskostnader	109 542 138	226 841 189	117 299 051	48,29	105 637 695

Skatt på inntekt og formue:

Aktivaklasse	Inngang 2015	Budsjett	Avvik i kroner	Inngang 2014
1 kvartal	37 888 740	33 384 500	-4 504 240	31 839 806
2 kvartal	24 658 523	33 384 500	8 725 977	25 897 732
Sum	62 547 263	66 769 000	4 221 737	57 737 538

Rammetilskudd:

Aktivaklasse	Inngang 2015	Budsjett	Avvik i kroner	Inngang 2014
1 kvartal	37 783 816	30 643 000	-7 140 816	38 164 237
2 kvartal	39 928 084	30 643 000	-9 285 084	39 797 663
Sum	77 711 900	61 286 000	-16 425 900	77 961 900

Renter og avdrag:

Avdrag	Inngang 2015	Budsjett	Avvik i kroner	Inngang 2014
1 kvartal	6 614 725	6 190 138	-424 587	4 059 295
2 kvartal	5 460 613	6 190 138	729 525	6 868 578
Sum	12 075 338	12 380 276	304 938	10 927 873
Renteutgifter	Inngang 2015	Budsjett	Avvik i kroner	Inngang 2014
1 kvartal	4 770 047	4 134 586	-635 461	3 194 326
2 kvartal	1 430 211	4 134 577	2 704 366	5 551 399
Sum	6 200 258	8 269 163	2 068 905	8 745 725

Finansforvaltningen:

Aktivaklasse	IB 2015	Netto tilførte midler	Gevinst/tap	UB 30.06.15
Aksjefond	42 730 671	-15 525 000	3 425 368	30 631 039
Rentebærende papirer	115 670 114	-22 500 000	650 626	93 820 740
Bankinnskudd	534	-535	4 026	4 024
Sum	158 401 319	-38 025 535	4 080 020	124 455 803

Økonomisk oversikt, hele kommunen 2. kvart 2015

Driftsregnskapet per 30.06.2015	Regnskap	Budsjett	Avvik i
Alle tall er angitt i hele tusen kroner			
Driftsinntekter:			
Brukerbetaling	-8 598	-7 877	-721
Andre salgs- og leieinntekter	-20 936	-20 252	-684
Overføring med krav til motytelse	-28 816	-28 474	-342
Rammetilskudd	-77 712	-61 286	-16 426
Andre statlige overføringer	-285	-573	288
Andre overføringer	-1 015	-350	-665
Skatt på inntekt og formue	-62 547	-66 769	4 222
Eiendomsskatt	-1 972	-1 972	-
Sum driftsinntekter	-201 881	-187 553	-14 328
Driftsutgifter:			
Lønnsutgifter	95 069	96 096	-1 027
Sosiale utgifter	20 941	18 333	2 608
Kjøp av varer og tj. som inngår i tj,prod	34 778	26 259	8 519
Kjøp av varer og tj. som erstatter i tj,prod	7 968	7 400	568
Overføringer	20 016	17 796	2 220
Fordelte utgifter	-468	-2 032	1 564
Sum driftsutgifter	178 304	163 852	14 452
Brutto driftsresultat	-23 577	-23 701	124
Finansinntekter:			
Renteinntekter og utbytte	-4 441	-3 511	-930
Gevinst på finansielle instrumenter	-4 079	-3 364	-715
Mottatte avdrag på lån	35	-188	223
Sum eksterne finansinntekter	-8 485	-7 063	-1 422
Finansutgifter:			
Renteutgifter og låneomkostninger	6 200	8 269	-2 069
Tap på finansielle instrumenter	116	-	116
Avdrag på lån	12 075	12 380	-305
Utlån	20	188	-168
Sum eksterne finansutgifter	18 411	20 837	-2 426
Netto driftsresultat	-13 651	-9 927	-3 724
Interne finanstransaksjoner:			
Bruk av tidl. års regnskapsmessige mindreforbruk	-276	-138	-138
Bruk av disposisjonsfond	-913	-1 663	750
Bruk av bundne fond	-2 235	-1 655	-580
Sum bruk av avsetninger	-3 424	-3 456	32
Avsatt til disposisjonsfond	275	1 077	-802
Avsatt til bundne fond	-	1 055	-1 055
Sum avsetninger	275	2 132	-1 857
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk (-)	-16 800	-11 251	-5 549

Frie inntekter 1. halvår 2015

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Rammetilskudd	77 711 900	61 286 000	-16 425 900	126,80 %	130 666 400	122 572 000
Andre statlige overføringer	84 702	-30 000	-114 702	-282,34 %	169 404	-60 000
Skatt på inntekt og formue	62 547 263	66 769 000	4 221 737	93,68 %	125 094 526	133 538 000
Eiendomsskatt	1 972 447	1 972 500	53	100,00 %	3 944 894	3 945 000
Sum driftsinntekter	142 316 312	129 997 500	-12 318 812		259 875 224	260 115 000

Rammetilskudd, utbetales i 10 måneder, utbetales ikke i august og desember. Budsjett og budsjettprognose har tatt hensyn til dette. De 5 første månedene er det utbetalt med kr 12.378.700,-, i juli er det utbetalt med kr 13.339.700,-. Rammetilskuddet vil variere noe opp mot skatteinngangen.

I terminutbetalingene foretas det utjevning av kommunens skatteinntekter. Inntektsutjevningen er selvfinansierende, slik at kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet får utbetalt inntektsutjevningstilskudd i tillegg til rammetilskuddet, mens kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet får et trekk i utbetalingen av rammetilskudd.

Skatt på inntekt og formue, svikt i skatteinngangen mot budsjett på kr 4.221.737,-. Noe av dette skyldes økningen i rammetilskudd.

Eiendomsskatt, ingen avvik.

Som beskrevet under rammetilskuddet, så vil merinntektene på kr 12.318.812,- i 3. termin kun bli utbetalt rammetilskudd i 2 mnd. Merinntekter i 1. halvår 2015 bør derfor ikke endres allerede i 3. termin, da det benyttes som grunnlag for å øke budsjettet.

Summen av skatteinngang og rammetilskudd er budsjettrett ut fra KS prognosemodell.

Gjeldsoversikt

Utlåner	År lån er tatt opp	Saldo 01.01 2015	Nye låne-opptak i 2015	Avdrag per 30.06.2015	Gjeld per 30.06.2015	Betalt renter per 30.06.2015
Kommunalbanken	2000	938 200		117 280	820 920	9382
Kommunalbanken	2000	5 427 440		94 690	5 332 750	-8264
Kommunalbanken	2002	4 193 730		599 100	3 594 630	35273
Kommunalbanken	2010	11 442 880		238 390	11 204 490	100634
Kommunalbanken	2003	5 543 700		213 220	5 330 480	45597
Kommunalbanken	2001	3 647 580		104 220	3 543 360	33487
Kommunalbanken	2007	39 212 600		712 960	38 499 640	-367417
Kommunalbanken	2003	11 320 720		195 190	11 125 530	38769
Kommunalbanken	2003	2 337 570		45 830	2 291 740	8005
Kommunalbanken	2007	28 957 980		459 650	28 498 330	254672
Kommunalbanken	2004	10 140 680		177 910	9 962 770	93090
Kommunalbanken	2005	251 330		4 930	246 400	-186
Kommunalbanken	2007	411 400		6 140	405 260	3934
Kommunalbanken	2009	1 942 500		27 750	1 914 750	-1431
Kommunalbanken	2008	21 286 360		327 480	20 958 880	114888
Kommunalbanken	2008	4 474 400		65 800	4 408 600	43027
Kommunalbanken	2009	1 305 000		45 000	1 260 000	6114
Kommunalbanken	2009	23 966 460		347 340	23 619 120	112282
Kommunalbanken	2009	2 355 450		33 650	2 321 800	-1736
Kommunalbanken	2009	2 637 600		37 680	2 599 920	14236
Kommunalbanken	2011	31 176 250		636 250	30 540 000	-286352
Kommunalbanken	2011	15 592 220		165 880	15 426 340	101243
Kommunalbanken	2011	3 520 000		80 000	3 440 000	22856
Kommunalbanken	1999	179 170		59 720	119 450	1648
Kommunalbanken	2012	68 617 500		914 900	67 702 600	588418
Kommunalbanken	2012	5 377 000		70 750	5 306 250	27253
Kommunalbanken	2012	17 669 040		232 490	17 436 550	89555
Kommunalbanken	2013	141 496 400		1 768 700	139 727 700	1329678
Kommunalbanken	2014	105 160 280		1 365 720	103 794 560	567577
Kommunalbanken	2015		20 000 000		20 000 000	0
Sum		570 581 440	20 000 000	9 148 620	581 432 820	2 976 232
KLP 8317.50.40040	2010	27 564 283	-	388 229	27 176 054,0	174 222
KLP 8317.50.01800	1995	6 280 723	-	1 176 470	5 104 253,0	23 824
KLP 8317.50.54416	1997	505 500	-	505 500	-	4 784
KLP 8317.50.61344	1998	1 429 413	-	158 823	1 270 590,0	13 528
KLP 8317.50.63207	1999	661 000	-	82 625	578 375,0	2 507
KLP 8317.50.61506	1999	625 000	-	156 250	468 750,0	7 032
KLP 8317.50.01819	2005	19 965 500	-	332 750	19 632 750,0	36 267
KLP 8317.50.31416	2010	5 925 361	-	126 071	5 799 290,0	19 919
Sum kommunekreditt		62 956 780		2 926 718	60 030 062	282 083
Husbanken (Startlån)	2011	9271427		246 939	9 024 488	18 039
Husbanken (Startlån)	2003	3 255	-3 255	-	-	5
Husbanken, Etabl./Utbedr.	2009	2 999 997		90 909	2 909 088	11 121
Husbanken, Etabl./Utbedr.	2001	590 277		42 163	548 114	4 469
Husbanken Omsorgsboliger	1995	556 624		42 762	513 862	6 130
Husbanken (Startlån)	2012	17 950 000		450 000	17 500 000	101 254
Husbanken (Startlån)	2013	9 125 000		250 000	8 875 000	69 580
Husbanken (Startlån)		4 125 000		125 000	4 000 000	-3 528
Husbanken (Startlån)	2014	21 939 049		560 951	21 378 098	203 913
Husbanken (omaorgsb.)	2015		15 000 000		15 000 000	-
Sum Husbanken		66 560 629	14 996 745	1 808 724	79 748 650	410 983
Sum alle lån per 30.06.2015		700 098 849	34 996 745	13 884 062	721 211 532	3 669 298

Folkevalgt inkl kontrollutvalg

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	1 265 960	1 229 607	-36 353	102,96 %	2 783 782	2 703 844
Andre utgifter	595 496	813 785	218 289	73,18 %	1 190 992	1 627 570
Sum utgifter	1 861 456	2 043 392	181 936	91,10 %	3 974 774	4 331 414
Inntekter	-11 857	-67 247	-55 390	17,63 %	-23 714	-134 494
Netto driftsresultat	1 849 599	1 976 145	126 546	93,60 %	3 928 163	4 196 920

Regnskap viser balanse 2. kvartal.

Noe forhøyede utgifter ifb med annonsering/valg

Rådmannskontor

Netto per enhet (ansvar)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	9 907 742	8 966 579	-941 163	110,50 %	30 795 265	27 869 940
Andre utgifter	20 260 501	19 792 235	-468 266	102,37 %	37 766 574	36 893 703
Sum utgifter	30 168 243	28 758 814	-1 409 429	104,90 %	68 561 839	65 763 643
Inntekter	-5 284 094	-5 450 223	-166 129	96,95 %	-20 771 240	-21 424 276
Renteinntekter og utbytte	-658 713	-465 882	192 831			
Renteutg. og låneomkostninger	428 225	484 758	56 533			
Bruk av disposisjonsfond		-789 000				
Bruk av budne fond	-877 548	-745 048	132 500			
Brutto driftsresultat	23 776 113	21 793 419	-1 982 694	109,10 %	48 373 218	44 339 367

Lønn inkl sosiale kostnader Merforbruk på kr 941.163, (mindreforbruk på ca 1 mill)

Rådmann består her av flere avdelinger: Rådmann, Økonomi, IKT, OSK, SU, Lærlinger, Interkommunalt samarbeid og tillitsvalgte.

Merforbruk på lønn på dette kapittel skyldes at en utgift til premiefond, kr 2,1 mill ligger som en forventet inntekt under sosiale kostnader. Dette er feil - denne betales i sin helhet av premiefond i desember.

Reelt forbruk på lønn på dette området er ca 1 mill i mindreforbruk. Dette skyldes vacanser i stillingene økonomisjef, kommuneadvokat og bolig/tilflytting

Andre utgifter: Merforbruk på kr 468.266,-

Rådmann ble tidlig klar over at utgift til private barnehager er kraftig underbudsjettet i 2015.

Pr 2 kvartal har kommunen en utgift på kr 9.4 mill mot budsjett 7.1 mill. Pga dette har det vært fokus på kraftige innsparinger på driftspostene.

OSK: kostnad, valg ca 300`kr kommer neste kvartal

Andre kommentarer

Bruk av disp.fond på kr 789`kr som står i budsjettet i rådmannskapittelet er utgifter til prosjekt skjærgårdssykepleir og skal godskrives PLO
(har ingen innvirkning på resultat)

Kultur

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	2 018 836	2 065 425	46 589	97,74 %	4 423 264	4 525 340
Andre utgifter	1 468 719	1 825 156	356 437	80,47 %	2 927 588	3 638 072
Sum utgifter	3 487 555	3 890 581	403 026	89,64 %	7 350 852	8 163 412
Inntekter	-1 213 594	-1 183 687	29 907	102,53 %	-2 342 853	-2 285 117
Renteutg. Og låneomkostn.	265					
Netto driftsresultat	2 274 226	2 706 894	432 933	84,02 %	4 938 713	5 878 295

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr 46.589,-

Dette skyldes mest sannsyling manglende omposteringer i forhold til refusjoner fra NAV

Andre utgifter: Mindreforbruk på kr 356.437,

I dette ligger penger som skal utbetales som kulturmidler til lag og foreninger (300.000.-).

Inntekter Merinntekter på kr 29.907,

Inntekter vil variere dette året pga ombyggingen. Vi vil få mindre inntekter i andre halvåret. Inntekter generelt skal gjennomgåes med tanke på neste år og justeres i forhold til den reelle situasjonen.

Frøya Kultur og Kompetansesenter

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	615 095	986 703	371 608	62,34 %	1 220 677	1 958 146
Andre utgifter	1 192 105	1 158 384	-33 721	102,91 %	1 606 836	1 561 384
Sum utgifter	1 807 200	2 145 087	337 887	84,25 %	2 827 514	3 519 530
Inntekter	-1 501 212	-2 120 340	-619 128	70,80 %	-2 326 215	-3 285 590
Renteutg. Av låneomkostninger	235					
Bruk av disposisjonsfond	-442 000					
Netto driftsresultat	-135 777	24 747	-281 241	-548,66 %	-1 283 536	233 940

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr 371.608,-

Mindreforbruk skyldes lønn for rengjøring (avtale mellom Frøya kommune og fylket) som ikke er brukt. Fylket betaler for øyeblikket hele regjeringa. Faktura for vår del vil komme i løpet av året. Beløpet er bare ca så vi vet ikke en nøyaktig sum og fordelingsnøkkel. Den skulle baseres på årets erfaringer.

Andre utgifter: Merforbruk på kr 33.771,

Merforbruket skyldes en faktura som ble sendt og betalt i 2015 men gjaldt 2014

Inntekter Mindreinntekter på kr 619.128,-

I Budsjettforslaget for 2014/15 ble det lagt ca tall for inntekter. De tallene er justert nå i Arena.

Beløpet skyldes i hovedsak en post på 433.000.- refusjon til andre kommuner. Dette var en "blåkopi" av avtalen til Ørland kulturhus og hadde ingen relevans. Dette beløpet blir mindre i 2015 og vil bli justert i 2016.

Nordskag Oppvekstsenter

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	3 591 717	3 308 370	-283 347	108,56 %	7 780 790	7 166 971
Andre utgifter	219 068	246 133	27 065	89,00 %	438 136	492 265
Sum utgifter	3 810 785	3 554 503	-256 283	107,21 %	8 218 926	7 659 236
Inntekter	-702 583	-697 714	4 869	100,70 %	-1 249 935	-1 241 273
Netto driftsresultat	3 108 202	2 856 789	-251 414	108,80 %	6 982 780	6 417 963

Lønn inkl sosiale kostnader Merforbruk på kr 283.347,-
 Styrket tilbud førskolebarn.
 På grunn av at der kun var flerspråklige, måtte vi dele 1. og 2. trinn, dermed måtte det skje en styrking på 70% lærerressurs.

Vi har overforbruk på overtid, dette er der fordi de ansatte i barnehagen/skole/sfo fikk etterbetalt et år med overtid i januar, som de hadde rett på.

Andre utgifter: Mindreforbruk på kr 27.065,
 Denne summer er grunnet tekniske feil ved budsjettjustering, dette vil det bli rette opp i dette.

Inntekter I tråd med budsjett.

Sistranda Skole

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	10 948 743	10 705 039	-243 704	102,28 %	23 823 838	23 293 552
Andre utgifter	769 096	598 666	-170 430	128,47 %	1 446 019	1 125 584
Sum utgifter	11 717 839	11 303 705	-414 134	103,66 %	25 269 857	24 419 136
Inntekter	-1 097 971	-703 944	394 027	155,97 %	-1 627 453	-1 043 412
Bruk av budne fond	-71 749					
Netto driftsresultat	10 548 119	10 599 761	-20 107	99,51 %	23 261 838	23 375 724

Lønn inkl sosiale kostnader Merforbruk på kr 243.704,

På grunn av enkeltelev med store behov, har skolen vært nødt til å gå ut over stillingsrammen med 1,5 stilling. Eleven trenger en til en gjennom hele skoledagen.

Andre utgifter: Merforbruk på kr 170.430,-

Ingen stor innkjøp.
Mangler overføring fra fond- prosjekt Erasmus- EU midler(betaling for reiser)

Inntekter Merinntekter på kr 394.027,-

Ref sykelønn utgjør 364.000,-
Selv om skolen har brukt 1,5 stilling utover tildelt stillingsramme, er totalt overforbruk - 20.107 ved 2.kvartal. Dette betyr at ref. sykelønn er med på å dekke lønnskostnader utover tildelt stillingsramme, som igjen viser minimal bruk av vikar.

Musikk og kulturskole

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	1 627 248	1 667 754	40 506	97,57 %	3 555 903	3 644 418
Andre utgifter	44 064	64 283	20 219	68,55 %	76 882	112 159
Sum utgifter	1 671 312	1 732 037	60 725	96,49 %	3 632 785	3 756 577
Inntekter	-282 223	-277 262	4 961	101,79 %	-518 730	-509 612
Bruk av bundne fond	-7 335					
Netto driftsresultat	1 381 754	1 454 775	65 686	94,98 %	3 083 987	3 246 965

Lønn inkl sosiale kostnader	Mindreforbruk på kr 40.506,
Andre utgifter:	Mindreforbruk på kr 20.219
Inntekter	Merinntekter på kr 4.961,-. Brukerbetalingene ligger etter med ca kr 23.000,-,

Forklaring fra leder:

Regnskapet viser et lavt forbruk på andre utgifter enn lønn.
 Det er fordi vi ventet med innkjøp til det ble avklart om det ble foretatt nedskjæringer eller ikke i vår.
 Det blir nå gjort nødvendige innkjøp framover, så det forventes at utgiftene øker.
 Regnskapet viser at vi har lavere inntekter i brukerbetalinger enn budsjettet
 Dette henger sammen med utstragt bruk av moderasjonsordninger, både for søsken og for elever med flere fag.
 Dette henger også sammen med at inntektene tidligere har vært postert feil, så tallene har vært kunstige høye tidligere.
 Dette er det nå tatt høyde for i budsjett for 2016

Mausund Barne og Ungdomsskole

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	2 214 152	2 054 572	-159 580	107,77 %	4 872 052	4 520 910
Andre utgifter	138 245	255 323	117 078	54,15 %	276 490	510 645
Sum utgifter	2 352 397	2 309 895	-42 503	101,84 %	5 148 542	5 031 555
Inntekter	-238 333	-113 633	124 701	209,74 %	-476 666	-227 265
Netto driftsresultat	2 114 064	2 196 262	82 198	96,26 %	4 624 483	4 804 290

Lønn inkl sosiale kostnader

Merforbruk på 159.580,-, forklares

Ca. 126.000,- av dette skyldes vikarkostnader i forbindelse ansatt i fødselspermisjon.
Resterende ca. kr. 34.000,- er øvrige vikarutgifter.

Andre utgifter:

Mindreforbruk på kr 117.078,-, forklar hva og hvorfor

Ved årsskiftet fikk virksomheten overført kr. 125.000,-, der tanken var at vi skulle utbetale driftstilskuddet til Mausund IL, som er nevnt i driftsavtalen mellom Frøya kommune og Mausund IL. Vi har vært i dialog med virksomheten Kultur og næring i forhold til dette. Vi har kommet fram til at dette vil bli overført Mausund IL fra vår virksomhet det inneværende året. Dette vil skje i 3. kvartal. Periodisert kan dermed kr. 62.500,- av mindreforbruket tilskrives dette.

Det bør også nevnes at vi har vært forsiktig med innkjøp generelt. I og med at vi ikke har spesifikke midler på postene for vikar, må dette dekkes inn fra midler fra andre poster i budsjettet. Det er ikke gjort noen budsettjusteringer i forhold til dette, noe som vil bli gjort. Siden vi har hatt generelle vikarutgifter på ca kr. 34.000,-, kan mindreforbruk på tilsvarende beløp tilskrives dette.

Det øvrige mindreforbruket (ca. kr. 20.000,-) kan ikke tilskrives en spesifikk post. Det er virksomhetsleders vurdering at det vil være naturlig med et visst mindreforbruk etter 2. kvartal, da man har en del utgifter til forbruksmateriell, supplering av læremidler, etc. i forbindelse med skolestart.

Inntekter

Merinntekter på kr 124.701,-, kr 107.000,- av diss skyldes ref sykelønn
resten merinntekter på brukerbetaling

Sørburøy Barne og Ungdomsskole

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	756 285	792 644	36 359	95,41 %	1 673 165	1 753 604
Andre utgifter	199 255	110 942	-88 313	179,60 %	398 510	221 884
Sum utgifter	955 540	903 586	-51 954	105,75 %	2 071 675	1 975 488
Inntekter	-88 099	-13 830	74 270	637,04 %	-176 198	-27 659
Netto driftsresultat	867 441	889 757	22 316	97,49 %	1 898 977	1 947 829

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr 36.359,-

Langtidsfravær der en ikke har satt inn vikar. (vanskelig å rekruttere)
Undervisningsgrupper er blitt slått sammen

Andre utgifter: Merforbruk på kr 88.313,-

skolen har vært på leirskole, og foretatt en Trondheimstur "uten budsjett"
Rektors prioriteringer mt.p å "komme seg bort fra øya" - er brukt- samt ledige lønnsmidler
Feilbet. Utgifter til IKT
Kjøper skolefrukt og tjenester fra kulturskolen - vha omprioriteringer i budsjett
oppdaget regnskapsfeil ift kjøp av tjenester fra kult.skole - vil bli rettet opp
utgift til sameskolen har økt uten større budsjett

Inntekter Merinntekter på kr 74.720,

Økte inntekter som følge av langtids sykemelding.

Dyrøy Oppvekstsenter

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	2 263 821	2 169 907	-93 914	104,33 %	4 818 901	4 618 990
Andre utgifter	159 247	69 288	-89 959	229,83 %	698 271	303 816
Sum utgifter	2 423 068	2 239 195	-183 873	108,21 %	5 517 172	4 922 806
Inntekter	-302 488	-217 280	85 208	139,22 %	-564 777	-405 685
Netto driftsresultat	2 120 580	2 021 915	-98 665	104,88 %	4 737 547	4 517 121

Lønn inkl sosiale kostnader

Merforbruk lønn på 93.914,-
Tidlig innsats er ikke lagt inn. Er brukt 60 000,-
(10 000 pr mnd for hele senteret)
En langtidssykemeldt har tatt ut ferie til gode i mai/juni.
(dette førte til mye vikarutgift)

Andre utgifter:

Merforbruk på kr 7.339,-
Refusjon leirskoleopphold ca 10 000,- mangler.
Endring av leirskole og ekstra stort kull førte til økt kostnad.

Inntekter

Merinntekter på kr 85.208,- ca kr 100.000,- i merinntekter på ref sykelønn,
og ca kr 5.700,- i mindreinntekt på brukerbetaling.

Nesset Barnehage

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	3 578 265	3 788 583	210 318	94,45 %	7 741 345	8 196 354
Andre utgifter	302 077	259 697	-42 380	116,32 %	556 447	478 380
Sum utgifter	3 880 342	4 048 280	167 938	95,85 %	8 297 792	8 674 734
Inntekter	-1 124 632	-915 708	208 924	122,82 %	-2 005 387	-1 632 844
Netto driftsresultat	2 755 710	3 132 572	376 862	87,97 %	6 194 720	7 041 890

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr 210.318,-
Her er det mindreforbruk særlig fordi vi sparte hardt i vår, da vi fikk vite at vi muligens måtte inn med 5 % av budsjettet i år. Det går også mest vikar på høst, så vi må holde igjen litt på første halvår. På høsten må man sette inn - da er det nye barn, innkjøring og også sykdomstid for mange. Ellers må det også sies at det ikke alltid er enkelt å få i vikar, og heldigvis har jeg en gjeng som samarbeider godt mellom de 4 avdelingene.

Andre utgifter: Merforbruk på kr 42.380,-
Ja, vi prioriterte å pusse opp flere rom i vår/sommer, og har blant annet innredet arbeidsrom for ped.lederne. Dette er et lovfestet krav, som vi ikke har innfridd godt nok før nå. Tidligere har de delt kontorareal med meg.
Vi har i tillegg kjøpt inn skap på alle stellerom, og noen skap til å ha toalettruller og tørkepapir i - da vi har manglet mye lagerplass.
Vi kommer til å fortsette å ha fokus på å oppgradere barnehagen framover, da vi ser at det behøves, og vi ønsker ikke å bli liggende langt etter de andre, som har nybygde flotte lokaler.

Inntekter Merinntekter på kr 208.924,-
 Merinntekter på brukerbetalinger på kr 150.539,-
Merinntektyen på brukerbetaling er enkel å forklare. Det kommer inn inntekter her 11 måneder i året, og vi budsjettfordeler på 12. Det er ingen inntekt i juli. Dette gjelder også kostpengene.
ca 26.000,- er refusjon sykelønn. Dette kommer jeg til å justere inn i budsjettet i sept/oktober.
Resten er stort sett momskompensasjon, som jeg ikke gjør noe med.

Nabeita Oppvekstsenter

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
					14 423	
Lønn inkl sosiale kostnader	7 129 278	7 463 932	334 654	95,52 %	587	15 100 642
					1 548	
Andre utgifter	793 451	561 849	-231 602	141,22 %	632	1 096 599
					15 972	
Sum utgifter	7 922 729	8 025 781	103 052	98,72 %	220	16 197 241
Inntekter	-2 526 604	-2 527 927	-1 323	99,95 %	-3 643 481	-3 645 389
					12 319	
Netto driftsresultat	5 396 125	5 497 854	101 729	98,15 %	600	12 551 852

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr 334.654,-.

Det viser seg at rapporter vi har tatt ut tidligere i år har vist overforbruk på lønn, noe som ikke stemmer. Det jobbes med å finne ut årsaken til dette. Har ført til at vi har forsøkt å spare inn - noe vi har kunnet gjøre på skolesiden i og med at Nordskag skole har vært her. (høyere lærertetthet)
Så har vi hatt stort sykefravær. Vi får ikke tak i faglærte vikarer noe som har ført til reduserte lønnsutgifter til vikarer.

Andre utgifter: Merforbruk på kr 245.152,-

Våre driftsposter ligger lavt.
Dekker ikke det som det er behov for. Derfor dekkes dette inn av refusjoner der vi ikke benytter alt til vikar (fordi vi mangler faglærte vikar)

Inntekter Inntektene ser er i tråd med budsjett, ligger ca 55.000,- etter ved bruker-betalinger, balanseringen skyldes inntektsføringen av ref. sykkelønn.

Inntekter sfo er budsjettert for høyt.

NAV, Sosialtjenesten

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	1 446 457	1 622 240	175 783	89,16 %	3 178 975	3 565 305
Andre utgifter	1 529 132	1 118 027	-411 106	136,77 %	3 058 264	2 236 053
Sum utgifter	2 975 589	2 740 267	-235 323	108,59 %	6 237 239	5 801 358
Inntekter	-1 291 716	-460 356	831 361	280,59 %	-2 583 432	-920 711
Brutto driftsresultat	1 683 873	2 279 911	596 038	73,86 %	3 604 698	4 880 647
Mottatte avdrag på lån	35 322					
Utlån	20 000					
Bruk av budne fond	-1 248 260					
Netto Driftsresultat	490 935					

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr 175.783,-

Siden siste rapportering er det foretatt budsjettjusteringer fra Sosialtjenesten til Rus og Flyktningtjenesten. 1 ansatt lønnes av tilskuddsmidler fra Fylkesmannen og 1 ansatt lønnes av Integreringstilskuddet ved bosetting flyktninger. Regnskapsmessig er det mest ryddig å holde disse stillingene adskilt fra faste stillinger i sosialtjenesten. Mindreforbruk skyldes overført driftsfond som dekker den ene stillingen innenfor rus. Mindreforbruk skyldes også minus innleie av vikar ved sykmelding, refusjon sykepenger i pluss. Utgiftene vil harmoniseres ut året.

Andre utgifter: Merforbruk på kr 411.106,-

Sosialtjenesten har hatt et merforbruk ifht flyktningene som har mottatt økonomisk sosialhjelp (livsopphold og husleie) i perioden før oppstart i Introduksjonsprogrammet. Sosialtjenesten har også et merforbruk i utbetaling av øk.sosialhjelp til brukere som trenger økonomisk støtte i korte og lengre perioder. Brukergruppen her varierer veldig og er lite forutsigbar, med unntak av langtidsbrukerne. Vi har en økning i utbetalingen av bidrag til boutgifter da flere brukere sitter med leiligheter/hus de egentlig ikke har råd til. Boligsituasjonen på Frøya er fortsatt prekær.

Inntekter Merinntekter på kr 831.361,-

Budsjettoppsettet for de kommunale tjenestene i NAV Frøya er uoversiktlig, dette vil bli oppdelt slik:

NAV Frøya : Sosialtjenesten 3300 , Rus-tilskuddsmidler 3301 og Flyktningtjenesten 3302

Sosialtjenesten (3300) er etter vedtatt budsjett.

Flyktningtjenesten: Vi har mottatt Integreringstilskudd tilsvarende kr. 928.000,- for de første 4 flyktningene. Av dette lønnes Flyktninkoordinator, samt at vi skal budsjettjustere overføring til sosialbudsjettet for utbetaling livsopphold og husleie.

Frøya kommune mottok 8. sept. 2015 Integreringstilskudd for de resterende 11 flyktningene på kr. 2 552 000,-. Integreringstilskuddet skal også gå til avlønning av lærer ved Voksenopplæringen og integreringsstønad til hver enkelt flyktning ved oppstart i Introduksjonsprogrammet.

Rus - tilskuddsmidler fra Fylkesmann: Her er det lagt inn i budsjett for 2015 tilskuddsmidler avsatt på bundne driftfond i 2014. I tillegg har vi fått nye tilskuddsmidler tilsvarende kr. 256 850,-.

Teknisk

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endr. 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	14 324 541	12 494 587	-1 829 954	114,65 %	31 703 270	27 653 191
Andre utgifter	15 908 858	14 324 048	-1 584 810	111,06 %	31 817 716	28 648 096
Sum utgifter	30 233 399	26 818 635	-3 414 764	112,73 %	63 520 986	56 301 287
Inntekter	-20 566 102	-18 349 074	2 217 028	112,08 %	-41 132 204	-36 698 148
Renteutg. Av låneomkostninger	1 198		-1 198			
Bruk av disp.fond	-471 200	-235 600	235 600	200,00 %		
Bruk av bundne fond	-14 975	-557 120	-542 145	2,69 %	-14 103	-524 670
Avsatt til budne fond		1 055 054				
Netto driftsresultat	9 182 320	8 731 895	-1 197 736	105,16 %	20 614 345	19 603 139

Netto per enhet (avdeling)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett 2015
5100, Tekniske tjenester	10 963 788					
5121, Dyrøy Oppvekstsenter	181 519					
5122, Musund skole/SFO/Barnehage	354 045					
5123, Nabeita Oppvekstsenter	838 587					
5124, Nordskag oppvekstsenter	188 377					
5125, Sistranda skole	1 839 465					
5126, Sørburøys baren- og Ungdomsskole	98 699					
5127, Hamarvik Barnehage	90 419					
5128, Neset Barnehage	286 221					
5200, VAR-områder	-5 701 549					
5300, Utleiebygg - utenom MVA-komp	42 749					
Netto driftsresultat	9 182 320	-	-		-	-

Lønn inkl. sos kostnader	Merforbruk på kr 1.829.954,-,
Lønn seniorrådgiver er budsjettet fram til 1. sept. Lønn etter denne tid vil bli refundert fra kapitalbudsjettet. Dette utgjør ca 300 000kr. Brann har en betydelig økning i lønn til brannutrykninger, ca 530 000 kr første halvår. Overtid for vaktmester for alarm på tekniske anlegg første halvår ca 100 000kr Sykefravær har vært på 16,3 % og bl. a innen for renhold må man inn med vikarer. I tillegg har vi to fødselspermisjoner hvor det er tilsatt vikarer.	

Andre utgifter	Merforbruk på kr 1.584.810,-,
Periodisering mangler bl.a når det gjelder forsikringer for hele 2015 betalt i januar. Utgjør ca 400000kr for første halvår. Utgifter kommunale avgifter har økt de siste årene uten at budsjettet er justert for disse økningene. Dette utgjør ca 500 000kr for første halvår. I tillegg har alle våre nye oppgraderte skole og barnehager fått nye ventilasjonsanlegg som krever servicekontrakter. Økt utgift på ca kr 300 000,- Frøya sykehjem, vedlikehold av utstyr og el. Anlegg, samt avfallshåndtering gir ett økt forbruk på ca kr 300 000,- Vedlikehold av veier, økt forbruk vinterberedskap og tømming av sandfangkummer, ca 200 000,- kr Brann, avgift på 110 sentralen kr 50 000,- (stigning med kr 20,- pr innbygger som ikke ble budsjettet)	

Inntekt	Merinntekt på kr 2.217.028,-
Hoveddelen gjelder inntekter fra vannavgift fra bedrifter som betaler etter vannmåler. Inntektene for andre halvår 2014 er først inntektsført i 2015. I tillegg har man refusjon sykelønn og ref. fødselspermisjon som ikke er budsjettet Svikt i gebyrinntekter for plan, byggesak og oppmåling, utgjør ca 500 000 kr i første halvår	

Familie og Helse

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	6 894 432	7 389 109	494 677	93,31 %	15 262 699	16 357 801
Andre utgifter	3 560 673	2 362 592	-1 198 081	150,71 %	7 121 346	4 725 184
Sum utgifter	10 455 105	9 751 701	-703 404	107,21 %	22 384 045	21 082 985
Inntekter	-3 293 790	-3 287 833	5 957	100,18 %	-6 587 580	-6 575 666
Netto driftsresultat	7 161 315	6 463 868	-697 447		15 796 465	14 507 319

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr 494.677,

Lønn virksomhetsleder sto vac fra 010115- 300415
lønnsmidler legevakt ligger som fast lønn, men blir utbetalt etter liste. Disse søkes det
ref. for hos LIO i etterkant.

Andre utgifter: Merforbruk på kr 1.198.081,

Budsjett interkommunal psykisk helse - der er ikke inntektene fra Hitra
kommune periodisert. Dvs at det mangler en inntekt på kr 968 908,- i regnskapet for 2.kvartal.
Driftstilskudd for fysioterapeuter på budsjett er ikke budsjettmessig reell.
Det er budsjetttert med kr 273 560,- for 2.kvartal men regnskapet viser en utgift på kr 369 173,-.
Dvs et merforbruk på kr 95 613,- for 2.kvartal.
Leie/leasing av bil på budsjett, her samsvarer ikke budsjettet med de faktiske
utgifter. Budsjettet for 2 kvartal er på kr 28 000,- og utgiften for 2. kvartal er ca kr 70 000,-
Ergoterapeutst. ble flyttet fra PLO til Familie, helse og rehab fra 2015. Budsjett er ikke justert ift til dette.
Her var det kun lønnsmidlene som ble flyttet, midler til driftsutgifter ble ikke overført .

Inntekter: er i balanse

inntektene fremover:

Følgende inntekter mangler: Inntekt ift tilskudd fysioterapeut på kr 97 300, og
refusjon legevakt LiO på ca 25 000,-
Inntektene ift legetjenester er varierende, avhenger av mengde pasientbehandling
Inntektene ift Voksenopplæring – tilskudd opplæring fremmedspråklige, avhenger av ant elever.

I tillegg ønsker jeg å nevne at inntekten på kr 776 000,- i budsjett er refusjon fra staten,
denne er feilpostert. Dette er en inntekt ang ressurskrevende tjenester 2014 og skal inntektsføres på
funksjonshemmede

Funksjonshemmede

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	11 791 612	12 349 899	558 287	95,48 %	26 142 521	27 380 268
Andre utgifter	3 520 523	3 465 230	-55 294	101,60 %	7 041 046	6 930 459
Sum utgifter	15 312 135	15 815 129	502 994	96,82 %	33 183 567	34 310 727
Inntekter	-6 114 266	-5 160 467	953 800	118,48 %	-12 228 532	-10 320 933
Renteutg. Og låneomkostn.	28					
Brutto driftsresultat	9 197 897	10 654 662	1 456 793	86,33 %	20 709 775	23 989 794

Bruk av budne fond

-

Netto driftsresultat **9 197 897**

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr 558.287,-

Oppstart av BPA heldøgns drift har tatt mye lengre tid enn forventet. Derav er ikke alle lønnsmidlene brukt.
Ved Øvergården er det redusert innleie ved fravær - samt en del vac. Stillinger som det nå er gjort ansettelser i
Vacanser i stillingene som miljøterapeut i utetjenesten og faglig leder (ca 40%)

Andre utgifter: Merforbruk på kr 55.294,-

Kopieringsavtaler - økte kostnader med 44.000,- ikke budsjettet
Cafe Kysthaven ikke budsjettet renholdsartikler, serviceavtaler inventar og utstyr.
Utgift lærling kr 11.000

Inntekter Merinntekter på kr 953.800,-

Dagsenter Kontakten fikk i 2015 tislkudd ang drft av dagsenter for demente på kr 332900 kr etter søknad
Ref. sykelønn totalt kr 430750- budsjettet kr 0.-
Ref sykepenges - totalt kr 293700 -budsjett kr 0.-
Budsjettet med forventet inntekt på egenbetaling som ikke er reel kr 131500- her er kr 0 i inntekt.

Andre kommentarer:

Det er budsjettet med kr 1,9 mill for 2 kvartal for leie av kysthaven. Regnskap viser et forbruk på kr 2,3 mill.
Det er ikke budsjettet med realistisk budsjett ut fra avtalt prisstigning med Frøy eiendom AS.

Pleie og omsorg

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	30 562 873	30 802 905	240 032	99,22 %	63 863 757	64 365 325
Andre utgifter	7 284 917	3 853 705	-3 431 212	189,04 %	14 569 834	7 707 410
Sum utgifter	37 847 790	34 656 610	-3 191 180	109,21 %	78 433 591	72 072 735
Inntekter	-11 729 768	-11 521 534	208 234	101,81 %	-20 178 988	-19 820 758
Renteutg. Og låneomkostn.	6 862					
Bruk av budne fond	-15 000					
Brutto driftsresultat	26 109 884	23 135 076	-2 982 946	112,86 %	58 970 762	52 251 977

Lønn inkl sosiale kostnader	Mindreforbruk på kr 240.032, Virksomheten har utfordringer med å rekruttere ansatte i enkelte stillinger. For å sikre faglig forsvarlige tjenester er det da brukt bemanningsselskap. Dette gir et mindreforbruk på lønnsbudsjett, men merforbruk på andre utgifter.
-----------------------------	--

Andre utgifter:	Merforbruk på kr 3.431.213
Finansiering, Ø-hjelpssenger SiO	Frøya kommune finansierer ordningen, men får refundert beløpet etterskuddsvis 557 000,- av overforbrukes kan forklares med dette.
Utskrivingsklare pasienter	Frøya kommune har hatt store utfordringer med å tilby heldøgnsomsorgsplass der dette har vært nødvendig. 929 000,- av overforbruket skyldes denne kostnaden
Rekruttering /faglært bemanning	For å sikre forsvarlig helsehjelp har virksomheten brukt overtid og bem.selskaper 900 000, . Av overforbruket skyldes denne merkostnaden
Resurskrevende tjenester	Økning på dette området er forklart i egen sak i kommunestyret. 1 000 000,- kan forklares ved økning av tjenester, refunders 80% 2016

Inntekter	Merinntekter på kr 1.819.389, Merinntekt på brukerbetalinger med kr 164.202,- Merinntekter knyttes først og fremst til øket omsetting i institusjonskjøkken. Økningen forventes å være varig. Økt inntekt gir en tilsvarende økning i utgift på matvarebudsjett. Prosjekt "skjærgårdssykepleier" - kr 1.1 mill ble avsatt i disp.fond til formålet (over 3 år) Midlene ligger pt. på rådmannskapet og må overføres PLO Dette vil gå som + i regnskapet
-----------	--

Barnevern - Felles

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	2 286 839	2 350 805	63 966	97,28 %	5 069 603	5 211 407
Andre utgifter	778 758	226 078	-552 680	344,46 %	1 557 516	452 156
Sum utgifter	3 065 597	2 576 883	-488 714	118,97 %	6 627 119	5 663 563
Inntekter	-2 858 401	-1 696 423	1 161 978	168,50 %	-5 716 802	-3 392 846
Netto driftsresultat	207 196	880 460	673 264	23,53 %	534 361	2 270 717

Lønn inkl sosiale kostnader Mindreforbruk på kr.63.966,-, forklares

Mindreforbruk forklares i ubesatt stilling.

Andre utgifter: Merforbruk på kr 552.680,- forklares

Merforbruk forklares i konsulentbistand fra Barnevernkompetanse as.

Inntekter Merinntekter på kr 1.161.978,- forklares

Merinntekter forklares i lønnsmidler fra fylkesmannen i forbindelse med statlig satsing på kommunalt barnevern

Barnevern - Frøya

Netto per enhet (funksjon)	Regnskap	Budsjett	Avvik i	Forbruk i % av per. budsjett	Budsjett- prognose 2015	Budsjett inkl endringer i 2015
Lønn inkl sosiale kostnader	1 156 132	806 754	-349 378	143,31 %	2 553 296	1 781 701
Andre utgifter	1 235 478	934 710	-300 768	132,18 %	2 470 955	1 869 419
Sum utgifter	2 391 610	1 741 464	-650 146	137,33 %	5 024 250	3 651 120
Inntekter	-219 422	-102 102	117 320	214,90 %	-432 397	-201 204
Netto driftsresultat	2 172 188	1 639 362	-532 826	132,50 %	4 571 209	3 449 916

Lønn inkl sosiale kostnader Merforbruk på kr.349.378,- forklares

Merforbruk forklares i etterbetaling av manglende utbetaling av fosterhjemsgodtgjørelse fra 2011,2012 og 2013.

Andre utgifter: Merforbruk på kr 300.768,- forklares

Merforbruk forklares i barneverns tiltak i statlig institusjon.

Inntekter Merinntekter på kr 117.320,- forklares

Merinntekter forklares i refusjon fra statlig tilskuddsordning i forbindelse med forsterkning av fosterhjem.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug
Arkivsaksnr.: 15/1307

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

ORDFØRERENS ORIENTERING

Forslag til vedtak:

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Siv-Tove Skarshaug
Arkivsaksnr.: 15/1308

Arkiv:

Saken skal behandles i følgende utvalg:

Kommunestyret

RÅDMANNENS ORIENTERING

Forslag til vedtak:

Referatsak ang. kommunebarometer 2015 med fokus på grunnskole.

FRØYA KOMMUNE

Kraft og mangfold

KOMMUNEBAROMETER 2015, OPPFØLGING GRUNNSKOLE.

F R Y A

REALITETER 2010-2014:

- Gjennomføring og ferdigstilling av SKUP
- Fokus SKUP: tydeligere skoleeierrolle, bli bedre på felles satsinger i sektoren og på analysearbeid
- Oppfølging av SKUP setter som en forutsetning stabilitet i administrasjon og ved den enkelte virksomhet
- Høyt «trykk» ved Sistranda skole, behov for stabilitet både i ledelse og personalet. Nødvendig å bygge en «grunnmur» for læring og utvikling
- Etablering av en ressursfordelingsmodell som ikke er godt nok fulgt opp
- Midler til tidlig innsats vs nedbemanning og inntrekk av egen vikarressurs
- Behov for å etablere et tydelig faglig forum, Forum Oppvekst

REALITETER 2010-2014 (forts):

- «Eksplisiv» økning av andelen minoritetsspråklige elever- kons for læringstrykket
- Eget styringsdokument (KLF) har vært under utarbeidelse og utprøving- dette har vært utfordrende
- Tilsetting av kommunalsjef oppvekst, desember 2012

REALITETER 2015

- Kommunebarometer 2015 tar utgangspunkt i skoleåret 2013/2014
- Barometeret slår fast at vi er blant de 5% kommunene som bruker minst på skole- til tross for en kostnadsdrivende skolestruktur, høy andel minoritetsspråklige og en stor økning i elever med store sammensatte lærevansker
- Felles planer for læring og utvikling er utarbeidet:
 - Tiltaksplan for minoritetsspråklige (infomøte gjennomført)
 - Sosial læreplan
 - System for oppfølging av elevenes læringsmiljø inkl mobbing,
 - Arbeidsløype for virksomhetenes systematiske oppfølging av elever med spesielle behov og samarbeid med støttetjenestene er etablert i samarbeid med Hitra og Snillfjord (PPT)

REALITETER 2015 (forts)

- Utarbeidelse av en digital spesialpedagogisk håndbok er under utarbeidelse
- Felles overgangsplan mellom barnehage og skole er innført
- Så godt som full lærerkompetanse ved alle skoler, årlig sender Frøya kommune lærere på statlig videreutdanning
- 2 fagledere og 1 virksomhetsleder på rektorskole, flere kommer
- Spesifikt fokus på lesing alle skoler og ungdomstrinn i prosjekt-skolebasert statlig utviklingsarbeid i regi av Udir
- Et tydeligere fagforum med fokus på analyse og felles satsingsområder (i prosess)
- Forbedringer i styringsdokument (KLF) identifisert
- En stabilisering av antall elever med enkeltvedtak

STATUS VED SKOLENE PR AUGUST 2015

- Sistranda: Stabil ledelse, kvalifiserte lærere, grunnlag for læring er lagt gjennom MNK , Bedre Læringsmiljø og satsing på u-trinn
- Nordskag oppvekstsenter: Stabil ledelse, nytt oppvekstsenter, tydelig fokus på de minoritetsspråklige utfordringene, gjennomgang av kompetansebehov i personalet, positivt med samlokalisering Nabeita oppvekstsenter
- Dyrøy oppvekstsenter: Kompetent vik leder, høy stabilitet i lærergruppa
- Mausund oppvekstsenter: Stabil ledelse, dedikerte og kompetente lærere, etablert samarbeid med Sørburøy
- Sørburøy skole: Stabil ledelse, svært gode læringsresultater u-trinn, etablert samarbeid med Mausund

STATUS VED SKOLENE PR AUGUST 2015

(forts)

- Nabeita oppvekstsenter: Stabil ledelse, etablert et meget godt grunnlag for god og effektiv drift av oppvekstsenter (er i prosess), gode resultater NP

Konkrete tiltak, eksempler fra virksomheter:

- Sistranda skole: veiledning klasseledelse, spes u-trinn, utarbeidet egen plan for læringsstrategier
- Nabeita oppvekstsenter: OU midler tildelt (organisasjonsutvikling), helhetlig ansvar i ledergruppa, pådriver for alle rundt analysearbeid NP
- Nordskag oppvekstsenter: Viktig erfaringsutvikling i arbeid med minoritetsspråklige, analyse og deling med alle skal iverksettes

VEIEN VIDERE MOT GODE RESULTATER:

- Kommunebarometer 2016 vil i større grad tydeliggjøre resultater av ferdigstilt utviklingsarbeid i skoleåret 2014/2015
- «Full uttelling» for u-trinn når s-trinn/m-trinn er i u-skole
- Sektoren ønsker ikke å fraskrive seg ansvar for resultatene-forbedringer MÅ til!
- Grundig og erfaringsbasert analysearbeid, spesielt i sammenhengene mellom mellomtrinn alle skoler og u- trinn
- Foreldreinvolvering og foreldreengasjement MÅ bedres
- Forbedre samarbeidet med videregående skole («Brohode Frøya», 13-årig løp
- Spissing og rekruttering av nødvendig fagkompetanse.
- Se på de fysiske rammevilkår, jfr «etterslep» Dyrøy oppvekstsenter
- Fokus på tydelig og god ledelse på alle nivå

VEIEN VIDERE MOT GODE RESULTATER:

- Entydige tilbakemeldinger fra virksomhetsledere om at sektoren ønsker å tilføres flere ressurser til:
 - Styrking av grunnbemanning
 - Styrking av annen kompetanse direkte knyttet mot skole/barnehage (vernepleier, sosionom, helsesøster mm)
 - Fortsatt fokus på tidlig innsats

Motivasjon for forbedring er sterk- et felles løft er godt i gang, men trykket, dialogen og utviklinga må fremdeles ivaretas!

Husk: Varig utviklingsarbeid og endring er en tidkrevende prosess!

Takk for oppmerksomheten!

FRØYA KOMMUNE
Kraft og mangfold

F R Y A